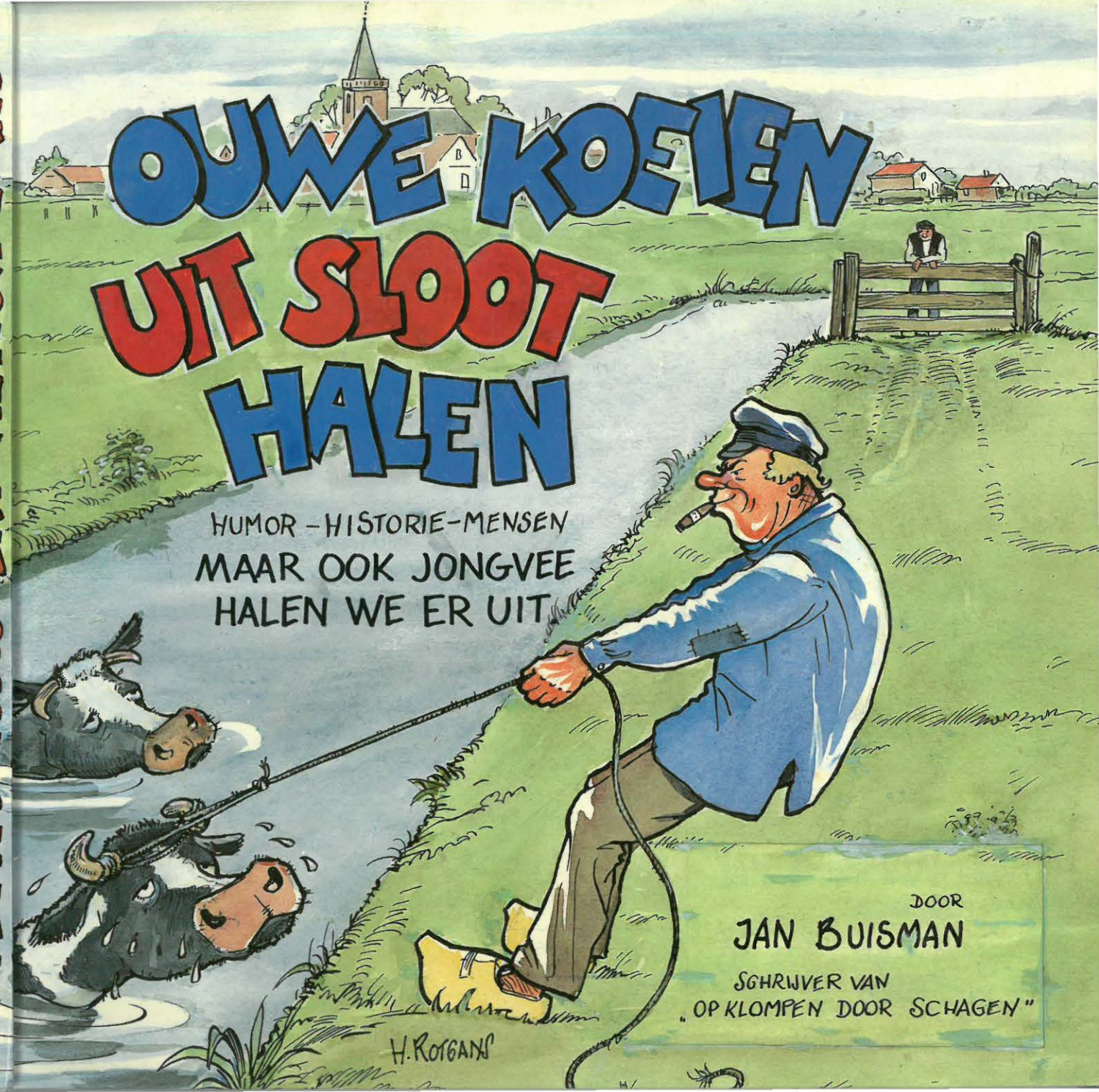

OUWE KOEIEN
UIT SLOOT
HALEN

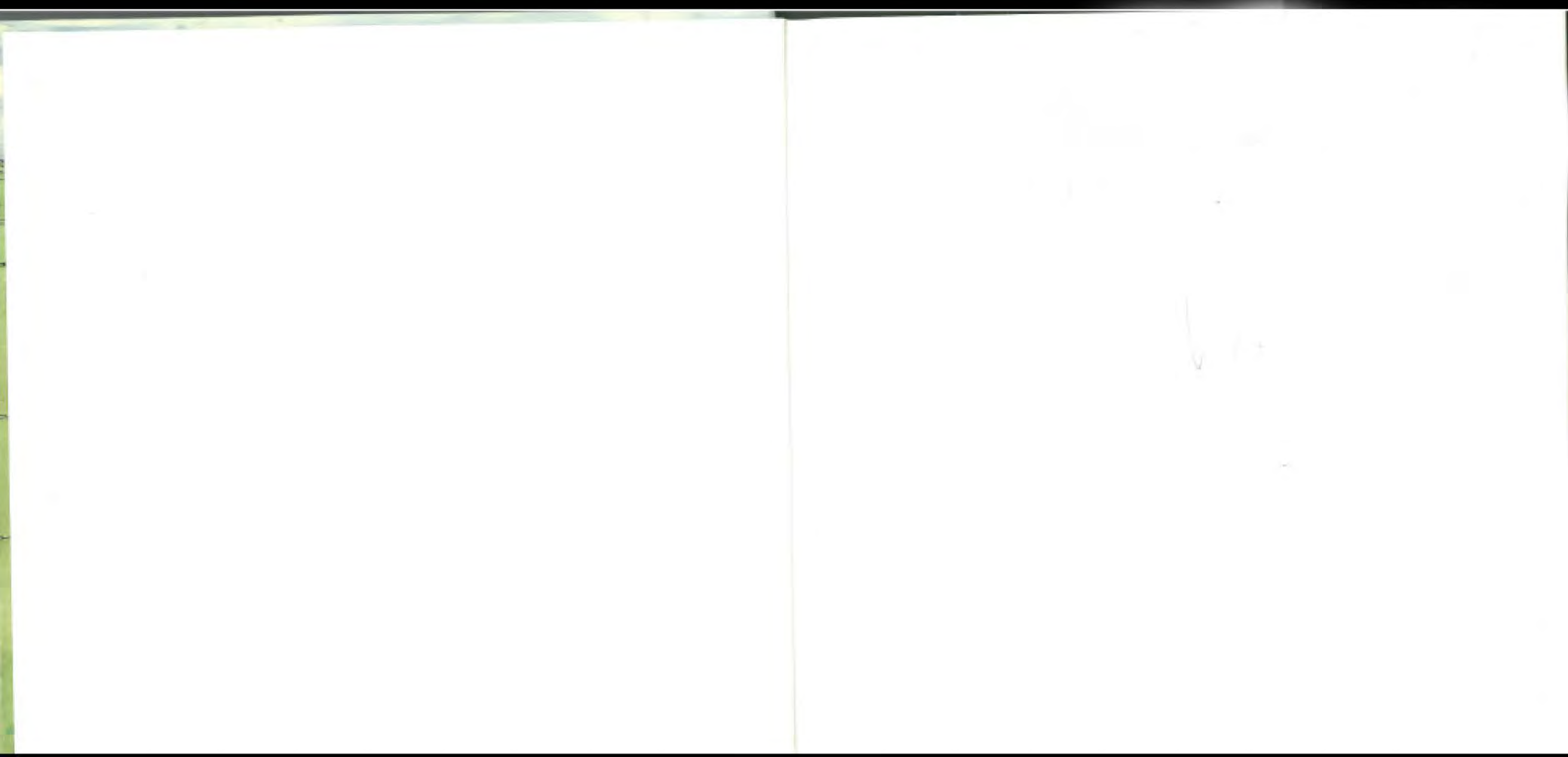
OUWE KOEIEN UIT SLOOT HALEN

HUMOR - HISTORIE - MENSEN
MAAR OOK JONGVEE
HALEN WE ER UIT

DOOR
JAN BUISMAN

SCHRIJVER VAN
"OP KLOMPEN DOOR SCHAGEN"

H. ROTGANS

Ouwe koeien uit sloot halen

door
Jan Buisman

1992

*Het waren te wensen
Dat alle mensen
Met al hun gebreken
Zich zelve bekeken
Dan zouden zij 't praten
Van anderen wel laten*

Vormgeving en druk:
Drukkerij Plukker bv - Schagen

Redactie: Wendy Plukker

Omslag: H. Rotgans

Tekst en foto's: Jan Buisman

Voorwoord

Elke keer als ik het artikel van Buisman 'Op klompen door Schagen' in het Schager weekblad lees, geniet ik er van en ben ik even met hem in het verleden. Geen verleden van cijfers en zaken, maar een verleden van mensen met al hun goede en soms slechte kanten. Een verleden, dat leeft.

Na zijn derde boek over Schagens jonge verleden dacht ik: 'nu zal het wel afgelopen zijn'. Jan is namelijk intussen de 80 jaar gepasseerd en je ziet dat het fietsen door Schagen (nog altijd op klompen) al wat moeilijker gaat.

Maar ja, zijn geest is nog fris en jong. En zijn archief is blijkbaar onuitputtelijk. Twee redenen om door te gaan met schrijven. Bovendien weet hij, dat hij de oude, maar ook vele nieuwe Schagenaars er een groot plezier mee doet.

Vorige week (het is 31 juli als ik dit voorwoord schrijf) ontmoetten we elkaar voor de woning van Plevier. Ook zo'n oude Schagenaar met een goed, praktisch geheugen. Buisman maakt altijd graag gebruik van de kennis en het geheugen

van zijn oude kennissen. Dat siert hem, want ieders geheugen heeft lekken en verdient soms correctie.

En toen - na een praatje - kwam de vraag: 'U weet, dat er in de herfst weer een boek van mij uitkomt, kan ik weer op een voorwoord rekenen?' Natuurlijk kan hij dat. Graag zelfs.

Ik weet zeker, dat velen met mij hem dankbaar zijn voor de informatie, die hij ons steeds geeft. Wat hebben oude steden toch vaak een rijk verleden. Dat besef je des te beter als dat - verluchtigd met foto's - wordt gebracht op de wijze, zoals Buisman dat kan en doet.

Daarom Buisman: 'dank voor dit vierde boek over Schagens verleden en ga zo door.' Dat laatste hoop ik van harte. De tijd zal het leren, of Jan Buisman dat nog op zal kunnen brengen. Wij - en dat zijn alle trouwe lezers van zijn artikelen - wensen hem die kracht van harte toe. Succes en Geluk.

H. de Wilde
oud-burgemeester van Schagen

Een woordje van de schrijver

Een zucht van verlichting slaak ik bij mijn vierde boek. Ik heb altijd gedacht 'Wie wat bewaart, heeft wat'. Nou dat ben ik aan de weet gekomen. Ik mocht met dit boek zo min mogelijk in herhaling treden, maar ik heb nog honderd foto's over en die gaan weer in de kast. We zien wel weer waar die belanden voor later. Dit boek is m'n laatste! Ik vind het goed geslaagd om nog te praten en kijken van toen en nu. En ik zal proberen om om de veertien dagen mijn rubriek nog vol te houden, maar in boekvorm is dit wel het einde. Toch hoop ik er veel mensen een plezier mee te doen. Want een oud spreekwoord zegt: 'Wie zich jong op hout begeeft, weet dat hij heel lang leeft.' Met hout wordt klompen bedoeld, maar ook klompen raken af en versleten. Maar een speciaal dankwoord aan de drukker van dit 'prentenboek' over Schagen voor de uitvoering van dit boekwerk, de heer Wim Plukker. Een naam die mij het vertrouwen gaf hier aan te beginnen, maar ook zijn dochter Wendy Plukker, een pracht hoe zij mij door alle moeilijkheden heen sleepte. Ik was er zelf wel eens 'mee an'. Heel, heel hartelijk bedankt.

De schrijver

Inhoud

---

1. Over burgers en burgemeesters.....	9
2. Maar er was ook een surrogaat burgemeester.....	15
3. Iets over 'Stal' Buisman.....	17
4. De directeur van de gasfabriek met een meisje op zijn knie.....	21
5. We gaan naar de Loet, dan hebben we de meeste bruggen gehad.....	29
6. Over de 'Pelisies' in Schagen door de eeuwen heen.....	37
7. Zomaar wat... en het bombardement van de Duitse trein.....	41
8. De dood van Pelleboer deed mij toch wel iets.....	47
9. Unieke verzameling foto's en handtekeningen in 17 albums ondergebracht.....	55
10. Lief en leed rond het kapelletje aan de Keins en de laatste reis naar Valkenburg.....	59
11. Sjonge, wat kon grootvader mooi vertellen.....	67
12. Het ontstaan van de Westfrieze Markten.....	71
13. We hebben sneller een nieuwe burgemeester dan een plaatsvervanger voor Joop Schouten	95
14. Iets over de Nes en 'Sunterklaas'	103
15. We hebben het hier nog niet zo slecht	105
16. Carnaval sinds 1937	111
17. Alle wereldse dingen redden d'r eigen, maar een pankoek moet je keren	117
18. Schagen, één van Noordhollandse grootste plagen?	121
19. De kermis in vroeger dagen	127
20. Mist de Noordhollandse boer zin voor humor?	131
21. Volgend jaar 100 jaar paasveetentoonstelling	135
22. De laatste foto's uit mijn 'prentenboek' van Schagen	141
23. Scheiden doet lijden, afscheid doet leed	145
24. Slot	151
25. Vrienden voor het leven	156

Over burgers en burgemeesters

HOOFDSTUK I

Weet je dat ik er schik in begin te krijgen om eens in de veertien dagen iets te vertellen over onze plaats? Trouwens, ik bezit nog honderden en honderden foto's.

En nu eens over gewone mensen zoals Jaap de Wit, die een prachtige hobby heeft. Hij heeft een album van het land zoals het tegenwoordig

Burgemeester Cornelissen 'kippeboutje'.

is en zoals het vroeger was. De foto's van tegenwoordig vertonen helemaal geen mensen op het land aan het werk. Wat een verschil met vroeger. De foto's van vroeger laten mensen op het land aan het werk zien: werkvolk aan het koolsnijden, met paard en wagen bezig, paarden die een wagen uit de modder scheuren, het ziekmaken van aardappelen en zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan. Het is een pracht om te zien! Jaap de Wit zit nu in de VUT. Samen met zijn maat Jan Houtkooper heeft hij jarenlang bij Cor Smit gewerkt als uitvoerder. Twaalf jaar lang samen. Jaap en Jan, die nu helaas in de WAO zit, hebben met zijn tweeën nog het heiwerk gedaan voor het Makadocentrum. Ruim drieduizend palen zijn er toen ingegaan. Die foto's zijn nu voor Jaap de Wit een prachtige hobby. Dit zijn dus zomaar een paar burgers.

En nu nog een gewone burger: de eenennegentigjarige Willem Plevier. Hij is sinds enige tijd controleman van mijn verhalen. Wat ik vorige week bij hem meemaakte, is zo wonderlijk. Het is bijna ongelooflijk, maar waar gebeurd. Sprakeloos kwam ik thuis. Hij heeft nog een film opgenomen op de Snevert, handelend over één van zijn uitvindingen op het gebied van maaien en hooien. Hoe zeldzaam die film is. Ik zag mijn hele jeugd op de Nes terug. Tussen de mensen van toen herkende ik Jan Bakker, toendertijd boerenknecht bij Plevier. En verder zag ik Jaap Waal, Cor Blokker en nog andere bekenden van die tijd. Die film mag nooit verloren gaan. Gelukkig is de naam Plevier betrouwbaar in Schagen. Hij is ook nog een groot uitvinder. Zo heb ik het wel getroffen met mijn controleman. Twee we-

Burgemeester de Wilde ontvangt van Jan Buisman het eerste boek.

ten nu eenmaal meer dan een. Plevier, op zijn leeftijd nog zo actief, is toch maar een gewone burger.

Ook ik ben een gewone burger. Dankzij mijn 'wonderbril' fiets ik weer door Schagen. Het gaat wel wat rustig, maar ik voel me weer veel beter dan ik geweest ben. En dat mag zo nog wel een poosje blijven. Als ik op de fiets stap, schop ik nog wel eens 'an'. Maar als je dan een stopdraadje om je heen doet, is dat over.

Gewone burgers hebben natuurlijk ook een burgemeester. Daarvan heb ikzelf een stuk of zes meegemaakt. In mijn vage herinnering was daar burgemeester Jonkheer van Doorn, die in 1917 in Schagen regeerde. Plevier heeft hem nog echt gekend. Het fraaie boogbruggetje over de Laan voor het huis op de hoek van de Landbouwstraat, heeft hij laten aanleggen. Hij woon-

de ook in een pand op de Stille Laan, waar later de Huishoudschool in werd gevestigd en waar nu de politie zit. Jaap Gouwenberg is daar nog conciërge geweest.

De burgemeester was een prachtmens. Zo ging hij met de kermis naar de stoomcarroussel van Hubert Wolf, kocht daar kaartjes en deelde die uit aan de jeugd. Maar hij heeft ook met een revolver in de lucht geschoten toen er een ruzie was tussen het werkvolk dat werkte aan de trambrug op de Loet. Het gebeurde op de Gracht bij de pomp voor tapperij Vermeulen. Plevier en meester Roep hebben dit nog meegeemaakt. Zelf heb ik het verhaal uit overlevering gehoord.

Daarna hadden wij burgemeester Cornelissen. Een statige, deftige man en precies in alle dingen. Als hij samen met zijn vrouw fietste, dan

Burgemeester Wognum.

Burgemeester Buiskool.

was het altijd de één voor de ander. Persoonlijk ben ik nog wegens majesteitsschennis bij hem op het matje geroepen. Door de politie zelfs ben ik toen naar het raadhuis gebracht. Wat was het geval? Ik had op het toneel verteld dat Prins Hendrik ook wel eens bij Dorus Rijkers in Den Helder op bezoek ging. Daar stond een klein standbeeld van de Prins waarvan de neus blauw was geschilderd. Ik zou gezegd hebben dat dat was omdat ze alletwee wel van een hassie-bassie hielden. Dus moest ik tegenover de bur-

gemeester verklaren dat ik zo iets nooit meer zou zeggen.

Na Cornelissen kregen we Buitenhuis als burgemeester. Het was oorlog en ik moest wachtlopen met mr. Jan Buitenkool, die later ook burgemeester geworden is. We waren gewapend met een stok en liepen op het Zeegebuurte. We mochten Duitsers aanhouden en hun naar hun 'Ausweis' vragen. Zelf hadden we alleen een briefje van het gemeentebestuur. Er was een nieuwe lichter Duitsers aangekomen en die vertrouwde het niet. Buiskool zei: 'Jan, we laten ons oppakken. Ik wil die Buitenhuis wel eens in zijn hemd zien staan.'

Onder begeleiding van die jonge recruten gingen we naar het Noord, waar de burgemeester woonde. Een van de recruten belde aan en Buitenhuis deed in zijn nachtgoed open. Hij vertelde dat het met ons in orde was en we konden weer gaan.

Nog steeds samen met die Duitse soldaten liepen we terug over het Noord en zagen bij de NSB-er Dirk Klos een reepje licht naar buiten schijnen. Buiskool zei: 'Kijk, die verduistert niet!' En tegen de soldaten schreeuwde hij: 'Licht aus.' Gelukkig voor Klos had deze onderwijl het licht al uitgedaan. Zo was meester Jan.

Na de oorlog kwam Buiskool zelf aan de beurt als burgemeester en na hem kwam burgemeester Wognum. Toendertijd trad ik op als boer in het Noordhollands Koffiehuis en in een conference vertelde ik dat ik erg van Sijbekarspel hield en van Ierswoud, maar ja, Wognum ken ik niet zo goed. Plots beginnen er sommige mensen te klappen. Dat was fout ge-

Bevrijding toespraak van Burgemeester Buiskool.

gokt. Het was alleen maar als een onschuldig woordspelletje bedoeld.

Aan Wognum hebben we de fabriek, die we het crematorium noemen, te danken. Hij heeft ons goed geholpen. Door zijn toedoen hebben we toestemming gekregen om de bungalow naast het tuincentrum op de Hoep bij het spoor te bouwen. Hij heeft het er toch maar door gekregen.

Na Wognum kregen we burgemeester De Wilde. Al spoedig werd duidelijk dat hij van 'de blauwe knoop' was: een geheelonthouder dus. Maar een eerlijke man, die een boer of een ander zijn borreltje of pilsje niet misgunde. Hij heeft trouwens een schat van een vrouw. Graag had ik gewild dat De Wilde wat langer aangebleven was. Maar ja, nu hebben we een andere regerende burgvader.

Tussen twee haakjes, gedeeltelijk ben ikzelf een volgeling van De Wilde geworden. Ik drink alleen nog alcoholvrij bier en tussendoor als medicijn twee kruidenbitters: die echte van de Weduwe Oud uit Haarlem in die bolronde flessen. Op aanraden van de dokter dus. Ik heb trouwens ook wel genoeg gehad in mijn leven. De nieuwe burgemeester heb ik voor het eerst ontmoet bij Igesz ter gelegenheid van het vijftig-

jarig bestaan van de Carnavalsvereniging. Hij deed geen mond open en maakte op mij nogal een verwaande indruk. Maar ja, wie ben ik? Gewoon Jan Buisman. Iemand met zijn goede en slechte kanten. Een gewoon burger dus. En dan denk ik toch weer aan dat gezegde van Seth Gaaikema: men sist, men gist, men vist en men beslist. Zo is 't!

Meer dan 3000 palen sloegen Jan de Wit en Jan Houtkoper de grond in voor het Makado.

De afbraak van de oude Nieuwstraat.

Jaap de Wit en Jan Houtkoper aan de slag aan de Goudkust.

Maar er was ook een surrogaat burgemeester

Als je al ruim tachtig jaar oud bent, dan beseft je hoe wij als kleine kinderen bedonderd benne door onze ouders en door de burens. Je moest oppassen voor de bullebak, de tientoon, de elfrib en vooral voor de ooievaar, die de kindertjes uit de kool oppikte en ze zomaar franco thuis afleverde. Zo ook de wijsheid dat we niet te dicht bij de slootkant mochten komen, want daar groeiden 'zeere-ogen-bloemen'. Ergens was het wel goed bedoeld, maar bedonderd werden we wel. Zo had je een buurman die belangrijk aan je vroeg: 'Zeg joh, slaapt je vader nog bij je moeder?' Als je dan bevestigend knikte, dan antwoordde hij: 'Dan mag je ze wel wakker maken. Het is al twaalf uur!' Zelf heb ik nog in een bedstee geslapen, een met zo'n ruttelplank en met een ringetje eraan om in te stappen. Boven het hoofdeind van vader en moeder was een beddeplank met de po en een doosje met waardevolle papieren zoals het begrafenisfonds en dergelijke. Bij ons thuis lag daar nog de begrafenisshoed van mijn vader. Want hij was drager van de begrafenisvereniging 'De Laatste Eer'. Toen de oudste dokter Melchior bij de bedstee kwam kijken of ik de mazelen had, zou ik gezegd hebben: 'Dokter, het hindert niet als ik dood ga. Mijn vader heb toch een begrafenisshoed.' Ja, die ouderwetse bedstee; wij hadden er nog een krip in, aan het voeteinde halverwege de achterkant. Mij is wel eens verteld dat een jochie van een jaar of twee, drie zijn koppie slaperig over de rand stak en zei: 'Vader, als je klaar bent met het paardje rijden met moeder, mag ik dan een koppie water.' En verschrikt greep vader de beddekwast om zich op te trekken. O ja, onder de

De burgemeester van het Noord, Arie Schoorl.

bedstee was het hol waar de aardappels bewaard werden. Soms moest je wel oppassen om er niet een hele bos tegelijk uit te trekken, zulke lange spruiten zaten eraan. De twee deurtjes van de bedstee zette ik weleens stiekem op een kiertje als Arie Schoorl, de burgemeester van 't Noord, samen met zijn vrouw Sientje bij ons thuis te pandoeren kwamen. Dan vertelde hij z'n verhalen over de boelhuizen, die hij allemaal afging. Hij kocht dan allemaal rommel op, zoals papbakken, wieders, kroozers en riethakkers. Alles wat op handel leek, kocht hij op om het donderdags op de markt weer te verkopen. Voorin de Moriaan van Piet Baars en tante San hield hij zitting. Het was handel van een paar dubbeltjes, maar ja, een borreltje kostte ook maar 10 of 15 cent. Een pracht gezicht, als hij gezeten voor het grote raam zijn enorme snor

Het pakhuis van Arie. Het Nespad naast Chris van Lint.

om het glaasje plaatste en later met zijn tong de haren nog nalikte. Het mooist vond ik toch de verhalen onder het pandoeren. Op de markt had hij altijd 'het boek' aan de ketting en betaalde iemand met bijvoorbeeld 10 gulden dan wisselde hij met een breed gebaar. Maar ik wist dat een dik pak verlopen Duitse Marken de schaarse Hollandse guldens bedekte. Niettemin een pracht kereltje en Sientje een best wijffie. Ze

haalde hem 's middags af en stuurde de handwagen mee voor alle veiligheid. Soms meende vader dat het deurtje bewoog en zei: 'Slaap je, Jan?' Waarop ik verschrikt antwoordde: 'Ja, vader' en daarna prompt in slaap viel. Als ik 's morgens wakker werd en door het gazen raampje keek, dan hoorde ik Jaap Schilder met een stok in de emmers rammelen om de kalveren tot eten uit te nodigen.

Iets over 'Stal' Buisman

Het is alweer zo ver, dat de handelaren in kerstbomen van heinde en ver komen om hun bomen aan te bieden. Ze hebben dan een boom mee als monster. Nu, geen monster maar een prachtboom. Natuurlijk is er geen groenteboer, die zegt dat hij slechte aardappelen verkoopt. Voor beginners een goede raad: koop je bomen bij een vertrouwd iemand. Die zijn niet zo dik gezaaid, maar ze zijn er. En koop liefst bij iemand uit eigen omgeving.

De hoofdinkoop bestaat bij ons uit twee partijen. Een partij bomen tot 2,50 m en een partij van 1 m tot 1,75 m. Wij sorteren ze dan op maat. Losse en kluitbomen kopen wij persoonlijk in en dan mogen de klanten ze zelf uitzoeken. Want er zijn wel volmaakte vrouwen, maar volmaakte bomen beslist niet. Men gooit soms wel dertig bomen door elkaar en gaat dan met de eerste weg. Als koopman moet je niet teveel 'vasthouden', want dan kan je 's avonds je broek niet meer uitkrijgen van de hars.

Ik heb meegemaakt dat een lastige dame alsmaar vroeg: 'Wilt u deze even vasthouden?' Het was op een woensdagmiddag en tenslotte zei ze: 'Wilt u deze voor mij vasthouden tot zaterdag?' Toen heb ik gezegd: 'Ik kijk wel uit, dat doe ik niet'. 'Oh, dan ga ik wel naar een ander', zei ze daarop bit.

Ja, ik zie me al staan, vier dagen lang een boom vasthouden in weer en wind. Zulke klanten hebben weinig gevoel voor humor. Als men de piek te krom, te kort of te lang vindt, zet dan vijf boompjes apart. Bind er een plastic zakje aan met 20 stuivers en zeg dan: 'Daar zit beslist een goede piek in'.

Lia Belmer.

*Maartje
(Toby de Vries) en
Jan Buisman.*

Monsieur Victoire.

Ans Nefkes
(1944)

Humor moet er altijd zijn. Velen vragen in de winkel: 'Heeft u iets voor de slakken?' Dikwijls zet ik dan een voorgekweekt slaplantje op de toonbank en zeg: 'Alstublieft, twintig cent.' Dat moet toch kunnen. Als ze nu vroegen: 'Heeft u iets tegen slakken?', dan is het wat anders. Zo staat er al jarenlang een vaas vliegenmeppers op de toonbank à f 1,- per stuk. Duidelijk staat eronder: 'Ook te gebruiken voor K.v.h.K.'. Velen vragen nog altijd wat dat betekent. Als ik dan antwoord: 'Klap voor het Kontje', dan begrijpt men de humor.

Maar toch begin je anders te leven dan ik daarvoor gedaan heb. Want, als je de tachtig gepasseerd bent, komen er toch wel gebreken en slijtage naar voren en dan denk je 'laat een ander het nu maar eens proberen'. Zo bekeek ik vorige week een televisieuitzending van Jan Brusse uit Parijs. Deze vertelde na twintig jaar in een Hollands blad te hebben geschreven dat hij er nu mee ophield. 'Ik stop ermee, ik schei er mee uit.' En toen dacht ik: 'Dat moest ik ook maar eens doen.' Ik heb veel langer geschreven en ben ruim 40 jaar lang als beroepsartiest het hele land doorgetrokken. Een mooie tijd heb ik gehad. Lange tijd heb ik samengewerkt met diverse artiesten; honderden keren opgetreden in grote steden of kleine plaatsen. Ik ben blij dat ik daar op terug kan zien. En dan ken je veel verhalen, maar heeft het nog wel nut. Wordt het dan geen bladvulling zo van: 'weet je nog wel oudje' of 'uit de oude doos' of 'herkent u ze nog?' Bijna twintig jaar heb ik in 'Op klompen door Schagen' geschreven over personen en gebeurtenissen zonder de mensen voor schut te

zetten of te beledigen. Daar ben ik persoonlijk trots op! Het zal wel moeilijk gaan. Je bent eigenlijk nooit uitverteld. Gelukkig is mijn koppie nog goed, al gaat het lopen minder. Maar ach, wat jank je, er zijn duizenden, die er erger aan toe zijn.

Op mijn 16e trad ik al op in de Schager Revue; alleen op de fiets als cabaretartiest met na de pauze een optreden. Jarenlang ben ik met het gezelschap 'Maartje en Jan Buisman' door het land getrokken. En nog veel gewerkt ook! Ik ben niet jaloers op de tegenwoordige artiesten en vooral niet op de Schager uitblinkers als Saskia en Serge, Gerard Joling, 'Dorus', of Karin Bloemen. Ze verdienen nu wel veel meer dan in onze tijd, maar dat hindert niet. Je kunt toch maar één sigaar tegelijk in je mond steken en iedere bloem raakt uitgebloeid.

Maar, als ik in mijn oude schriften blader, vind ik nog die conferences van vele jaren terug en waar wij ons succes door kregen. Hiertussen vond ik nog een notitie van lang geleden in het Westfriesse genre. Hiermee hebben Daan Pool, Kees Stet, Tante Saar, en ikzelf jaren opgetreden.

Hieronder nog een notitie die ik in mijn schriften vond. Ik schei er nu mee uit, want anders begin ik weer te schrijven. Gert is ook lid van de fanfare. Hij loopt met een grote trommel op zijn rug en Jaap Pronk slaat erop. Jaap kan van zulke knoerten geven dat Gert zowat naar de andere kant van de weg vliegt. En ze spelen van alles: cantates, ouvertures, potpourries.

Er kan ook niks in het dorp gebeuren of de fanfare is erbij.

Nely Buisman

Jan Buisman

Toby de Vries.

Arno Buisman.

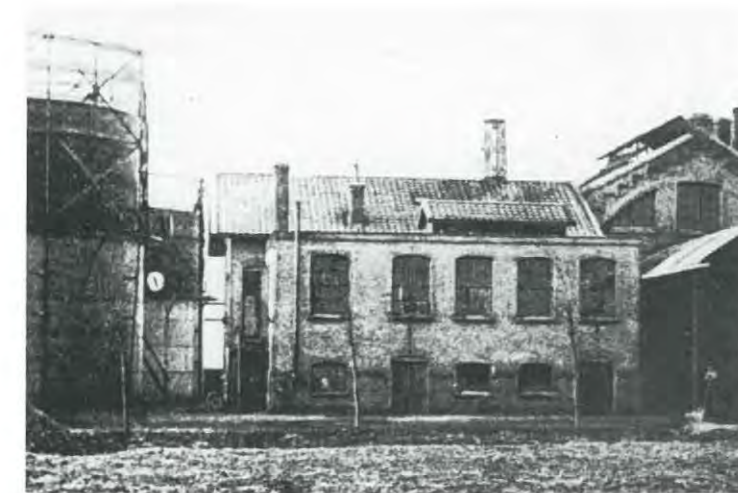
Laatst had de vrouw van Jan Wit een drieling gekregen. Ze heten alle drie Jan, behalve Klaas, want die heet Willem, en toen vrouw Wit weer op de nieuwe pennen was, hebben ze een serenade gegeven voor de mooie prestatie van Jan Wit. 't Zag zwart van de mensen op straat. Vrouw Wit stond met de drieling voor de ramen: een in het midden en twee aan de kant. Jan Pronk was in prima conditie. Gert moest de trom tegen de boom houden, anders had hij hem in sloot geslagen.

Toen het afgelopen was, schreeuwden de mensen hoera. Vrouw Wit wou terugwuiven en laat nou die drieling in de geraniums vallen. Ze heeft ze toch weer opgezocht en toen werd het cadeau aangeboden. Het bestuur had voor een zacht prijsje een radiotoestel gekocht bij Flumans uit 't Zand. Een eerste klas tweedehansie, had hij gezegd, er is nogal wat trammelant mee geweest, want na twee weken speelde hij al niet meer. Het bestuur werd nijdig, want je geeft natuurlijk geen twee tientjes uit voor een barrel... Het is toch nog goed gekomen. Flumans kwam direct, haalde alle lampen uit het toestel en zette er gewone peerlampen in. Ja, spelen deed hij niet meer, maar een licht dat ie had... Stoppe, anders ga je weer door!!!

De directeur van de gasfabriek met een meisje op zijn knie

U zult zich wel afvragen waarom ik toch doorga met het schrijven van deze artikelen. maar ja, m'n koppie is nog 100% en ik werd meerdere malen opgebeld of ik ermee door wilde gaan. De verhalen schrijf ik zelf, maar ik heb gelukkig de belangeloze medewerking van twee mensen: Willem Plevier uit de Oude Slotstraat en drs. Klaas Kuipers. Een prima samenwerking is dat. Samen stellen wij het verloop van de artikelen vast, zodat ik niet gedwongen ben er een streep onder te zetten. Vooral de reacties op het stukje over de Keins waren een extra steun in de rug om toch eens in de veertien dagen een artikel over Schagen te blijven schrijven.

Het Tuincentrum Jan Buisman bestaat al sinds 1918 op de Hoep. Maar toendertijd was het al-

Oude gasfabriek.

De oude ijsbaan nabij de gasfabriek. Nu de parkeerplaats Aldi en Vomar in de Langestraat.

Laten we nu eens in het platte schuitje varen. Wat ik dagelijks deed naar het Noord.

leen varende bereikbaar vanaf 't Hoog. De Thorbeckestraat was toen geen doorgaande straat. Pas veel later is hij doorgetrokken. Hij was toen afgesloten met een schutting zodat onbevoegden niet op het terrein van de gasfabriek konden komen. Alleen lopend of op de fiets kon je vanaf 't Hoog via 't Noord, de Gracht en de Molstraat op de Hoep komen. Op 't Hoog woonde Jaap Schilder, daar waar nu op nr. 112 de fysiotherapeut gevestigd is, en die boerde daar. Later kocht hij van Willem Kweldam voor drieënhalftuizend gulden het pand van de big-

We beginnen hier. Aan de houding van de schipper te zien brengt hij het waterpeil omhoog.

genhandelaar Kees den Adel erbij. Dat is nu Noord nummer 114, waar zijn zoon Gerrit Schilder, de vader van Dorus, zijn garageboxen heeft staan.

Eerst wil ik eens even een paar dingen rechtzetten. Een heel bekende Schagenaar, laten wij haar maar Antje noemen, kwam bij een kennis van mijn vrouw een heel verhaal vertellen. Dat het namelijk heel erg was met de dochter van Jan Buisman. Kanker had ze en zo erg dat er niets meer aan te doen was. Gelukkig kon mijn vrouw het heel anders vertellen. Het gaat met onze dochter erg goed. Ze heeft een tijd een dagelijkse behandeling gehad bij het Leeuwenhoekhuis en dat is erg goed gegaan. Ze is nu weer thuis en werkt af en toe alweer in de winkel in het Makado. Prima gaat het met haar. Ze is in

Wat kan een sterfelijk mens op aarde beter wensen als koren op het veld en brood voor alle mensen.

De 'Stenen Pijp' en dan rechts om.

Het café van Dirk Langendijk.

Bij de noodslachtingen van Jan en Jaap Deutekom, toen voor 'Krengen slager' uitgemaakt. Maar schoon dat het daar was!

Brug voor het Nespada. En van Chris van Lint aan de overkant.

Het oude Nespada vanaf Chris van Lint naar het huisje van Vieren op de Nes. Nu ongeveer de Beethovenlaan.

een goed humeur. Al moet ze nog wel zo nu en dan heen voor controle, gelukkig. Toen ik dit zo hoorde, dacht ik aan een versje van Seth Gaai-kema: "Men sist, Men gist, Men wist, en men beslist." Zo is 't.

Jaap Deutekom Jr. Jaap Preuvel werd hij genoemd. Hij praatte zo snel en veel. Maar hij was wel een dierenvriend.

Vorige eeuw bezat Schagen een gasfabriek. Deze stond op de Hoep, aan de overkant van het vroegere Kaasmuseum waar nu een grote verzendhal is. Wat betreft vervuiling was deze fabriek nog onschuldig. In 1903 werd na diverse ruzies vergunning gegeven voor de bouw van een nieuwe gasfabriek aan het eind van de Oosterstraat. Het personeel haalde zijn schouders hierover op, maar als directeur Bleezer het merkte, dan zwaaide er wat. Doch, een dertel

Daar recht tegenover woonde Gerrit Ooms. Voor twee centen mochten wij op zolder naar de aller-eerste radio luisteren. Hij is later naar Australië verhuisd en had een hoge functie bij Philips.

Bruggen tot het 'Hoog' toe. Onze 'los en laad' plaats.

We varen nog even door naar de vuilnisbelt links om. Hier Klaas 'Poeptaa' van het tonnenstelsel.

avontuurtje van diezelfde directeur bracht een oplossing voor het betreden van dit voor ons verboden gebied. Ik zal een jaar of zestien geweest zijn toen ik hoorde dat er in Alkmaar op De Dijk een café met "damesbediening" was; het heette Sleutel. Dat moest iets bijzonders zijn! Ik er naartoe; stond een beetje te kwispelstaarten en ging toen naar binnen. En wie zat daar met een dame op z'n knieën? Onze dartele directeur Bleezer van de gasfabriek. Hij deed

daar van 'Hop paardje hop' en ook een collega van hem had een meisje op zijn schoot. Ik ben even binnen geweest en ben maar stil weggegaan, maar men had mij wel gezien. Toch was het wat bijzonders, damesbediening, meisjes op schoot en dan die deftige gasdirecteur. Een week na dit gebeuren in Alkmaar stond de directeur aan de overkant en riep mij bij zich. Hij zei: "Jongeman, ik zie wel eens dat je vader op de fiets koolplanten ophaalt via de Oosterstraat.

Links het land van Co Vader, waar de waterspelen werden gehouden.

Ik heb bekeken dat jullie dat niet voor jullie plezier doen en ik heb besloten dat je met mijn toestemming wat planten mag ophalen voor de markt op donderdag. Dus voor donderdag geeft ik je toestemming die manden tegen de loods te zetten. Heb je dat begrepen?" Ik knikte heftig en zei: "Ja meneer." Toen begreep ik waar dat "Hop paardje hop" op De Dijk in Alkmaar voor gezorgd had.

Ook op het land van Co Vader met paarden vangen?

Kees Henderiks liep altijd naast de zware wagen bol naar de belt in de haling met zijn belgisch paard.

Kees Henderiks, de vuilnisman. Hier aan een borreltje in hotel 'De Roos'.

De tram ging in verschillende richtingen o.a. naar Ewijcksluis en ook naar Schoorldam. Het station was bij de 'Witte Paal'. Hier op weg naar Schagerbrug.

We gaan naar de Loet, dan hebben we de meeste bruggen gehad

HOOFDSTUK 5

Net voorbij de 'Stenen Pijp' gaan we het Noord op. Hier staat Mevrouw Ploeger nog voor haar slagerswinkeltje, waar nu nog de slagerij is. Rechts, de timmerwerkplaats van Jan Keesman.

Smal was het Noord. Hier de oude 'Spijker' van Boontjes in deze smalle straat.

Het 'Kippe schooltje' met juffrouw Verney en haar zuster voor de huishouding en een hulpje als broekophaalster.

Begin van de Loet.

'Het Biggenhok'. Heb ik doorgelopen na het 'Kippen Schooltje'.
Bij meester Visser e.a.

Meester Visser,
de dichter van
Schagen.
Naast hem een
zoontje van
meester Koning,
later de
uitvinder van
de praatpalen.

De klas van meester Brouwer. Tweede van links Jan Buisman.

Rechts bij de school was Broertjes de wagenmaker. Voor twee cent maakte hij een bandje om je gesprongen
klomp.

Derde van links (2e rij van boven) het matrozenpakje Jan Buisman?

'Vreeburg'.

Daar achter de Muziektuin. Buisman en zijn zoon Arno. In het begin van de Westfriese Markten. 'Kinderprogramma'.

Op de Rensgars.

De Bierkade.
De naam zegt het al, daar woonden de 'bierstekers'.
Boy Limmen heeft die keurig weer opgebouwd.

Welke schuit weet ik niet. Er waren ook zoveel beurtschippers op de Loet.

Vooraan Jan Bleeker en zijn zoon Dick. De 'Beurtman' op Amsterdam. Vele schippers had de Loet o.a. Speets, O. Dekker, Kaper en enkele anderen.

Schipper Hoogschagen. Hij voer op Amsterdam.

Een van de vele bruggen.

De draaibrug voor de tram in alle richtingen.

De brug naar de bierkade. Rechts van de Loet.

Het fraaie bruggetje van Dirk Hartland.

Ja, dan had je nog bruggen aan de Menisweg en zo kon je zelfs tot de 'Wiel' varen.

Over de 'Pelisies' in Schagen door de eeuwen heen

Ik ben nogal een 'vroegspook'. Vaak zit ik al om vijf uur aan een koppie. Maar door al die feestdagen sla ik er toch wel eens een slag naar. Op drs. Klaas Kuipers kan ik gelukkig altijd een beroep doen. Naast zijn huidige werk is hij ook nog lid van de monumentencommissie van Harenkarspel, Niedorp en Wieringen. Wat een drukte zijn arbeid ook geeft, keurig op tijd tikt hij mijn teksten voor de krant uit. Ook met die feestdagen, die mijn veertiendaagse rubriek wel eens in de war schoppen.

O ja, nog een nieuwtje over een week of zes word ik 'oerpapa' en m'n vrouw 'oerbeppe'; op z'n fries gezegd dan, volgens de burens. Aan die burens heb ik prachtige mensen. Zij komt uit Schagen en hij interesseert zich erg voor de friese taal. Met elkaar prachtige mensen, ik kon het niet beter treffen!

Sjonge Buisman, dik tachtig jaar en dan nog overgrootvader en m'n vrouw overgrootmoeder. Het duurt nog een paar weken voordat mijn kleindochter moet bevallen. Zo te merken wordt het een voetballer; hij schopte dat het een lieve lust is. Maar ik zou iets schrijven over de Schager 'Pelisie' door de eeuwen heen.

Het was in 1880 toen Oudshoorn als politie met getrokken sabel samen met de burgemeester de mensen op afstand hield toen de vader van Guurtje Borst een huis tegenover 'De Landbouw' invluchtte. Later werd hij voor zijn eigen veiligheid ingesloten in de Westertoren van 't Slot.

Zijn dochter Guurtje had met Klaas Meurs een verhouding. Maar Guurtje was katholiek en Klaas protestant. Vader Borst besloot Guurtje

Hij is er weer bij: Abma.

naar een internaat in Zoeterwoude te sturen. Daar zouden de geestelijke zusters haar dan weer terug brengen op de weg der deugd. De katholieken waren toendertijd ver in de minderheid in Schagen, maar toch zette deze affaire veel kwaad bloed. Toch ging het niet alleen om een op drift geslagen horde. Een waarnemende kantonrechter en anderen van goede komaf begaven zich tussen de op rellen beluste jongeren en kweekten aldus haat tegen een enkeling. Meer dan dertig jaar later nog heb ikzelf meegemaakt dat de katholieken 'Roomse Papen' werden genoemd en de hervormden de 'Mismvormden'. Op school vochten wij tegen elkaar, maar op de buurt speelden we weer met elkaar.

Ja. weer Abma.

Politie eind 1800.

Ik heb drie kinderen en één daarvan is er een katholiek geworden; niks geen last!

Maar in 1880 was dat anders. Het werd een compleet oproer. De infanterie onder de brigade-majoor Terhorne en Kelderman moest er zelfs aan te pas komen. Toen later Guurtje Borst met haar vader naar Schagen terugkeerde, laaide de haat weer op. De Officier van Justitie had 'De Goede Herder' in Zoeterwoude gelast Guurtje terug te laten keren naar Schagen. Nu was het hek van de dam. Men wilde dat de katholieken de vlag uitstaken, want anders zou men alles vernielen of in brand steken. Bij de terugkomst werd Guurtje met bloemen ontvangen en op een zegekar gezet. Onder het gezang 'Guurtje moet geen zakkies plakken' werd ze joelend naar een familielid gebracht. De opstand was volledig in Schagen; een donkere bladzij uit de geschiedenis. Maar in de Nieuwstraat hield het 'IJzeren Varken' samen met zijn katholieke buurman, met wie hij in vrede leefde, stand tegen gepeupel.

Maar nu snel naar het begin van deze eeuw. De meest gefotografeerde politiemann was wel Abma. Op iedere foto uit die tijd staat wel Abma, of het nu bij een ijscokar is of bij een timmerman. Als er een foto genomen moest worden dan stond Abma er wel bij. Het maakt niet uit of die foto nu genomen was voor de Schager Courant van Piet Trapman of gewoon een plaatje om aan kennissen te versturen. Abma stond erop. Voor de politie is deze eeuw ook bijna afgelopen, maar Abma blijft de meest gefotografeerd Schager 'pelisie' van deze eeuw. Er moeten nog foto's in omloop zijn.

Benny Brügeman gaf me kort geleden de met de handgeschreven verhalen van de dubbele moord in 1894 in Schagen. In al die verhalen komt steeds nog de naam Abma voor. Het was geen gemakkelijke taak om de 17-jarige moordenaar te pakken op zijn gruwelijke misdaden. Brügeman had al die verhalen uit die tijd.

Voor de rest van deze eeuw is het voor de politie in Schagen eigenlijk 'gewoon' verlopen. Ach ja, er zijn altijd wel mensen die een beetje dwars liggen. Of het nu ging om een vrouw of ruzie om een andere vrouw, dat gaat door de eeuwen heen zo.

Nog even iets over burgemeesters. Simon Grootes is in deze eeuw ook nog burgemeester

Het gemeentehuis van Schagen.

Ja natuurlijk staat Abma erbij op de Laan.

geweest. Dat was in de oorlogstijd. Hij was meer een surrogaat-burgemeester, die ook nog de mensen heeft geholpen aan een briefje dat ze zogenaamd onmisbaar waren voor de landbouw of zo. Hij was maar een tijdje burgemeester als remplaceant voor Buitenhuis, die maar weinig met Schagen op had.

Toch zijn er uit deze eeuw nog politiemannen die in de herinnering voortleven, zoals Flapper en Van Haren, bijgenaamd 'Wat en Halfwat'. Flapper was de lange en Van Haren was de kleinste. De jeugd zong spottend 'Flapper moet pissen, geef 'm de pot, geef 'm de rooie, want de witte is kapot.' Jaap Prins van de Markt gebruikte Flapper om in uniform achterstallige rekeningen voor hem te innen. Deze werden dan in mindering gebracht op die van zijn vrouw. Voor de rest weet ik eigenlijk niets meer van de politie af. Misschien dat er over het restje van deze eeuw nog wat te vertellen valt, maar daar schrijven we de volgende eeuw wel over.

Een deze dagen stond er een foto in de krant van Jaap van Zweeden, omdat hij 70 jaar muziek

speelde in Kolhorn. Een mooie kop zo met die toeter en ik dacht aan een oude conference, die ik op toneel vertelde. Over Jaap Wit, die z'n vrouw een drieling gekregen had en het fanfarecorps 'Bleze of Barste' een serenade gegeven had voor de mooie prestatie van Jaap. De drieling heette alledrie Klaas, behalve Piet, want die heette Kees. Alle mensen waren voor het huis bijmekaar komme en Vrouw Wit stond met de drieling voor 't raam. Alle mensen riepe 'Hoera'. Vrouw Wit wilde terugwuiwe en de hele drieling lag in de geraniums.

Maar nu schei ik uit. Vandaag nog even naar de katten op de tuin. Alle dagen krijgen ze een plak ham van mij, evenals mijn kat in de Diepenbrockstraat. Pracht beesten, ik zou ze voor geen geld willen missen. Ze staan al bij de poort op me te wachten tot ze mijn klompen horen aankomen. Die gaat thuis op z'n buik liggen als hij mij de trap af hoort komen. Kom niet aan mijn dieren, want dan kom je aan mij. Trouwens, ik houd van alle dieren.

Zomaar wat... en het bombardement van de Duitse trein

HOOFDSTUK 7

Toen ik een paar maanden geleden besloot om om de veertien dagen iets over Schagen te schrijven, dacht ik dat dit wel moeilijk zou zijn. Maar dat valt alles mee. Mijn stukjes sluit ik steeds af met ware gebeurtenissen in en om mijn geboorteplaats: dus geen verzinsels maar waargebeurde verhalen.

De humor begon een dezer dagen bij de dokter. Een mensenleven lang heb ik twee dokters gehad. In het prille begin was er dokter Melchior en later de familie Van der Sluis. Als kleine jongen zou ik, toen ik mazelen had, tegen dokter Melchior gezegd hebben: 'Dokter, als ik dood ga, hindert 't niet, want mijn vader heeft een begrafenisshoed.' Hij was namelijk drager bij begravenissen.

Daarna is de familie Van der Sluis altijd onze dokter geweest. Al mijn kinderen zijn bij hen geboren. Vooral de oude dokter kon zo mooi vertellen over de tijd dat hij dokter in Friesland was, terwijl hij wachtte tot het 'zover' was. Stom natuurlijk, want het was 'zo dichtbij'. De oude mevrouw Van der Sluis was een echte doktersvrouw. Maar ja, een paar jaar terug kregen we een nieuwe dokter. In het begin kon ik maar matig aan hem wennen. Maar om direct maar weg te lopen, dat kan altijd nog. Hij was in mijn ogen nog maar een 'broekie'. Zijn vrouw vond ik echter sympathiek en hij woonde maar een paar minuten bij mij vandaan. Nu ben ik gewend aan de 'nieuweling' en kan zelfs goed met hem overweg.

Enige tijd terug moest ikzelf bij de dokter komen in verband met de 'waterleiding', trouwens ik ben al dik tachtig en een tijdje van school af.

Achteraanzicht rechterkant Hoep.

Alles gaat tegenwoordig op afspraak en ik had een afspraak om tien over twee. Maar dat loopt bijna altijd uit. Dat is een leugen, want je kan er niet uitlopen. Dan is je beurt voorbij. Enfin, uiteindelijk was het mijn beurt en komt er een dreumes met z'n moeder uit de behandelkamer. Hij was niet groter dan zo'n 50, hooguit 60 cm. Toen hij zijn jas haalde, vertelde hij mij dat het 'heel lekker zeer' had gedaan. Een prachtjoch, en toen hij wegging riep hij mij nog eens na dat het heel lekker zeer had gedaan. Ik had daarna nog een heel leuk gesprek met de dokter. Ik raak aan hem gewend, zo zonder witte jas en in 't overhemd.

Vorige keer had ik het nog over de meest gefotografeerde man van de negentiende eeuw, Abma. Een dezer dagen was ik in De Landbouw tegenover het station en daar hangen een paar

Café Neeje Floor.

prachtige foto's van Schagen van vroeger. Een foto van de zaak en een van het oude station. De baas vroeg mij of Abma daar ook op stond en inderdaad, Abma stond parmantig op beide foto's. Trouwens, verschillende mensen belden mij nog op dat zij ook een foto hadden met Abma erop. Dus hij is de kampioen van de negentiende eeuw en blijft zo als politieman voortleven.

Een paar weken terug ben ik met m'n vrouw naar Haringhuizen geweest. Een prachtmiddag, er was veel volk. Er was een rommelmarkt en er waren oude auto's en stoomfietsen.

Later heb ik daar nog praatavonden gehouden;

Het afvoeren der gewonden? Links de vader van de schrijver.

in de doorrijstal voor de vrouwen. Ik heb beloofd daar na de zomer weer eens terug te komen. Zomaar, zonder kosten, want verhalen vertellen gaat mij nog steeds goed af. Ja, ik denk dat ik dit deze winter maar weer oppak als liefhebberij onder het motto 'oude koeien uit de sloot halen'. Ja, ik krijg overal weer zin in. Ik fiets weer en het kijkt stukken beter door mijn andere bril.

En ik heb nog een nieuwtje. De Schagenaar Frank van Loo heeft een boek geschreven onder

de titel *Arm in Nederland*. Het is uitgegeven bij Boom in Meppel. Hierin verhaalt hij dat zijn grootvader zo mooi kon vertellen over vroeger en de armoede die er toen was. Dat deed mij denken aan mijn grootvader die een grootmeester was in het verhalen vertellen. Altijd speelde daarin ook de armoede die die tijd met zich meebracht. Meermalen heb ik al over hem gesproken. Hoe hij als Brugman verhaalde over de mensen die alleen achterbleven na de dubbele moord op de Gedempte Gracht of over

Het huis van Nobel.

Het spoorhuisje van Willem Dekker.

Duitse kroonprins op Wieringen. Ademloos zat ik samen met hem op de grote bliken stoof te luisteren. Hij rookte altijd uit een stenen pijp en wist daar de mooiste kringetjes uit te blazen. Ze kringelden door elkaar en verdwenen dan in de kamer. 's Avonds laat kwam dan nog wel eens bakker Breebaart langs en dan kreeg je soms een koekbeschuit, of Gerrit Snip, de kolenboer of Aldert Kossen van de Loet met boodschappen. Ook hij had een grote fantasie en kon de koddigste verhalen vertellen. Een ware grootmeester was die grootvader van mij. Opoe zat dan genoeglijk op een korstje kaas te knabbelen of was aan het stoppen of breien. Arme mensen, maar schatrijk met elkander.

De gehele rechterkant is verdwenen van de Hoep.

Nieuwsgierig ben ik wel naar dat boek van Frank van Loo, wiens vader nog directeur is geweest van de schouwburg in Den Helder. Ik ben benieuwd, maar ik kan mij die armoede best voorstellen.

Humor vind je ook in oude reclame, wat ik laatst in een uitzending van Ron Brandsteder tegenkwam. Jarenlang had de koffiestroopfabriek de volgende reclameleus: 'Een huisvrouw met verstand gebruikt steeds Buisman'. Ikzelf heb er trouwens weinig van gemerkt!

Ik wil eindigen met het treinbombardement op de oude veelading in de Hoep. Als je nu in 1992 de Hoep ingaat, zie je nog steeds het bruggetje dat leidde naar het land van Nic. Groot. Op een

Jo Castricum beziet zijn ingestorte rijwielstalling, rechts Raven, de koster van de Nederlands Hervormde Kerk.

van de foto's zie je nog het schuitje waar we de planten mee vervoerden vanachter de gasfabriek vandaan of van 't Noord. De hele rij huizen aan de rechterkant is door het bombardement weggevaagd. Het spoorhuisje, twee café's en alle huizen zijn verdwenen. Zo is ons tuincentrum direct aan de weg komen te liggen. De

sloot die achter de huizen liep is gedempt en zo is de tuin in het volle zicht komen te liggen. De Engelsen hadden een Duitse munitietrein gebombardeerd en die ontplofte, met alle gevolgen van dien. Ik had het net over het land van Nic. Groot. De slager Nic. Groot was een wonderlijk mens. Mijn vader werkte vaak voor hem,

want greppelen kon hij uit de kust. Nu had mijn vader voor 2200 gulden het huidige tuincentrum gekocht en daarvoor 400 gulden van Dirk Raat uit de Molenstraat geleend, ook een slager. Vaak liep deze op de tuin van mijn vader rond, zogenaamd om een vuiltje te plukken. Totdat Nic. Groot mijn vader vroeg wat die Raat toch steeds op de tuin moest en hij vertelde dat hij 400 gulden van hem geleend had. Hierop greep Nic. Groot zijn portefeuille en zei: 'Hier heb je vierhonderd gulden. En stuur die kerel van de tuin!' Een wonderlijke man, als hij je mocht, dan hielp hij je. Maar toch een harde zakenman, handelaar in koeien. Hij kon door een koe heen kijken. Ik heb nog naast hem gewoond, toen ik in 't Vosje op de Markt bij De Smidse woonde. Maar toch had ik ruim 40 jaar geleden al een afkeer hoe sommige boeren hun vee behandelden.

Hierbij een stukje dat in de Schager Courant is verschenen als 'ingezonden stuk'.

Een groot schandaal

Een snijdend koude wind giert door de straten. En de mensen, die langs mijn raam gaan, haasten zich naar de warme kachel. Men ziet weinig mensen op straat. Alleen de kolenboer rijdt af en an. De lammeren zijn uit de wei verdwenen of hebben beschutting van balen stro gekregen... Maar in Schagen lopen drie koeien in de wei. Dag en nacht bibberend en kleumend deze beesten daar als AANKLACHT tegen de mens.

Drie arme koetjes staan achter een hek.
Dat hek blijft gesloten,
in ijzige, gure wind, sneeuw en kou.
En hagelstenen floten
gierend voort met oostenwind
De wegen uitgestorven...dood.
Maar die arme koeien staan daar buiten.
Die arme koeien van Nic. Groot.

Drie arme koetjes staan achter een hek,
Dat hek staat in de Hoep.
Rillend staan ze dag en nacht
met loeiend klaaggeroep.
De mensen haasten zich naar huis,
naar haard en kachel...gloeiend rood.
Maar arme koeien staan daar buiten,
Die arme koeien van Nic. Groot.

(ALS HET NU EENS ZO WAS)
Drie arme koetjes staan in een warme stal,
De stal is goed gesloten,
Geen tocht, geen kou, geen hagelbui,
geen wind met reikend stoten

Maar in de Hoep achter dat hek
Geheel ontkleed en...bloot
Daar loopt een eenzaam man,
Die man, dat is Nic. Groot.
(Schagen, 30 maart 1952)

De dood van Pelleboer deed mij toch wel iets

HOOFDSTUK 8

Eigenlijk zou ik wel elke week een artikel kunnen schrijven, maar ik hou het maar op eens in de veertien dagen. De plotselinge dood van Pelleboer heeft mij toch wel wat gedaan. Achtenzestig jaar oud, een in het gehele land bekende weerman met zijn moeilijk te imiteren stemgeluid. Als men hem dan toch imiteert, komt toch de herinnering aan de echte Pelleboer weer op. De weervoorspeller die mens bleef en met humor in zijn verhaal. Jammer, maar zo is het leven. Zolang het er is, moet je er iets van maken. Gelukkig heb ik dat geluk.

Er zijn mensen die vreemd opzien tegen wat ik op dik tachtigjarige leeftijd nog meemaak. Laatst was ik bij mijn zoon op de tuin in De Hoep. Zo maar eens kijken. Komt er een mevrouw op me af en zegt: 'Ik ben Tiny Hoens. Jarenlang heb ik bij Simon Grootes op de Nes gewerkt. Ik heb je vaak zien optreden en dan had je een liedje dat begon zo...' En ze begon te zingen: 'Moet ik ploeteren en tobben de hele dag maar door...' En ik viel in: 'Och, wat maal ik erom, m'n bedrijfje gaat door.' En samen verder: 'Als m'n koetje loeit en m'n ouwe varken

Foto uit 1923.

Wie herkent zich nog?

knort en 't 's avonds weer tijd van voeren en melken wordt, zing ik vrolijk een lustig liedje met het zelfgemaakte refrein. Want ik wil nooit anders dan een keuterboertje zijn.' De mensen in de bloemenwinkel evenals mijn zoon stonden verwonderd te kijken en te luisteren naar de samenzang van dit oeroude duo. Wonderlijk, zo goed kenden wij nog de tekst. Ik kom voor alles tijd te kort. Vooral 's avonds word ik vaak opgebeld. Die gesprekken nemen veel tijd in beslag en ik heb nog zoveel te doen. Graag zou ik mijn kinderboek willen afmaken. Het gaat over het zontje van de smid Hartog op de Nes, waar de vader van Cor Huiberts nog gewoond heeft. Ik noem hem 'Henkie Hoepel' en dan is er nog opa 'hondekar'. Op de omslag komt een foto van Jan Goens uit Barsingerhorn

met z'n hondekar. Ook wil ik nog van die met de hand geschilderde bordjes uit Workum bestellen met mijn eigen teksten erop. U weet wel, het zijn parodieën op spreekwoorden zoals: 'wie het onkruid bij een ander wiedt, heeft kans dat hij de buurvrouw ziet'. 'Alle wegen leiden naar de belastingen'. 'Je maakt sneller een mens zwart dan een gevel wit'. Maar ja, zal ik dat nog beleven. Er is zoveel dat nog mijn aandacht vraagt. Een dezer dagen belde er een dame van 68 jaar mij op. Ze vertelde dat ze bij haar zuster was. Maar dat ze onder Amersfoort woonde en nog vaak mijn boeken las. En zo alles weer de geest liet passeren. Haar man was overleden. Samen hadden zij een mooi leven gehad. Haar zuster had gezegd: 'Bel Buisman toch eens op.' Het was een dochter van v.d. Oort uit het spoorhuisje

De burgemeester van Harenkarspel.

aan de Nesdijk vlakbij de vroegere Schoenmakersweg. Ze begon te praten over 'Mijnheer Buisman', maar ik maakte haar duidelijk dat ik geen 'mijnheer' wilde zijn voor haar en zei dat de meidoorns op die kruising bij de Nesdijk zo heerlijk roken. Direct zei ze: 'Weet u dat nog. Ik plukte wel eens een bosje voor mijn moeder. Ze roken zo heerlijk, maar ze vielen wel snel uit.' Paul Bentum uit Schagen kwam op een avond bij me met twee foto's van schoolreisjes naar Schoorl en Bergen uit 1923. 'Daar moet u ook op staan. Zoek het maar uit.' Hij had ze gekocht, meen ik, op het Waterlooplein en ze kwamen uit de collectie van Jan de Vet van de Sportparklaan in St. Maarten. Hoe die daar nou terecht is gekomen. Ik zal ze bij dit artikel af laten

drukken. Ik meen dat meester Tjalkens erbij staat.

Het grote nieuws in Schagen is wel het vertrek van burgemeester Stam naar Vlaardingen. Ik feliciteer hem, want die baan zal wel een mooie duit opbrengen. Meer dan in zo'n landelijk stadje als Schagen. Ik ben dan ook benieuwd naar z'n 'uittocht' in september. Sommigen praten al van 'uitvaart', maar laten we het maar op afscheid houden. Wij zullen hier wel verder zien wie we dan krijgen. Onder mekaar kan je dan

Piet Trapman.

Het waterpompen was een demonstratie van de firma Berends en Co. Zie de foto, maar in spiegelschrift.
Was gevestigd waar jarenlang de Spar was, van de familie Blom.

wel ieder louter persoon uitkiezen, maar het gaat toch over zoveel schijven. O jee, Jan Buisman, daar ga je weer. Ik schrijf het woordje 'louter' en denk ik gelijk aan burgemeester Louter van Harenkarspel. Ik ben echter bang dat ze hem daar niet willen missen en dat kan ik begrijpen, hoor mensen. Had men daar maar na De Wilde over gedacht. Hij en z'n vrouw ken ik als prachtmensen. Maar ja, wie ben ik. O ja, ik ben overgrootvader geworden volgens mijn buurman 'oerpake en oerbeppe'. Het is

een dochter van 55 cm. lang en dat is bijna twee straattegels op mekaar. Ze heet Annemiek en alles gaat prima! Ik werk me lam aan m'n nieuwe boek. Het wordt iets heel bijzonders. Ik heb namelijk nog heel veel foto's waar een verhaal aan vastzit. Trouwens, ik moet nog eens goed overwegen aan wie ik die nalaat; daar wordt het tijd voor. Met belangstelling volg ik de prijsvraag: 'Wie wordt de nieuwe burgemeester van Schagen?' Ja, politiek ben ik niet zo erg geïnformeerd.

Koninklijke Drukkerij en Uitgeverij v/h C. de Boer jr. nv

Zeeverijnstraat 6 Hilversum
postbus 607
telefoon 02150-130 51
telefax 13201

Bergen NH - 7 maart 1978

Beste vriend Buisman,

Ik ben U bijzonder erkentelijke voor het boekje OP KLOMPEN DOOR SCHAGEN. Hoewel lang niet alles, een deel van de inhoud roept nostalgische herinneringen bij met op. Met name geldt dat bijv. voor een foto van Ans Neefkes, aan wier buitelingen op de ballet-vloer ik nog een bescheiden (z  r bescheiden) aandeel heb gehad. Jaren later - en nu ook al weer jaren geleden - heeft ze me nog eens bezocht met haar man (en kind, meen ik) vanuit Australië. Ze was heel sympathiek, maar   k wat welfremd en "zweverig" (dat laatste letterlijk   n figuurlijk!).

Maar ook een naam als Daan Pool roept oude beelden op! Ik mis Fred Groot .... maar ik heb het boekje pas snel doorgenomen. Misschien ook wel beter. Z'n niet zó loffelijke activiteiten in de oorlog heb ik altijd voor een deel toegeschreven aan de methoden van z'n baas: Piet Trapman. Die had een goed instinct om een krant te maken, maar z'n optreden t.o.v. journalisten was bar en boos. Dat was verkapte slavernij, benevens een volstrekte minachting voor het beroep van journalist. Ondenkbaar aan domini 1978! De hemel zij geprezen. Dank ook voor het terugsturen van de foto's. Meestal ben je ze kwijt...! Maar gij zijt De Witte Raaf!

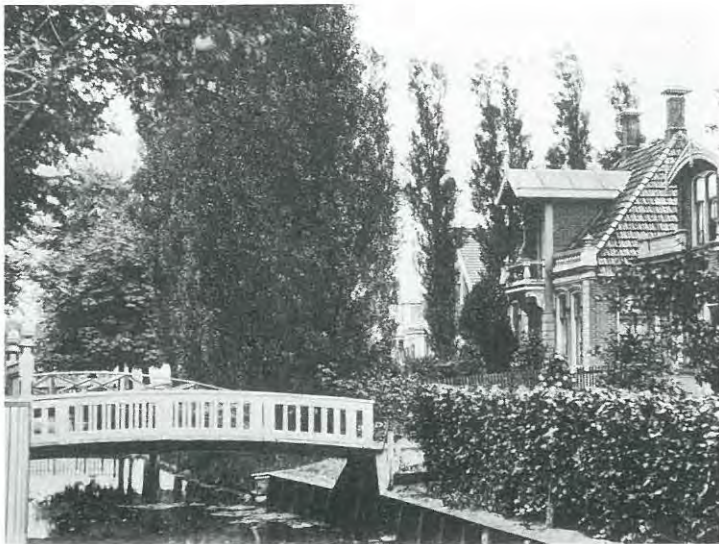
Het ga U wél!

Met vriendelijke groet,

Prisopdrave, transacties en leveringen geschieden volgens de leveringsvoorwaarden voor de Grafische Industrie, gedeponeerd ter griffie van de Afdelingsrechtbank te Amsterdam. Een exemplaar wordt u op aanvraag toegezonden. Handelsrepremier Hilversum nr. 17953.

447-1734

Brief koninklijke drukkerij.

Nog wel bruggen op de Laan.

Laten we die bruggen ook nog even meenemen. De "brug der zuchten" ze ging naar het belastingkantoor. Links de aanlegstijger van schipper Hoogland.

Opa Hondeker (Jan Gomes uit Barsingerhorn, de tuinman).

Vader en moeder zouden Marchant of Drees of Wiegel gekozen hebben. Maar met de gemeenteraad had ik geen moeite. Zelf stemde ik vroeger Evert v.d. Berg. Daar hoefde je trouwens helemaal geen communist voor te wezen. Je kiest hem als mens. Nu vliegen de wethouders af en aan. Uit vroeger tijden herinner ik mij Hein

van Nieuwland, de ouwe Willem van Erp, Willem Niestad, de ouwe Willem Gorter en Piet Trapman. Ze hebben in die tijd best wel goede dingen gedaan. Maar Piet Trapman, dat was een bullebak. Ik besluit met een afschrift van een stukje dat Anthony van Kampen over hem schreef. Ik bewaar het nog steeds zorgvuldig.

Naast het fraaie Weeshuis, gebouwd in 1865, voor 13.000 gulden een der fraaiste van Nederland.

Bij Jan Buisman jr. op bezoek

Het gebeurt menigmaal dat, wat als een liefhebberij is begonnen, na verloop van jaren uitgroeit tot iets dat van grote betekenis moet worden geacht. Zo is het naar onze smaak ook met de liefhebberij van Jan Buisman jr. Bijna negen jaar geleden begon hij met het verzamelen van foto's en handtekeningen. Nu is hij bezig aan album nummer zeventien en hij is niet van plan er mee op te houden.

Jan heeft zich geen bepaald doel gesteld. Zijn vader had al heel wat handtekeningen op foto's van mensen die hij in zijn loopbaan ontmoette. Een aardigheidje. Een uitwisseling als het ware. Een vriendschappelijke geste. Maar de jonge Jan begon er ernst mee te maken. Bij voorkeur handtekeningen van artiesten dus. En als het enigszins mogelijk was met een foto erbij. U moet niet denken dat het zo eenvoudig is. Toen hij met zijn liefhebberij begon was Jan welgeteld twaalf jaar en niet bepaald zo heel erg uit de kluiten gewassen. In twee jaar tijd had hij het al zo ver gebracht dat men op verschillende plaatsen iets had vernomen over de 'handtekeningenjager'. Wanneer er een cabaretvoorstelling was, dook Jan in de pauze of voor de aanvang op en kwam met zijn album voor de dag. Wanneer hij niets te doen had, schreef hij brieven naar artiesten die zijn belangstelling hadden en veelal kreeg hij antwoord terug. Bemoedigende antwoorden en soms ook wel eens een grappige. Om met die grappige te beginnen; de ons allen bekende Willem van Ipendaal stuurde hem een heel vriendelijk, maar kort briefje terug, waarin hij in antwoord op de brief van Jan

schreef, dat hij er geen prijs op stelde onder de beroemdheden te worden gerekend. Jammer genoeg vergat hij er bij te bedenken dat de sierlijke handtekening die hij er onder plaatste natuurlijk een ereplaats in het album kreeg.

Groeiende betekenis

Naarmate de jaren verstrijken zal de betekenis van de verzameling van Jan Buisman groeien. We kunnen reeds nu zeggen dat vrijwel de gehele Nederlandse artiestengemeenschap in deze verzameling is ondergebracht, voor zover deze van enige betekenis was in de laatste jaren. Reeds verschillende van hen zijn overleden. We hebben in de albums zitten bladeren en we zijn een ogenblik stil geworden, toen we de namen ontmoetten van Henri ter Hall, met een prachtige foto erbij. Van de oude 'Buus'. Van Willy Derby, met een opdracht, om er eens een paar te noemen. Niet te verwonderen dat de broer van de laatste, Lou Bandy, buitengewoon gecharmeerd was op album nummer één en er een kapitale som voor bood. Iets wat de verzamelaar natuurlijk slechts inspireert tot groter doorzettingsvermogen. We hebben deze namen genoemd om aan te tonen dat het eerste album reeds van grote waarde is, omdat men er de artistieke staalkaart van ons land van een jaar of tien, twintig geleden in kan terugvinden. Dat zal ook met de andere albums het geval worden. Natuurlijk ontmoet men minder bekende figuren, worden we geconfronteerd met gewone Ansichtkaarten die weinig meer zijn dan een handige reclame. Maar evenzeer zitten deze al-

Jan Buisman Jr.

bums vol met foto's die een persoonlijkheid verdragen, die origineel zijn, die met reclame niets te maken hebben. Terwijl de handtekeningen in ieder geval zelfs aan de ansichtkaarten het cachet van originaliteit verlenen.

De verdienste van deze verzameling is dat ze zo veelzijdig is. Wanneer we dat zeggen, bedoelen we niet dat het zo aardig is dat we een foto van prinses Beatrix op 13-jarige leeftijd tegenkomen, of dat we een groot portret van minister-president dr. Drees zien. Dan bedoelen we er ook niet mee dat de handtekeningen van de Russische roeiers die op de Bosbaan in Amsterdam zulke successen boekten er allemaal in staan, naast die van Zatcpek en Louis Bobet, die trouwens in een speciaal sportalbum zijn ondergebracht. We bedoelen er zelfs niet mee dat we een bladzijde tegenkwamen waarop de foto's van Gina Lollobrigida, Ulla Jacobson en Romy Schneider voorkomen met de handtekeningen erop geschreven.

Niet gedrukt, maar geschreven. Dat is interessant en het bewijst het doorzettingsvermogen van Jan, die er zelf op uittrekt, die Gina en Audrey bijvoorbeeld persoonlijk de handtekening heeft laten zetten in het Amstelhotel, temidden van een onbeschrijflijk gedrang.

Neen, wanneer we die veelzijdigheid van deze unieke collectie roemen, is het omdat het artistieke leven in ons eigen land er in wordt weerspiegeld.

Het is geen verzameling cabaretartiesten. Men vindt er de beroemde toneelspelers en -speelsters, de operazangers en -zangeressen. Men zit een moment te kijken naar het gelaat van

Christine Spierenburg om dan weer in de scherp geaccentueerde trekken van Jan Musch te kijken. Men vindt de volledige groep handtekeningen van bepaalde gezelschappen, zo goed als individuele artiesten. Musici en zangers, mensen van de jazz en mensen van de klassieken.

Circusleven

Een afdeling van zeer grote aantrekkelijkheid is ook die van het circus, van de tenten. Wanneer er een circus in Nederland speelt, gaat Jan er op af, vertoeft er de gehele dag, of zoals bij Althoff, twee dagen, maakt kennis met de medewerkers en is op die manier in het bezit gekomen van een prachtige collectie circusfoto's zoals men die maar zelden aantreft.

Niet alleen foto's, ook boeken en boekjes over circus en toneel, waarin men ontzaglijk veel wettenswaardigs kan vinden. We zagen bijvoorbeeld een prachtige foto van de Amerikaanse miss Loni, die een van de sterren was van 'The greatest show on earth' met opdracht. Op een hoogst merkwaardige wijze in het bezit van Jan gekomen.

Op de Schager kermis stond een kleine tent van Abeen. De vader van de tegenwoordige Amerikaanse miss Loni. Een toevallige ontmoeting op de Schager kermis.

Zo ziet men dat de wereld klein is. Dan blader je in zo'n oud boekje dat gaat over het leven van artiesten enkele decennia geleden en dan kom je een uitspraak tegen van mevrouw Mann-Bouwmeester, dat het oude toneel in het Noordhollands Koffiehuis in Schagen het prettigst was

om op te spelen, omdat het er altijd zindelijk was en de vloer geschrobd werd. De bladen werden omgeslagen. Namen, namen, gezichten... Johan Elsensohn, Aaf Bouber, Wim Kan, Corrie Vonk, Ella Fitzgerald, Roy Eldridge.

De oude Grock

Een prachtige foto van de oude clown Grock, die zo welwillend is geweest te antwoorden op een brief en op de achterzijde van een foto een zo heerlijk karikatuur van zichzelf te tekenen. Grace Kelly staat naast Hans Moser en dan kom je zo'n bladzijde tegen met de handtekening van Heintje Davids, met een rijmpje erbij dat ze vier keer gevraagd is om een foto. De foto van Heintje laat nog op zich wachten. Het briefje prijkt echter in volle glorie. Een groepsfoto van de Wognummers met de handtekening van de dirigent... Wat kan men eigenlijk niet vinden in deze zeventien albums, die nog maar steeds uitdijen.

Benny Goodman en Catherine Valente ontbreken evenmin als de handtekeningen van de directeurs van de verschillende circussen. Althoff, Mullens, Strassburger, intussen ook al overleden, Mikkenie, Van Beveren. En ook de handtekening van de directeur van de DAF-fabrieken, in zijn kwaliteit van Nederlands enige particuliere circus.

Interessant in hoge mate, deze verzameling bekende en minder bekende buitenlanders.

DE NESSEMERS VOOR DE RADIO

Een leuke band en...
scharre tjies.

Donderdagmorgen om 10 uur werd verzamelen geblazen op de Nes. Het Cabaret-gezelschap was compleet en voorts was er een veertig-tal, belangstellenden, allen gewapend met koffertjes, karabiezen en andere verpakkingsmiddelen om het uitgebreid „twaalfuur-tje” in op te bergen. 't Was oud en jong, maar allen vol verlangen om „hun” Nessemers voor de AVRO te zien en te hooren optreden.

Nadat ten langen leste het voer-middel was gearriveerd werd het vertrekseinen gegeven en het gezelschap aanvaardde de reis naar Hilversum, nagejuicht door de gansche achtergebleven Nes.

Versterking van den inwendigen mensch.

In Amsterdam kregen we een leuk bandje en van deze gelegenheid werd gebruik gemaakt een kopje koffie te drinken.

Een invasie in een klein koffiehuis volgde en er werd luidruchtig koffie besteld. Intusschen werden heele levensmiddelenpakketten op tafel getoverd, waaruit allerhande heerlijkheden kwamen.

Ik bofte en zat aan de tafel met gebakken schar. Nu ben ik geen vischlieffhebber, maar zoo'n in-boter gebakken schar met je handen opeten in een café in Amsterdam heeft iets erg aantrekkelijks, dies nam ik ook een exemplaar van dit zeebanket, en in mijn andere hand stopte men een „dubbele” met koek.

In Hilversum werd het gezelschap hartelijk ontvangen. Via de garderobe ging het naar de cantine, waar koffie en taart stonden te wachten.

Terwijl Jan Buisman en zijn medespelers repeteerden, maakten de overigen een ommeegang door

A.V.R.O.'s studio. In studio 10 zou de uitzending plaats hebben.

Vol verwachting klopt ons hart!

Spoedig was het Nessemers-gezelschap in de bekende kleedij gestoken en was het wachten op vijf minuten over zeven.

Deze studio was een tamelijk groote geluidsdichte ruimte, waarin behalve zitplaatsen voor de toeschouwers, eenige microfoons stonden opgesteld op een dusdanige wijze dat van het geluid niets verloren kon gaan.

De omroeper hield een kortz inleiding en verzocht ons, ons inderdaad als toeschouwers in een zaal te beschouwen, gul te zij met ons applaus en ons niet doodstil te houden.

Aller oogen waren gericht op de lampjes in de muren, zoodra het roode licht aanging, stond de microfoon ingeschakeld en kon ieder woord, dat werd gesproken, in geheel Nederland worden gehoord.

De uitzending.

Plots ging het roode licht aan en nam de uitzending een aanvang. Het liep alles op rolletjes en de gludere gezichten van de A.V.R.O. experts bewezen, dat het beter ging dan verwacht was. Een van hen verklaarde later: „Met amateurs blijft het altijd een experiment. Maar hier was het gesproken woord beter dan van menig beroepsensemble.”

„Wat doet U, wanneer het verkeer loopt?” werd gevraagd.

„Wel, onze technici luisteren naar de radio in een controlekamer, die door een glazen wand van de studio gescheide is. Gaat het mis, dan sluiten zij onmiddellijk de studio uit en dan komt de taak van den omroeper.”

Hij deelt mede, dat er een storing of iets dergelijks is opgetreden, waardoor de uitzending geen voortgang kan vinden. Gram-foonmuziek.”

Direct na de oorlog '45 met het Nessemers bonte-avond voor de AVRO.

Het Nessemers Boerencabaret. V.l.n.r.: D. Blaauwboer, Schermer, Jan Buisman, A. Marees; dames: Voorthuizen, De Hoop, Blaauwboer.

Lief en leed rond het kapelletje aan de Keins en de laatste reis naar Valkenburg

HOOFDSTUK 10

Wat kunnen er wonderlijke dingen gebeuren in een mensenleven. Eind 1991 meende ik er een streep onder te moeten zetten met het schrijven. Na een periode van tientallen jaren van verhalen in diverse bladen, na veertig jaar als beroepsartiest door het land te zijn getrokken en daarna nog wat jaren als amateur voor verenigingen, bejaarden en dergelijke. Och, eigenlijk heb ik ook al genoeg van de wereld gezien. Mijn mooiste reis was die naar Rusland in 1977. Verder ben ik in Engeland, België, Frankrijk, Duitsland en Oostenrijk geweest. Maar in Valkenburg ben ik wel vijftig maal geweest. Zomaar met de trein met m'n koffertje. Daar had ik een leuke vriendenkring. Mijn vrouw is ook wel een paar keer meegegaan, maar het beviel haar daar niet zo. Zij is echter vier keer naar Australië geweest en daar hield ikzelf niet zo van.

Tegenwoordig ga ik samen met Dolf Driessen met zijn auto zomaar voor een dag of vier, vijf naar Valkenburg. Dolf is een oude collega van mij; hij was in het verleden tenor bij diverse operettes. Hotel Tummers is door de jaren heen onze vaste stek. Er is daar altijd plaats voor ons. Zelf slaap ik dan op kamer 3 en Dolf een stukje hoger. Trouwens, hij is ook jonger (precies tien jaar, hij is 72). Dolf Driessen is getrouwd met Lia Belmer, die jarenlang bij ons gezelschap heeft gewerkt als accordeoniste. Evenals Dolf werkte zij het liefst bij mij. De laatste reis naar Valkenburg zou mij wonderlijkste reis daar naartoe worden.

En wat heeft dat kapelletje op de Keins nu met een reis naar Valkenburg te maken? Het is een waar gebeurd verhaal van een week of wat gele-

Het oude hotel is in 1980 gesloopt.

Het tegenwoordige hotel Tummers.

De heer en mevrouw Tummers, jarenlang mijn tehuis in Valkenburg. Prima mensen!

den. Het was tegen zes uur toen Dolf en ik naar onze kamers gingen. We spraken af om om zeven uur weer beneden te zijn voor de warme hap. Na het eten zouden we nog even naar de bar gaan en dan vroeg onder de wol.

Dolf drinkt niets anders dan water (groene of rode Spa) en ik een alcoholvrije pils en één of twee kruidenbitters voor het slapen gaan. Maar het was nu zo wonderlijk aan die bar. Normaal zitten daar wat bejaarde mensen en zakenlieden die met of zonder vrouw nog wat nakeuvelen. Maar nu zaten er twee heren aan de bar, die rondom dronken waren. Ze feliciteerden elkaar dat ze vandaag hun vrouw niet opgebeld hadden. Direct hoorde ik dat ze ergens bij ons uit de buurt vandaan kwamen. De ene probeerde met een dame aan de praat te komen; een vrouw die al een tijdje van school af was en het

**HET ONMOGELIJKE
DOEN WIJ DIRECT**

**WONDEREN
DUREN IETS LANGER**

**VANAF MORGEN
KUNNEN WIJ TOVEREN**

Spreuk uit het oude hotel.

canvas was al zichtbaar. Toen vertelde hij mijn in voor vreemden onbegrijpelijke taal dat hij 'gail was als butter'. Hij wilde ook nog een rondje weggeven, maar ik zei tegen Dolf: 'We gaan maar naar boven'. We hadden dan ook een lange reis achter de rug.

De volgende morgen zat ik rond acht uur in de eetzaal. Dolf kwam een half uur later naar beneden. Er zaten nog een stuk of zes mensen voor het raam aan het ontbijt. En een heer vroeg aan mij: 'U is toch Jan Buisman uit Schagen?' Ik bevestigde dit. Hij kwam uit Warmenhuizen. Zo praatten we wat en er viel de naam van Hendrik Slikker, vroeger een bekend voordrachtskunstenaar. Ook noemde hij de namen van Daan Pool en Henk Borst op. Hierop zei zijn vrouw: 'Daar ben ik nog huishoudster geweest, want ik kom van Schagen. Pancras heet ik.' 'Een dochter

Het kapelletje op de Keins. Rechts de waterput.

Het kapelletje aan de Keins 'dag en nacht geopend'.

Cornelia Blom van de Nes die door een gift de kapel heeft herbouwd.

soms van Jan Pancras van de Nes, die werkman was bij Arie Francis?', antwoordde ik. Ze knikte. 'Maar dan bedoelt u Jan Borst, die verdronken is met z'n auto en pas een paar jaar later is teruggevonden.'

Op 22 maart 1979 was deze Jan Borst voor het laatst gezien door haar moeder in de Regentenstraat en hij vertelde toen dat hij dood wilde en dat misschien zijn boerderij aan de Keins in vlammen op zou gaan. Toen vader Pancras 's avonds thuis kwam, ging hij maar eens kijken op de Keins bij Borst. Hij trof daar een paar vakantiehulpjes aan, die ook niet wisten wat er precies aan de hand was. Toen werd de politie ingeschakeld en samen met z'n broer Cor troffen die daar in de boerderij een vreselijke toestand aan. Beddegoed lag over de grond ver-

spreid, overal lagen papieren en stukken van jaren terug in kasten of zomaar op de vloer. Jan Borst was echter spoorloos verdwenen en bleef dat.

Jan kluisde op de boerderij aan de Keins en werd in de volksmond Makke Marie genoemd. Een labiele veehouder die omging met jongens van 16 tot 20 jaar uit Amsterdam en zelfs uit de Achterhoek. Ze kwamen daar over de vloer en ze organiseerden daar feestjes. De politie had nog nooit in een huis zo'n vervuiling meegemaakt; overal zwierven brieven en paperassen. De mensen uit Schagen spraken er schande van dat zijn grote veestapel uit hongersnood leverde. Er waren al brieven gestuurd zonder naam met als ondertekening 'Dierenbescherming.' Hier volgt de tekst van één van deze brieven: 'Lelijke schofterige dierenbeul om die schapen zo te laten verzieken en verhongeren. Wij hopen dat jij ook eens zo zal worden behandeld voordat je dood zal gaan. Dat is je verdiende loon. Schande!' En dan volgde de ondertekening 'Dierenvrienden'.

Dat vrouwtje vertelde dus dat ze juist hier huishoudster was geweest, bij Jan Borst. Eigenlijk keek ik daar vreemd van op. Ze was er toch immers veel te jong voor. Dat ze een dochter was van vrouw Pancras, waar Borst het laatst geweest was, klopte. Maar ze sprak lovend over hem en dat waardeerde ik op dat moment erg. Dat hoor je nou aan een ontbijt tafel in Valkenburg.

Ik wist dat er een familievete bestond tussen de kinderen van Borst over de erfenis. Opoe Borst, die woonde op 't Noord tegenover Van Lint, de

Jan Borst is in zijn auto verdronken en is pas na ruim een jaar teruggevonden.

smid, had al een boekje met een groot getal en drie nullen daarachter. Maar er is werkelijk geroemd met de erfenis, want men wist drommels goed af van de levenswandel van Makke Marie.

Toen kwamen de twee mannen van gisteravond naar de ontbijtzaal en weer helder van geest. Het eerste dat ze vertelden was dat het gisteren niet goed was gegaan. Ze waren de vorige dag naar een grote verkoping van machines voor de bouw in de buurt van Valkenburg geweest. Toen ze daar aankwamen ging de hele verkoping niet door en besloten ze maar in Valkenburg op te steken. Ze wisten echter niet meer in welk café ze hadden opgestoken. De kamers bij hotel Tummers waren in de loop van de dag voor hen

'Oome Jos' Overtoom. Architect te Schagen.

besteld en ze waren daar naartoe gebracht. Hun nieuwe Mercedes stond nog bij het café. In welk café hadden ze nu de dag doorgebracht? Daar kwamen ze die morgen maar niet achter. Een andere hotelgast bood aan te helpen zoeken waar dat café zich nu precies bevond. Maar dat viel tegen; overal verboden in te rijden of geen parkeergelegenheid en lopen gaat voor mij erg moeilijk. Toch bleven wij steeds denken aan het café waar die twee mannen zouden zijn geweest. Plots zag ik in het dorpje Houthem een naam staan die op het woord 'kasteel' geleek, want zoiets moest het volgens de mannen geheven hebben.

Dolf stapte uit de auto en keek eens naar binnen; het waren kleine dikke ramen. De daar aanwezige mevrouw vroeg: 'Zocht u iemand? Want u keek zo door de ramen.' Ik antwoordde: 'Ja en nee, we logeren in hotel Tummers en daar waren twee heren die gisteren de weg kwijt waren.' 'Nou, die zijn nog geen kwartier geleden vertrokken met hun nieuwe auto. Het waren twee collega's onder Alkmaar vandaan, die er maar een vrije dag van namen, omdat een grote verkoping niet doorging. Ik raadde hen tenslotte maar aan een hotel te nemen en morgen maar op huis aan te gaan. Zo heb ik hotel Tummers opgebeld voor een kamer. Rond half zeven heb ik ze daar naartoe gereden en heb hun auto mee teruggenomen. Die zouden ze later dan weer op komen halen. Vanmorgen kwamen ze hier met nog een andere meneer, want ze wisten de naam van ons café niet zo goed meer.' De baas kwam erbij staan en zei: 'Dat klopt, maar zo te horen komen jullie ook uit Noord-Holland.' Ik

Arie Bellis.

vertelde dat ik uit Schagen kwam. Hij zei: 'Dat ken ik goed, want om de week of vijf komt hier een marktkoopman met zijn vrouw. Ze logeren hier vlakbij. Hij gaat dan inkopen doen in België. Hij komt uit Kolhorn en heet Cor Filius.' Ik vertelde hem dat dit een goede kennis van mij is. Hij antwoordde: 'Schagen ken ik zelf ook. Heel vroeger ben ik met Marleen Igesz uitgeweest.' Tot slot vertelde hij dat hij eens een kunstschilder

had ontmoet, een arme sloeber met een mooie baard. Direct dacht ik aan Arie Bellis van de Kreil. En ja hoor: 'Ik kocht voor niet te duur een schilderij van hem. Kijk maar, daar hangt het.' Een originele Arie Bellis aan de wand van een café in Houthem bij Valkenburg. Wat kan het wonderlijk lopen.

We zijn nog een paar dagen in Valkenburg gebleven, maar het was guur weer. Wij bezochten nog Het Koetshuis, naast het romantische kasteel Oost een de Geul, waar men kaart en praat en er altijd plaats is voor de auto. De rest van de dag brachten we door in hotel Tummers, waar ik al vele jaren verbleven heb. Na een dag of vier gingen wij weer op Schagen aan, of liever gezegd naar Zaandam, waar Dolf woont met zijn vrouw Lia. Deze was thuisgebleven met haar drie dochters en haar moeder die ernaast woont. Ik ging nog even naar de oude mevrouw Belmer toe; 84 jaar is ze, en die zei me dat Doortje nog bij haar was geweest. Deze had haar verteld dat het niet zo best ging met Siemon Borst. Deze was vroeger boer in Schagen. Later vertrok hij met een verpleegster, Doortje, naar Zaandam. Gelijk dacht ik aan Siemon Borst van de Keins en verpleegster Doortje was nog familie van Klaas Nottelman. Siemon hielp later bij een benzinstation en deed nogal dik met een auto (die hij trouwens huurde) als hij bij de oude Belmer kwam. Nu was de cirkel helemaal rond wat betreft de gebeurtenissen rond het kappelletje op de Keins. De hele Keins was eigenlijk eigendom van de familie Borst, hun Koninkrijk! Het is door menselijke fouten teloor gegaan. De erfeniskwestie scheurde alles uiteen en het

grootste drama was wel dat met Jan Borst. Jaren daarna is de auto nog wel teruggevonden, maar dat was toch ook geen oplossing van het drama. Gelukkig leven Bram Borst en zijn vrouw nog. Ze zijn nu op hoge leeftijd en wonen in Schagen. Maar ook zij hebben zware slagen in hun bestaan gehad. Hun zoon kwam jaren terug om het leven bij een motorongeluk op de Stolpen en Cor, de broer van Jan Borst z'n vrouw, kwam om bij een aanrijding de Keins. Zij hebben ook weer kinderen en kleinkinderen en het is misschien maar beter om te zwijgen over de tegenslagen die het leven soms kan geven. Ook ikzelf heb, ondanks al dat leed, nog herin-

neringen aan de Keins; in een klein wit huisje naast de kapel woonden mijn grootouders. Opa 'Hondekar' is vroeg overleden. Hij liet Opoe achter met drie kinderen. Zij verdiende de kost met bakeren bij diverse boeren in de omtrek. Mijn moeder heeft mijn vader leren kennen op de kermis op de Keins. Maar Opoe kwam op mij eigenlijk 'stug' over, hoewel daar altijd alles helder en kraakschoon was. Voor mij is het kapelletje altijd een rustpunt gebleven. De buurtschap onderhoudt deze historische plaats. Het is voorzien van bloemen en er ligt een beschrijving over het heilige putje, in de kapel.

Sjonge, wat kon grootvader mooi vertellen...

HOOFDSTUK II

Herinneringen

Ik blader zo wat in mijn oude plakboeken en mijn oog valt op een advertentie, die vermeldt dat wij in zaal Bruul in Hippo zouden optreden. Alweer meer dan 60 jaar geleden. En nog langer geleden was het dat mijn grootvader Wieringen bezocht. Mense nog an toe, wat is dat een tijd geleden dat hij zijn reisverhalen vertelde in het 'schemeruurtje'. Dan gloeide het vuur op in z'n stenen pijp en blies hij de rook in kringetjes uit; de één door de ander. Grootmoeder zat aan de andere kant met een korstje 'zaadjeskaas', waar ze intens tevreden op zat te knabbelen. Ik zat naast grootvader op de grote 'blikken stoof'. De 'rasters' voor de ramen waren nog open en je zag een enkele fietser voorbijgaan; een silhouet in het licht van de carbidlantaarn. Onuitwisbaar staan nog in mijn geheugen gegrift het speelklokje, dat ieder uur zijn melodietje door de kamer liet klinken, het witte sterretje van het koffielichtje dat door het rode glas zo knipoogde en de geur van het warme tarwebrood, dat dagelijks gebakken werd en dat als het even over de trommel gerezen was zo'n lekker knappend randje had.

'De boer op'

Grote reizen waren het niet, die mijn grootvader maakte. Maar wel boordevol afwisseling. Drie dagen trok hij erop uit; de zak met tuinzaden op de rug. De overige dagen werkte hij in de tuin. Elke dag met de handkar 'halfslag' paardepad van de Hoep naar de Nes. Op de handkar boodschappen, groenten en zaden die verpakt

Gert van Dok, de conducteur van het trammetje naar Ewijcksluis naar Wieringen.

moesten worden. Dat verpakken gebeurde als de grote petroleumlamp met z'n 'kralen rok' werd aangestoken en de luiken gesloten waren. Bij boekhandel Burger op de Gracht had hij wat rollen wit kastpapier gekocht en grootmoeder knipte dat 's avonds in vierkante stukjes, die tot puntzakjes gevouwen werden. Op de overslag moest ik met m'n vinger wat stijfjel doen en plakte het daarna dicht. Met potlood werd de

soortnaam en de prijs erop geschreven, meestal vijf cent tot een dubbeltje. Hierna kwamen de koperen lepeltjes op tafel en en werd het zaad er al naar gelang de hoeveelheid ingeschept. Het grootste zakje was altijd bestemd voor de tuinkers, want dat was het goedkoopste (tot de dag van vandaag). Zelf telde grootvader zaden af als tuinbonen, sla en snijbonen, die na het dorsen in de zak met de vlegel en 't waaieren, 's avonds op tafel kwamen. Een schaalje op je schoot en de slechte met wat kluitjes grond schoof je opzij. Voor de onsjes en de halfponden kocht hij kant en klare zakken bij Simon Stam. Als dan alles klaar was, stonden er een beker poederchocolade en een appel voor mij klaar en ging ik naar de voorkamer naar de mooiste bedstee, die ik ooit beslapen heb. Hij was geschilderd in een prachtig karmijnrood en aan het voeteneind lag een stenen kruik in een oude kous van grootvader. De volgende dag trok hij er dan op uit met de zak tuinzaden op zijn rug. Te voet ging hij de huizen en boerderijen af.

De Tin

De interessantste reizen waren altijd naar Wieringen. De eerste etappe tot Ewijcksluis ging per tram. Hij stapte dan op 'De Tin', de blikken bus vlakbij de Nes; spottend ook wel genoemd 'Barsingerhorn-West'.

Wat ging dat in die tijd nog gemoedelijk. Ik weet nog dat we op de Korte Snevert liepen en dat de tram er al aankwam. Ik holde vooruit en de conducteur wachtte dan nog even op opa. Er waren legendarische conducteurs, zoals Smit en Leer-

touwer, maar vooral 'Gert van 't kleine spoortje' (G. van Dok) was een kostelijk type. In onvervalst Westfries vertelde hij verhalen en als hij geen wisselgeld had, gebeurde het wel dat hij zei: 'Nou maid, dat komt den wel as je terugkomme. Of gaan je bai je man vandaan, want den wordt 't aars'. In de regel kon een ander wel wisselen en was het probleem weer opgelost.

Station Haringhuizen had ook een eigen 'stationschef' in de persoon van 'Japie', die wat bijzonder was. Dit vond hij het mooiste baantje. Van een conducteur had hij een oude pet gekregen en een namaak spiegelei. Japie riep dan heel luid 'Rije maar' en liep nog een eind met de locomotief mee. Soms gaf hij de koffer aan van een reiziger. Deze hield dan zijn hand klaar met wat centen en soms een dubbeltje ertussen. Maar Japie nam alleen een paar centen aan en het dubbeltje liet hij liggen. Dus zo dom was hij toch niet! Van Ewijcksluis ging het per bootje van Bais over de Zuiderzee naar het eiland Wieringen. Hij moest veel lopen, want hij had daar veel klanten. 's Middags werd hij altijd wel ergens uitgenodigd om mee te eten. Naast koopman was ook een meester in het vertellen van gebeurtenissen van de vaste wal; men luisterde daar graag naar. Als jongen wist ik dat op 't Stroe een Wiegman woonde. Lont aan Den Oever, Klein aan 't Oosterend en Simon Heiblok op Vatrop. Voor u zeggen die namen misschien niets, maar ze staan mij nog helder voor de geest. Ik was nog 'n 'kontkrummel' toen ik meeging te koolplanten zetten bij Simon. Hij had een paar duizend planten besteld. Zelf zou Simon ze 'natten' (water geven). Maar op Wierin-

gen zijn bijna geen sloten, dus moest het water uit de put komen. Nog zie ik die zware visserman de planten met een soeplepel water geven. Later traden wij daar dikwijls op, maar toen was het al geen eiland meer, bij Bruul, in de bovenzaal van Veerdig, bij Klein in Oosterland en aan Den Oever.

De Kroonprins

Van alle verhalen van grootvader vond ik altijd dat over de verbanning van de Duitse Kroonprins (1918-1923) het mooiste. Zelf heeft hij hem nog van nabij meegemaakt. Toen had ik nog een heel andere voorstelling van prinses, koningen en keizers.

De kroonprins op den dijk van Wieringen.

De ex-kroonprins op Wieringen.

Je dacht dat een koningin elke dag een hermelijnen mantel droeg, dat een koning een zware kroon van goud en met diamanten droeg en van een keizer, die toch nog een rang hoger was, kon je je helemaal geen voorstelling maken. Maar grootvader vertelde dat de Duitse Kroonprins een gewoon pak aan had en dat zijn vader houthakker in Doorn was.

Dienstbode

Maar dan vertelde hij het verhaal dat hij na de Eerste Wereldoorlog naar Nederland was gevlucht en verbannen werd naar het eiland Wieringen. Daar woonde hij van '18 tot '23 in de Oude Pastorie aan de Akkerweg. Hij moet wel heel rijk zijn geweest, zo vertelde grootvader, want iedere maand kreeg hij een nieuwe, jonge, knappe 'dienstbode', die met de boot van het vasteland kwam. Dan knipoogde hij naar grootmoeder; toen wist ik niet waarom. Later begreep ik het beter. Hij was getrouwd met Caecilia van Mecklenburg en had zes kinderen, die allen niet op Wieringen woonden. Hij heeft deze niet zo erg gemist, wat in dergelijke adellijke kringen wel meer voorkwam.

Bij Luyt, de hoefsmid, was hij kind aan huis. Daar leerde hij het beslaan van paarden en het maken van hoefijzers. De ijzers die hij maakte werden voor vijf gulden per stuk als aandenken verkocht. Er hangen op Wieringen nog verschillende van die ijzers aan de wand. Enige tijd geleden was ik nog bij Bets Luyt en haar zuster, dochters van de smid. Naast de ijzers trof mij het meest dat zij zich mijn grootvader herinner-

den toen hij met zaden ook bij hen over huis kwam. Prachtig waren de verhalen, die mijn grootvader vertelde over een echte prins die hoefsmid was. En toen hij ook nog vertelde dat de Keizer van Japan hem eens op het eiland had bezocht, leek het sprookje volmaakt. De Keizer was vlakbij de plaats geweest waar ik met opa koolplanten had gezet. Al was er wel een tijdsverschil tussen.

Tjonge, wat had ik toch een grootvader, die zo mooi kon vertellen. Ook verhaalde hij dat éénmaal geprobeerd is de Prins te ontvoeren. Echter, de militaire politie uit Harlingen wist dit te verhinderen. Na 1923 is de Kroonprins nog vier maal op Wieringen teruggeweest, waarvan een keer met zijn zoon Louis Ferdinand. In 1951 is hij in Duitsland overleden, 69 jaar oud.

Vaak denk ik nog terug aan die avonden zonder televisie of radio, maar wel met het Ganzebord. Of dat Opa spelletjes deed als 'skeipjes ophangen'. Dan moest je voor zijn stoel op je rug op de grond liggen en dan probeerde Opa je benen te grijpen om je alzo op te hangen. En ik maar schoppen en spartelen. Dan ging hij staan en werd het schaap (ik dus) aan de poten opgehangen. En tenslotte, 'loof' naar bed.

Mijn grootouders, ze waren niet rijk, maar hadden een prachtleven. Ze konden alles missen voor een arm mens. Opoe zei altijd: 'Je kunt beter met warme handen geven dan met kouwe handen'. Waarmee ze bedoelde dat, als je dood bent, de ruzie pas begint.

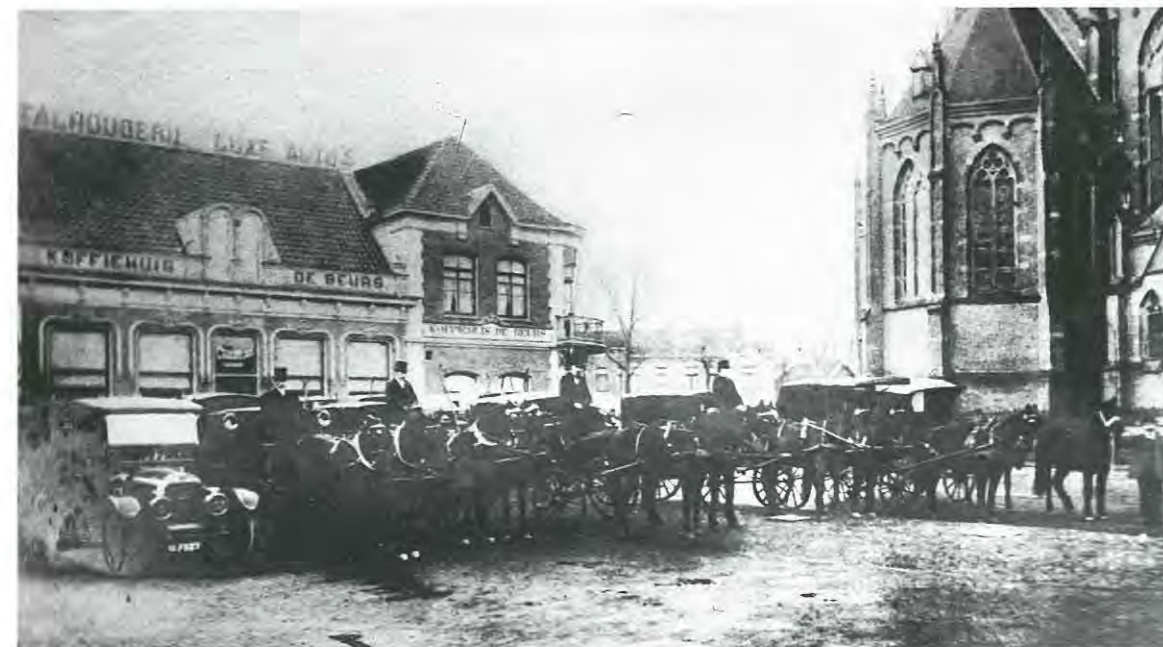
Het ontstaan van de Westfrieze Markten

HOOFDSTUK 12

Het is alweer bijna 40 jaar geleden dat een groepje mensen besloot een feestmarkt te houden ter gelegenheid van het feit dat de marktkoopman Adriaan Vos uit Callantsoog 25 jaar de Schager markt had bezocht. Adriaan stond op de markt met handel voor de boeren, zoals bijvoorbeeld koedekken gemaakt van zware amandelmzakken en andere zaken die van nut zijn voor de boeren. Die mannen van het eerste uur waren de ijzerhandelaar Zomerdijk uit Alkmaar, Jaap van Zoonen uit Oude Niedorp, Piet Vroegop, Jan Peetoom van 'De Posthoorn', Gerard

Pater en misschien nog een paar anderen. Men moest het juiste gewicht raden van een paar mensen om voor een beloning in aanmerking te komen. Hier is nog een foto uit die tijd. Van links naar rechts: Piet Vroegop, 2 agenten voor de controle en marktmeester G. Jansen; op de weegbrug Zomerdijk en Vos.

Schagen was toen ook al een levendig stadje met z'n donderdagse veemarkt en stallenmarkt; in de volksmond 'De Boerenzondag' genoemd. De boerenbevolking trok toen nog met paard en wagen naar ons 'stadje'. Vandaar dat er veel uit-

Stalhouderij De Beurs.

Ruim 40 jaar geleden bij de feestmarkt van het 25-jarig bezoek aan de Schager markt.

Oome Gert Pater 'een onderonsje met de jeugd'.

Jan Buisman achter zijn koolplantenstal. Ja, daar achteraan staat Arie Schram de uitvinder van de 'kringloop-handel'.

Vader Buisman Iz. stond met koolplanten voor slager Slagter.

spanningen waren voor de paarden en wagens. Zo had je Plevier op de Laan, Dirk Langedijk op 't Noord, Raven op de Loet, Huiberts op de Markt, Berkhouwer op de Loet, 'In de leggende os', Visser op de hoek Molenstraat/ Stationsweg, Arie Vader op de Laan, Hotel 'De Roos', Snaas op de Laan en Boontjes op de Markt. Het verschil tussen uitspanning en stalhouderij is het volgende. Als iemand een dagje weg wilde dan ging hij naar een stalhouderij. Bij een uitspanning kon men de paarden direct neerzetten als men bijvoorbeeld naar de markt ging. Ook hielden verschillende mensen op donderdag zitting in diverse zaken, zoals een tandarts. Bij 't Oude Slot' zat o.a. Jan Koster. Melk- of

Oome Gert en aanhang.

fouragehandelaren hielden zitting in de diverse café's voor de bestellingen en de afrekeningen. Ook waren er notarissen en banken vertegenwoordigd zoals bijvoorbeeld Evert Rentenaar. En niet te vergeten de 'fistelman' bij 'De Roode Leeuw' van Huiberts. In die uitspanning gingen de paarden naar de zolder. Dat heb ik zelf nog meegemaakt. Ook was er veelal een 'barrebier' voor knippen en scheren in de café's aanwezig.

B en W van Schagen. Mannen van het eerste uur.

Die twee links ken ik niet thuisbrengre, maar de rechter is Jan Buisman z'n vrouw.

Er zullen veel dingen besproken zijn door vaklieden en kooplui onder het motto: 'Ik zien je donderdag wel op de markt'. Dus tijdens dat 25-jarige jubileum van Adriaan Vos is het woord 'Westfrieze Markten' gevallen. Kwam het van v. Zoonen, de schrijver van de rubriek 'Nieuws uit de Skeerwinkel' in de Schager Courant of van de 'ouwe' Peetoom, die nog leeft. Maar ook Gerard Pater kan de opgooier zijn geweest. In de eerste jaren hebben wij zelf ook aan deze markten meegewerkt, Jan, Arno, Moeder Buisman en ikzelf en ook nog mijn vader. Ik heb tientallen foto's uit die vervlogen jaren en krantenartikelen uit die begingtijd; alles goed bewaard. In die tijd ging het er nog heel anders aan toe op de markt dan tegenwoordig.

Op de speelwagen.

Foto van 30 jaar terug.

Mevr. Buisman en Rottevee van de Nes.

Met het spoor mee. Ieder met z'n eigen vrouw.

Voor ons was de hoofdzaak de handel in koolplanten en tuinzaden. Handwagens vol brachten we op donderdag 's morgens naar de markt vanaf het Noord, van het huis af wat Gert Schilder nog gekocht heeft van Kees den Adel. De boeren gaven hun bestellingen op bij onze stand, daar waar nu de winkel van de Moel is. Aan de andere kant stonden de veeartsen de koeien in d'r bek te kijken voor mond- en klauwzeer. Gemeentewerklieden hielden de bek open om de veearts te laten kijken. Al die boeren kwamen met briefjes aan en kwamen dan later de planten ophalen. Maar ook vrachtrijders als Jan 't Hart, Zeeman, Wit, Buisman uit Langedijk, Arie Vries en anderen kwamen lijsten met bestellingen brengen. Want, en dat is geen leugen, de planten moesten van Buisman komen. De andere handelaren wachtten meestal tot Buisman uitverkocht was. De bestellingen van de vrachtrijders leverden wij af bij Piet Baars, waar ze hun auto of paarden stalden. We hadden wel weken dat we 10.000 koolplanten verkochten; ja, u leest het goed. Op woensdag plukten wij die en legden ze met z'n allen omwijd in de stallen op 't Noord. 's Avonds werden ze met de gieter nat gespreid, later nog eens omgedraaid en weer besproeid. Mijn moeder was kampioen in het planten plukken. 's Morgens om half vier begonnen wij al en Streuker en Dorus Schouten kwamen te binden. Ik moest met de platboomschuit naar 't Noord vanaf de tuin achter de gasfabriek, lossen bij 't Hoog en dan uitleggen. Als je het nu zou zeggen, gelooft niemand je meer: prijzen van 60 cent per honderd. Ik hou er maar over op. On-

Manus Boersen (aan 't kopend'). Ken 't bijna niet afwachten.

Oome Gert hep wel aftrek.

De broodtafel op 't Noord onder toezicht van Ada Pronk.

Het jonge vee wordt gevoederd.

dertussen was ik ook al bezig met mijn artiestenloopbaan. Op een gegeven moment begon men in Nederland met het eerste 'Tuinbouw Verkoopcentrum'. Ook wij behoorden tot een van de eersten die dit begonnen in de Hoep. Later werd het 'Tuincentrum' genoemd. Maar de tijden veranderen en de bezoekers van de Westfriese Markten komen niet meer naar Schagen om koolplanten te kopen. Het werd trouwens totaal overbodig om op de markt te staan, want om half elf waren wij al los en je was verplicht om tot twee uur te blijven staan. Trouwens, ik kreeg het ook steeds drukker als beroepsartiest. Ik trad op voor de radio bij de KRO 'De Klok Heit Negen' en de VARA en had optredens

Voor de 'Moriaan' ook al jaren terug.

Aansluiten van de grote optocht voor het station.

Drie generaties Buisman op de Westfriese Markt: Arno, De Schrijver, Buisman sr.

Dansen op de Markt.

door het hele land. Het tuincentrum op de Hoep lag te ver van het centrum. De handel in koolplanten liep met sprongen terug en ook de boerenbevolking bleef weg bij die invasie van allerlei dagjesmensen, die ook nog alle straten gebruikten om te parkeren.

Zo werd de donderdag voor ons een van de slechtste dagen. Ja, er zaten soms wat mensen in het gras bij de speelwerktuigen achter de spoorbomen en aten wat meegebracht eten of lagen in 't zonnetje te 'spragen'. Soms kwam er een groepje lanterfantend de tuin op. Vader ging wat verscholen tussen de bomen staan en keek omhoog of de engeltjes niet hetzelfde deden als hij. De kinderen maakten de kabouters wakker, trokken een tonkin-stokje bij de planten vandaan of plaagden de ara's, die op hun hanger op de tuin stonden. Als je er dan wat van zei dan zei Ma duidelijk verstaanbaar: 'Bij ons is alles veel goedkoper!' Vader doet of hij niets hoort en zegt dat ze naar St. Maartenszee zijn wezen kijken voor een zomerhuisje. 'En nog wat gevonden?', vraag je dan belangstellend. 'Nee, want mijn vrouw is zoutloos'. Wat dat ernu mee te maken heeft, weet ik nog steeds niet.

Dit alles bij mekaar was voor ons de reden om te stoppen met onze medewerking aan de Westfriese Markten. Maar dat wil niet zeggen dat deze markten moeten verdwijnen. Gelukkig zijn er nog een massa mensen die dit gebeuren door laten gaan.

Ook in deze tijd is de markt nog een grote bezienswaardigheid. Nu, op ruim 80-jarige leeftijd, wilde ik dat ik weer mee kon doen. Daarom schrijf ik er maar over en dat doe ik graag.

As dat de burgemeester van Harenkarspel niet is?

Schager Westfriese Markt, De poney's

Kleine koetsies en kleine paardjes.

Burgemeester de Wilde en Jan Peetoom sr.

Burgemeester de Wilde en zijn vrouw met de 'poppe-snor'. Wat kijken ze groosk.

De Speelwagen.

Afscheid van de dansvloer.

De jeugd.

Ik heb mijn wagen vol geladen.

Schager Westfriesse Markt, Ter markt

Op weg naar de markt.

Rijden met een 'diesel' valt niet mee.

Het beslaan van paarden voor Vreeburg.

Op weg naar de Markt.

Arie Blaauboer. Een al aandacht.

Dat Manje is dat niet uit de boekwinkel?

Je zou zeggen 'moeder en dochter'. Een knap stel.

Vooral mag ik niet vergeten de dansleraar de heer Schaap uit Den Helder. De initiator van de dansgroep. Een van de belangrijkste onderdelen van de Westfriese Markten. Vanaf het begin begeleidde Mevr. Helder de dansgroep op haar piano.

Schagen, West-Friese Klederdracht

Paarden met een bril op? Welnee, Schrikklappen.

Ko Vader.

Schager, Westfriesse Markt, Koffietafel op 't Noord

Broodtafel op het Noord.

Tafereeltje bij het stalletje met koolplanten.

Naar de Schager Westfriesse Markt

Piet Vroegop.

Zou ze het boerenhoedje op 'r hoofd houden?

Schager Westfriesse Markt, Jeugdige bezoekers(sters)

Ook uit de eerste dagen.

Ik vind jou wel pittig. Ik jou ook.

*Is dat niet Ouwe Westerman?
En wie zit er naast hem?
Zijn dochter, z'n zeun hep die zaak op de Laan.*

Opstellen van de optocht bij het station 30 jaar terug.

West-Friese jeugd

De jeugd doet spelletjes op de dansvloer.

We hebben alle ruimte.

Alweer een tijd leden!

We hebben sneller een nieuwe burgemeester dan een plaatsvervanger voor Joop Schouten

Ik was nogal vroeg op, want ik wilde de negende Westfriese Markt meemaken. maar wat zoek je 's morgens om half acht in Schagen. Dus ben ik op de fiets gestapt en een rondje gaan rijden; langs Grootewaal, gewoon de oude weg. Op de hoek bij de plaats van Jaap en Jan Stammes ben ik via de 'Lolleweg' richting Haringhuizen gefietst. Ik praat wel van 'Lolleweg', maar eigenlijk heet het Haringhuizerweg. Op die hoek heeft ook jarenlang mevrouw Vestering gewoond. Wat zal die een werk verzet hebben. Ik kende haar al toen ze met haar man een café had tegenover Deutekom op 't Noord. Ver voor die tijd had daar Jan Keesman, aannemer en markt-

Een waardig opvolger van Gerard Pater.

Ik heb hem 'puur' nagegaan. Zijn werk is prima. Ja, jankers heb je altijd.

meester zijn werkplaats. Mevrouw Vestering woonde dus met haar kinderen een poos op Grootewal. Na al die jaren is ze nog steeds actief en kwiek als een jonge meid. Ze rijdt met haar busje nog voor 'Graag Gedaan', zamelt kleding in voor Polen en bruist nog van energie als maar iemand helpen kan. Via de 'Lolleweg' of 'Muggeweg' ben ik naar de Nes gegaan en toen langs de Snevert weer op Schagen aan.

Zijn praatje is gewoon begrijpelijk.

Twee molens stonden daar, van Dirk Kuiper en Fok Schermer. Alletwee zijn ze verdwenen. Ook het café op de hoek, 'Het Hutje bij de Zee', waar ikzelf nog heb gewoond. Het huisje naast een van de vroegere molens staat er nog steeds. In dat huisje zou een 'Kol' hebben gewoond. De paarden van Jan de Wit, een echte Noordhollandse boer, kreeg je er met geen stok langs. Hij moest dan langs de andere kant van de Nes om zijn hooi thuis

Ja, dat is vrouw Schouten.

te krijgen. Nu woont de familie Wiegman in dat huisje. De ooievaar is er niet bang van, want er zijn 14 werkzame kinderen geboren. Het huisje staat nog naast het gemaal, dat in de plaats van de molen is gekomen. Jan Koning, de kunstschilder, heeft dat huisje nog samen met de molen in een schilderij ver-
eeuwigd. Ze worden zeldzaam, die schilderijen van Koning en nog veel geld waard ook. Jan is begonnen als 'Bulloper' en heeft later grote be-

Lyda en Joop voor hun huisje op de Hoep. Volgend jaar weten we het.

Jan Koning. Van 'Bulloper' tot kunstschilder. Een laatste foto voor zijn huis op het Willem van Beierenplein.

kendheid gekregen als kunstschilder. Hierbij nog een van de laatste foto's van Jan in het gangpad bij zijn deur in z'n huis op het Willem van Beierenplein. Ik moest eerst nog even bij de tuin langs, want bij het hek zaten mijn twee katten al te wachten op hun plak ham; ik was een half uur achter op m'n schema. Naar 'De Landbouw' wilde ik, want het was 'koppiestoid' voor de 'Uienhoop' van de optocht. 'De Uienhoop' is begonnen als 'De Sint Boys'. Later is deze naam veranderd in 'De Caballero's'. 'Sint Boys' klonk te Engels. Gerard Pater heeft nog de naam 'Uienhoop' bedacht voor dit orkest van de Westfriese Markten, omdat de meeste leden bouwers waren op een schilder na. Jaap Manneveld is de nestor van dit orkest. Al 39 jaar is hij de koploper. Dat zal een feest worden volgend jaar. De bezetting verandert wel eens wat (want iedereen teelt geen uien) en de ander heeft wel eens een ander (weet je) De bezetting 1992 is Dick Lagedijk, Arnold v.d. Wardt, Jaap

De Cabalero's.

Het talenwonder Le Cocq op z'n vaste plaats.

Mevr. Vestering van de 'Lolleweg'.

Manneveld, Henk Tray en Gerard Boontjes en het geluid wordt verzorgd door twee echte Westfriezen Jaap Zweet en zijn vrouw uit Abbekerk z'n vrouw uit Ouwe Nierep bij het station en op de markt. Een pittig stel. Trouwens Jaap Deutekom uit Den Helder is er soms nog bij. Die ouwe rot als mookspener. 'n Tijd leden dat je bij ons optrad!

Dit jaar ben ik zeven keer naar de optocht wezen kijken. Maar ik maak zorgen wat betreft de opvolging van Joop Schouten. Ik denk dat we eerder een nieuwe burgemeester hebben dan een waardig opvolger van Schouten. De eerste gaat naar een grote stad en wordt er beter van in z'n portemonnee en vindt er nog haring en bier als toegift. Trouwens ik ben ook gek op haring en bier (Amstel Malt), maar mijn inkomen blijft gelijk. Joop Schouten is nu aan zijn laatste jaar bezig en daarom heb ik hem eens een aan-

Jan Spaan, Cor Boontjes, Bartel Schut, Jaap Manneveld.

tal weken gevolgd. Als mogelijke opvolger denk ik aan Joop Schilder. Ik weet eigenlijk geen betere..., maar ik weet nu ook waar de knepen zitten. De voorganger van Schouten, Pater had een betrekking bij de gemeente en was marktmeester en kon dus zo veel aandacht besteden aan de Westfriese Markten. Ook was hij een eerste klas bedelaar. Hij wist je zo een bijdrage af te troggelen of een boekje met 100 loten aan te smeren. Hierna kregen we Joop Schouten, die het

voordeel had van het boerenland te komen (De Weere). Dat spreekt de mensen meer aan als de soms deftige taal die Pater gebruikte; zonder ook maar iets af te doen aan diens capaciteiten. Achteraf begrijp ik dat Pater wat deftig sprak. Hij moest zich verstaanbaar maken voor de stadsmensen. Het voordeel van deze tijd is dat het publiek heel anders is. Er zijn mensen die zeggen dat de markten verlopen, maar dat is larie. Men doet een dagje

De molen van Fok Schermer. Een schilderij van Jan Koning met ook het cafeetje 'Het hutje aan de zee'.

Schagen om de pracht en praal te zien van het wagenpark, de paarden en de originele klederdrachten. Dit alles dankzij de liefhebberij van de mensen die zich ieder jaar weer enorm voor inspannen. Dat vind je alleen maar in Schagen. Ondanks de moordende concurrentie van andere plaatsen, die allemaal zijn wakker geschud door Schagen. Dit is niet te evenaren, zolang die liefhebberij voor de paarden, de echte rijtuigen en de klederdracht dit nog kan doen. Jarenlang ben ik door mijn artiestenvak niet op de Westfriese Markten geweest. Ook op de tuin hadden wij niet veel met dit gebeuren van doen.

De drie molens van Schagen. Ze zijn alle drie weg.

Lyda en Joop Schilder bij de harddraverij in Alkmaar. Hij wint denk?

Zaden en koolplanten koopt men immers niet als men een dagje 'Schagen' doet. En dan is er nog Lecocq, de grote oplosser van de taalproblemen. Hij spreekt wel 10 verschillende talen. Hij is 20 jaar tolk op het kerkplateau en vangt de kinderen op die verdwaald raken in de massa. Via de aankondigingen van Lecocq in welke vreemde taal dan ook vinden ze hun ouders weer terug. Een pracht oplossing. Zoals gezegd het publiek van nu is anders dan vroeger. De verplaatsbaarheid van de mensen is groter geworden en heeft een andere benadering nodig dan vroeger.

Het gemaal, dat de molen van Fok Schermer verving. V.l.n.r. Henk Middelbeek, Borst (dijkgraaf) en Wim Ros.

Aan het eind van de Snevert, langs het fraaie kerkebruggetje van Veldboer naar de katten.

Het deftig spreken van Pater is nu uit de tijd. Soms heb ik ook wel eens Hoorn en Alkmaar bezocht, maar ik moet zeggen Schagen spant veruit de kroon wat de echtheid van de optocht betreft en de bereidheid om dit 'dagje Schagen' te tonen.

Joop Schouten loopt dus op z'n laatste 'akker-tje'. Gelukkig dat hij nog bereid is desnoods een paar keer met zijn opvolger mee te lopen. Maar wie dat zal worden, dat is de grote vraag. Zelf

denk ik aan Joop Schilder. De grote maar is hoe kan hij dit verantwoorden. Het is van het grootste belang voor Schagen en de gemeentebesturen dat er een waardig opvolger komt. Als je vorige week nog die grote massa zag in de plaats dan besef je dat dit niet verloren mag gaan.

Joop Schilder heeft een vaste baan die hem wel iets vrijheid geeft. Maar hij is al voorzitter van de harddraverij, organiseert de autopedrace en doet nog veel meer. Hij kan ook niet teveel hooi op zijn vork nemen. Schouten kon het nog wel combineren met zijn makelaarskantoor.

Ja, wie volgt hem op. Het gaat om het in stand houden van de Westfriese Markt. Wie kan en wie mag dit doen. Er zal gepraat moeten worden en de moeilijkheid is dat voor men het weet er een jaar om is. Over een jaar weten wij het hopelijk.

Gerard Pater was samen met enkele mannen van het eerste uur de uitvinder van de Westfriese Markt. Dat was ruim 40 jaar geleden ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de marktkoopman Adriaan Vos uit Callantsoog. Daar kom ik later nog wel eens op terug. Diverse markten heb ik de afgelopen tijd bezocht, maar zoals gezegd Schagen spant de kroon. Hoe dit te behouden; we hebben nog maar een jaar de tijd en dat is zo om.

Toch zie ik Joop Schilder wel als een eventuele opvolger en wie weet is er nog wel iemand die Schouten kan en wil opvolgen en al die mensen te leiden die achter Vreeburg de optocht op-tuigen. Maar we gaan een moeilijke tijd tegenmoet.

Iets over de Nes en 'Sunterklaas'

HOOFDSTUK 14

Sinterklaas is voorbij; we naderen alweer de Kerstdagen. Wat mij opvalt is dat Sinterklaas mij doet denken aan Vroom en Dreesman: alletwee zijn ze er nog, maar wel een tikkeltje minder dan vroeger. Aan Sinterklaas heb ik altijd nog de mooiste herinneringen; vooral 'het stoeltje zetten' bij je ouders of opoe en opa. Weinigen weten hier nog van als je deze uitdrukking gebruikt. Misschien was het wel een streekge-woonte. Als klein kind mocht je thuis een stoeltje neerzetten voor de jaardag van de Sint. Een wit laken over de stoel en een paar wortelen voor zijn paard ervoor. 's Morgens mocht je dan komen kijken wat de Sint voor je had meegenomen. Dat verschilde nog weleens, al naar gelang de welstand van je ouders. Immers, een arbeider werd vroeger maar slecht betaald. Maar toch waren er ook boeren en boerinnen, die de kleintjes ook bij hen hun stoeltje lieten zetten.

Zelf was ik enigst kind en ook bij mijn grootouders mocht ik mijn stoel zetten. Ze woonden op de Nes. Naast hun huis stond een heel klein huisje. In de volksmond werd dit 'de locomotief' genoemd, want de schoorsteen stond aan de voorzijde. Daar woonde Opoe Blokker, een arme weduwna met vier of vijf kinderen. Bittere armoede was het daar in dat kleine huisje. Teunis, de jongste en de kleinste, was mijn speelkameraadje.

Hij was altijd wat ziekelijk en is op jonge leeftijd overleden. Ik weet nog dat mijn Opa naar Opoe Blokker ging. Teunis was ook thuis, met een brief die hij van de Sint had gekregen. Hierin stond het verzoek of Teunis bij hem (opa) een

stoeltje wilde zetten, omdat hij met mij vriendjes was en Sinterklaas had het toch al zo druk. Teunis kreeg er een kleur van en 's avonds zette hij zijn stoel naast de mijne. 's Morgens vroeg kwam hij al kijken en vroeg hakkelend of de Sint er al was geweest. En ja, precies dezelfde stoel als de mijne stond klaar met een briefje erop 'Voor Teunis'. Een groot stuk speculaas, een chocoladeletter. En alle twee dezelfde hoepels van Hartog de Smit.

Opoe Blokker uit de "Locomotief". Mens. wat heb je het moeilijk gehad.

We hebben het hier nog niet zo slecht

Zelf heb ik nog voor Sinterklaas gespeeld voor mijn kinderen. Na het bezoekje zei mijn dochter Nely: 'Pap, Sint Nicolaas had net zo'n puistje op z'n hand als u.' Met ons kindercircus 'Oem Papa' verzorgden we vooral op Sinterklaas vele voorstellingen voor scholen; soms wel drie op een dag. Zo hadden wij ook een voorstelling op Schagerbrug. Een heel bekende onderwijzer speelde Sint Nicolaas. Het was ook al zijn derde 'voorstelling' en tevens zijn laatste van die dag. Bij de andere scholen kreeg meester altijd een paar borreltjes. Wij hadden het toneel al klaar gemaakt voor onze voorstelling. Hij kwam in burger naar zijn laatste 'klus' en ik zag dat meesters hoed al een beetje achterover stond. Na onze voorstelling zou meester als Sinterklaas verder gaan voor het tussengordijn. Meester

ging zich bij de kastelein verkleden. Toen wij klaar waren, ging het tussengordijn dicht en Sint Nicolaas kwam het toneel op. Hij begon al wat vreemd. Hij vertelde dat hij niet 'Sunterklaas' was, maar 'Sint Nicolaas' en dat herhaalde hij wel tien keer. Ik vertrouwde het al niet zo erg meer. Toen kwam het moment waarop hij de kleine kinderen vroeg om bij hem op het toneel te komen. Een klein ukkie mocht bij hem op schoot komen zitten. Hij begon eerst weer van 'Sunterklaas' en 'Sint Nicolaas', waarop hij vroeg aan het meisje: 'Zou je graag een broertje willen hebben?' Het meisje knikte heftig van 'Ja!' Hij antwoordde: 'Stuur dan je moeder maar naar Sinterklaas'. Toen ben ik maar het toneel opgesprongen en hebben wij de zaak in goede banen geregeld.

Van de week moest ik overleggen met de uitgever over mijn nieuwe boek. Zelf ben ik er tevreden over. De titel wordt: Oude koeien uit de sloot halen... Maar ook Jong Vee ophalen. Het boek gaat ongeveer 150 bladzijden tellen, met wel honderd foto's erin. Foto's van mensen en hoe het in Schagen was en is. Het wordt een boek waarin ook nieuwe bewoners van Schagen iets over de plaats te weten kunnen komen. En weer andere mensen zullen zeggen: 'Kijk daar heb je hem of haar.' Dat krijg je natuurlijk met oudere verhalen. Het is een boek dat beknopt over het verleden vertelt, maar dat ook 'jong

vee uit de sloot vandaan haalt.' Het wordt voorzien van een kleurenomslag met een geestige tekening van de helaas overleden tekenaar Rotgans uit Callantsoog. Het zal mijn vierde boek zijn. En wie zal het voorwoord schrijven? Voor de vorige drie heeft burgemeester De Wilde dat gedaan. Eigenlijk kon ik niet anders dan hem vragen dat weer te doen. Was hij eigenlijk nog wat jonger dan kon ik het de burgemeester weer vragen. Maar de oud-burgemeester was bereid om deze taak op zich te nemen. Vorige week kreeg ik de tekst van het voorwoord al in huis. Misschien komt er nog wel eens een andere bur-

De Regentenstraat een vruchtbaar hoekje.

Voorzitter van de S.E.S. Hotel Igesz John Mathot.

gemeester. Trouwens, ik gun de huidige van harte zijn promotie. Wat de prijsvraag van het Schager Weekblad aangaat, de prijs is een etentje voor twee personen, maar ik eet al zo weinig. Zo zat ik in m'n eentje naar de reclame op de televisie te kijken: mijn vrouw was bij de buurvrouw te rummucuppen. Vanaf het scherm keek een hele mooie juffrouw mij aan en vertelde dat het met de huid zo is als met een prachtige appel waar het vocht uit is. Je ziet dan die mooie appel in elkander schrompelen. Zij kijkt ver-

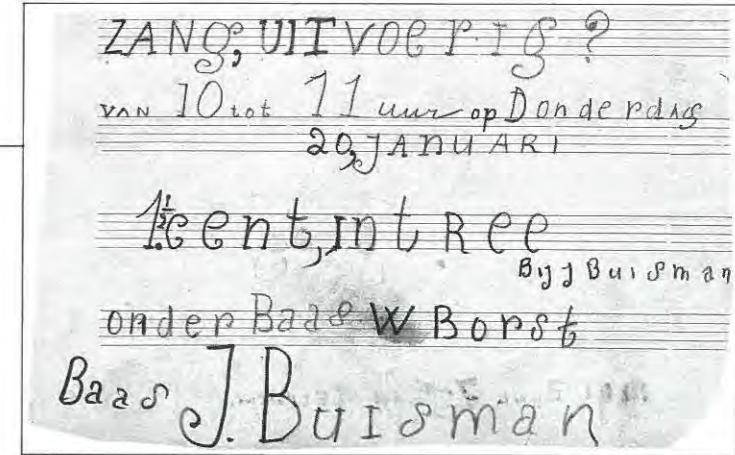

Liever zondag geen bezoek.

schrikt op en smeert dan een lekkere lik Oil of Olaz op d'r lippen. En dan plots heldert haar gezicht op, en gelijk met die mooie juffrouw ook die appel. Nou zag ik in de keuken ook zo'n rimpelige appel. Ik dacht ook een likkie Oil of Olaz erop smeren. Maar louw loene.

Even later kwam er weer een reclame, nu over toilet papier. Weer een beeldschone dame toonde een velletje papier, waar ze zo haar hand door kon steken. Met twee velletjes ging het al wat beter. Maar ze verkopen het nu al driedubbel dik. Toen moest ik werkelijk lachen, zo in m'n eentje. Voor die handeling neem ik gewoon een vel van de rol af en vouw het in drieën op. Die mooie juffrouw van de televisie mag dat bij mij ook wel eens proberen. Het zou wel 'kietelen', maar wat kost dat nu. Weer een televisiereclame om wereldkundig te maken wat we allang wisten. Bij mijn opa op de Nes hing een bakje papier aan de wand met erin keurig gesneden velletjes papier, van de krant of van het blaadje De Automaat. De laatste kreeg je bij de peterolie. Het eindigde steevast met het stripverhaaltje over Pijpje Drop en de krant had dikwijls een bespreking van een voorstelling in het Noordhollandse Koffiehuis. Daarna konden de eenden het nog eens nalezen. En in de ergere gevallen was er altijd nog het dotje gras en als het zich heel onverwachts aandiende, achter een boom of in het lange gras.

Maar nu eens wat anders. Mijn complimenten voor de S.E.S.. Op de zondag van het laatste popfestival was ik al vroeg op pad. Op de Markt was men al bezig met een hogedrukspuit. De gehele Markt werd gereinigd en goed. Zelf dacht

M'n eerste reclamebiljet.

ik dat de S.E.S. iets te maken had met de Schager horeca, maar het betekent natuurlijk Schagen Eerst Schoon. De tientallen tafeltjes in de vorm van biertonnen waren een fantastisch gezicht. Er waren ook leuntafels en andere fraaie drinkplaatsen. Ook de aanvoer was prima geregeld vanaf de ramen van de vaste cafés. Ook de politie was tevreden. De S.E.S. is een aantal horecamensen die talrijke evenementen steunt en organiseert. De samenwerking met het uitvoerende gemeentebestuur laat wel eens te wensen over (natuurlijk zitten ze er niet om vliegen te vangen). In den heer Mathot hebben zij een strijdlustig voorzitter die gerust wel spreken wil over bespreekbare dingen. Hij heeft het beheer over Hotel Igesz en met een enorme verbouwing het hotelvraagstuk voor onze plaats opgelost.

Met samenwerking is veel te bereiken en Schagen mag niet achterblijven bij andere gemeenten. Het beste bewijs was het laatste festival. Houden zo en niet van alles janken en klagen. Heer Mathot en bestuur ga zo door.

Een zitje in de tuin en dat gratis.

In de tuin van Antoon Deutekom op 't Noord.

En och, een tiental mensen klaagde over geluids-overlast. Mensen, koop dan toch een kilo watten, dat helpt prima. Of had een huis genomen aan de Stille Laan, daar waar notaris Schellekens woont en als je genoeg geld over hebt dan kan je altijd nog naar de Stille Oceaan. Mensen, we moeten elkaar een beetje leren verdragen. Wij hier mogen toch niet klagen. Het is niet meer de tijd van Hannibal, Nero, Napoleon, Alva en als je de oude geschiedenis van Schagen bestudeert, dat waren ook geen lieverdjes. Ze lieten de boel in de steek en zeiden: 'Mensen bekijk het maar. Tja, beste mensen we leven in de tijd van nu.

We hebben het hier nog niet zo slecht. En laat ik nu eens een goede Schager raad geven: Ga een kijken bij Anton Deutekom op 't Noord. Vraag dan of je zijn tuin mag bekijken, een pracht van een tuin om te zien en het is nu nog niet te laat. Samen met zijn zoon onderhoudt hij die tuin, die nu in volle bloei staat. En dan te weten dat ik 70 jaar terug bij Anton (de oude) zijn vader in de kippeboet optrad voor een gage van 1½ cent. Maar neem eens een kijkje. Het is zeker de moeite waard. Hij kweekt geraniums, zo mooi en zo apart.

En och, we zien wel wie de teugels in Schagen in handen krijgt. Maar wel zo dat het prettig wonen blijft in Schagen. Als die mensen van ver voor onze tijd, laten wij die vergeten. Maar laten wij alleen die bespreken die nog in onze herinnering blijven voortleven. Laten we de jaren dat we nog hier zijn als mens leven. Dan hebben wij genoeg. Schagen is een klein stadje, maar wij hadden bij 'het bestuur' een echte jonkheer en

Antoon of z'n vader hebben prachtige fuchsia's en vertellen er graag over.

een heuse baron. Dat was ook een 'mens'. Hij kwam van een oud adellijk geslacht, dat in 1685 naar Holland was uitgeweken. De baron die ik bedoel, woonde naast hotel De Landbouw en ook nog boven de Waag op de Markt. Hij is in 1920 overleden. Wij hadden toen een weinig florerende tram van Alkmaar via Schagen naar Ewijcksluis. De baron was daar directeur van. Nog herinner ik mij vaag het houten gebouw tegenover de Witte Paal. Toch gaf die tram werk aan wel 42 gezinnen. De meesten daarvan woonden in de Regentenstraat (1906). De baron was een man met een lorgnet, een wandelstok, geruite jas en een witte snor, maar een mens. Want, als de jeugd soldaatje speelde met hou-

ten sabels op de hoek van de Landbouwstraat, dan riep hij ze bij elkander naar zijn huis. Het waren soms wel zo'n 40 kinderen. En dan deelde zijn huisjuffrouw aan de kinderen chocoldeflikken uit en liepen dan weer weg door het tuinpoortje, waar nu de garage van Zeeman is. Eigenlijk hadden we nog een baron. Het was geen echte. Hij was melkboer op Schagerbrug en nog later is hij in de verzekeringen gegaan. Fellingha heette hij. Hij werd de Baron genoemd om zijn houding en omdat hij altijd zo zat te pochten in de boerensociëteit Ceres. Ik stop maar, er komt weer geen eind aan mijn verhaal. O ja, hij woonde enige tijd waar nu de oud-burgemeester De Wilde woont. Nou ja, stoppen maar.

JAN BUISMAN VOOR RADIO. BANDOENG (Java)

SCHAGEN. — 27 Maart j.l. zond Radio Bandoeng een Niwin-programma uit, waar ook onze plaatsgenoot Jan Buisman een belangrijk deel verzorgde

De familie Marees Nesdijk alhier ontving dezer dagen van hun zoon sergenteant majoor C Marees, welke in Cheribon (Java) gestationneerd is de volgende brief welke wij hierbij voor het belangrijkste deel afdrukken.

Tegal, 1e Paasdag 1948

Beste allemaal,

Laat ik beginnen met het belangrijkste nieuws te vertellen. Gisteravond heb ik Jan Buisman voor de radio gehoord. Prachtig mooi; het was geheel onverwacht.

Om 10 uur begon voor radio Bandoeng een zgn. Niwin-programma op gramofonplaten, getiteld „De klok heit negen“: aan een ober werd steeds gevraagd om een bestelling en dit was dan muziek, zang of een stuk of wat moppen met een politiek tintje en dergelijke. Wij zaten met z'n zessen te luisteren en zoals altijd ook gepraat en gelachen. Plotseling hoorde ik iemand zingen op z'n Westfries. In een wip zat ik met m'n neus in de radio en draaide haar harder, ja hoor ik herkende de stem van Jan Buisman en na het zingen begon hij het een en ander te vertellen op de hem eigen wijze van doen. In gedachten zag ik hem staan met blauwe kiel en rooie zakdoek.

Ook de anderen vonden het prachtig, ze zeiden later, hij praatte net als jij wel eens doet. En later begonnen Jan Buisman en z'n partnerin te zingen over de kermis. Alles was heel duidelijk te verstaan. Ik heb meteen aan radio Bandoeng geschreven om het betreffende gedeelte nog eens te laten draaien in het verzoek-programma.

Dan vervolgt de brief met gewone familie-inhoud. Maar ze gaf ons het bewijs, dat onze jongens in Indië het stukje Holland wat hun gebracht wordt op grote prijs stellen.

ALGEMEENE VEREENIGING RADIO OMROEP

BONTE DINSDAGAVONDSTREIN 4 Juni 1946

A.V.R.O.'s bonte trein brent U vanavond "Klank en Humor" met medewerking van:

De Harmony Sisters, Jan Buisman Jr., met aan den vleugel: Leo König, Eddy Canzoni, Cees de Lange, Henk Bück, Piet Ekel en het Vaudeville-orkest o.l.v. Cor v.d. Linden.

Programmasamenstelling: Ge Nanninga

Rolie: Dick de Oude.

1. Lied v.d. Bonte trein.
2. Aankondiging
3. Vaudeville-orkest
- X 4. Conférence Jan Buisman en omroeper
5. Henk Bück
- X 6. Conférence Buisman
7. The Harmony Sisters
8. Orkest
- X 9. Conférence Jan Buisman
10. Eddy Canzoni
- X 11. Aankondiging Buisman, community singing.
12. Community singing
- X 13. Optreden Buisman
14. Orkest
15. Aankondiging omroeper Harmony Sisters
- X 16. Conférence Jan Buisman
17. Piet Ekel
18. Aankondiging omroeper Eddy Canzoni
- X 19. Conférence Jan Buisman
20. Cees de Lange
21. Aankondiging Omroeper.
22. Sluiting.

Carnaval sinds 1937

HOOFDSTUK 16

In 1937 werd in Schagen de Carnavalsvereniging opgericht, als eerste boven de rivieren. Alleen in Amsterdam was een soortgelijke vereniging, maar dan in besloten kring opgericht door Justus van Maurik. Het carnaval in Schagen kwam voort uit de R.V.S. oftewel de Schager Revue Vereniging. Deze werd in 1927 opgericht door Jan Buisman, op 16-jarige leeftijd. De vereniging startte met de revue "Geld Genoeg". Hierbij een foto uit die tijd. Zo'n 50 à 60 personen gaven hieraan medewerking. Eigenlijk was

dit het sein tot de oprichting van een "Carnaval". Maar ondanks de enorme reclame van Nic. Raven en Jan Buisman voelden de zaaleigenaren er niks voor. Niemand durfde in de carnavalstijd een bal te organiseren. Zelfs in Alkmaar durfde men het niet aan. Uiteindelijk is het er in Schagen toch van gekomen. De eerste prins was Jan van Oeffeld uit Alkmaar en de koningin was Anieco uit Schagen. De prijzen bestonden uit geldprijzen. Maar voor de jeugd was er in die tijd een reisje naar Amsterdam weggelegd met

De prijs een dagje naar Amsterdam o.l.v. mevr. Buisman, Arie Boekel en Fie Raven.

In de sneeuw geridderd en thuis bezorgd.

b.v. een bezoek aan Schiphol. Dit gebeurde dan onder leiding van Fie Raven, Leny Prins, Arie Boekel en Mevr. Buisman. Het waren ware feestdagen voor de jeugd. In de loop der jaren is toch de belangstelling teruggelopen. Overal in Noordholland ging men in navolging van Schagen carnaval organiseren. Op zichzelf geen slecht idee. Op een gegeven moment ging de R.V.S. samen met de katholieke "Ukktukkers". Doch dit heeft het tij niet kunnen keren. Maar toch denk ik nog steeds aan de jeugd uit die tijd, die zich wellicht nog slecht zullen herkennen.

Prijzen kindercarnaval jaren en jaren terug een hele dag op stap met de kost toe in Amsterdam.

Nico Raven. Een van de eerste mensen van het Schager Carnaval. Vanaf 1937.

Prijswinnaar met Carnaval, jaren terug. Voor de jeugd een reis naar Schiphol. Ze zullen nu wel hele kerels en vrouwen zijn.

De prins op bezoek bij tuincentrum Buisman. Er lag een dik pak sneeuw.

De drukte op de markt.

Vuurwerk op het ijs tijdens 25-jarig bestaan.

Prins Nol de Eerste steekt het lont aan voor het vuurwerk op het ijs. Ongeveer 1963.

Vuurwerk op het ijs op de slotgracht achter de torens.

Wij...
 Eduard den Eerste
 Prins van Muggenburg
 Graaf der Ukketukkers
 Baron van Willepaal tot Lagecyk enz, enz, enz

viinden het een eer en een genoegeen, een waardering
 te mogen uitspreken voor:

Jan Ruisman

Daar hij als oprichter van het
 Schager Carnaval in 1937
 zich zeer verdienstelijk heeft gemaakt voor
 Muggenburg.

Hem kennende als een groot toneelspeler en columnist
 van de krant spreken wij de wens uit, hem nog
 vele jaren actief bezig te mogen zien in maar vooral
 ook voor Muggenburg

Muggenburg, Maart 1984

Eduard 1

Harmonie-Vereeniging „Concordia”

(Directeur: H. B. SCHENKELS)

OPENBARE UITVOERING

op ZONDAG 23 NOVEMBER 1930, in de zaal
van den Heer Jb. BORST.

Met medewerking van den Heer Jan Buisman

AANVANG 8 UUR (precies).

PROGRAMMA :

1. **Vivat Europea!** Marsch . . . . E. Larue
2. **Le diamant noir.** Ouverture . . . . F. Popy
3. **In der Waldschmiede.** Characterstück . . . .
4. **Een dorpsfeest.** Fantaisie . . . . G. Gadenne
5. **Variété sur Martha.** Opera de Flotow . . . .
6. **Marsch Finale** . . . . .

PAUZE.

Daarna optreden van den Heer Jan Buisman

VERBODEN TE ROOKEN!

Entrée 60 Cent (belasting inbegrepen)

NA AFLOOP BAL

Personen beneden 16 jaar hebben geen toegang.

Alle wereldse dingen redden d'r eigen, maar een pankoek moet je keren

HOOFDSTUK 17

Het zijn de kleine dingen die het soms doen in een mensenleven. Een vlotte buurvrouw heb ik, leuk in 't model, zij vertelde aan mijn vrouw: 'Ik liet bij Bakker Koster een taart maken. Als altijd prima. Ik ging naar de winkel om te betalen. Ik lag het geld op tafel en toen vroeg de dame achter de toonbank: 'Kunt u het niet maken?' Ik zei: 'Daar heb ik toch geen verstand van. Daarvoor kom ik toch juist bij jullie voor een taart.' Zij gaf ten antwoord: 'Kunt u het ook passen?' Eerst toen begreep ik de uitdrukking.

Maar nu het andere wat er is gebeurd. Vaak schrijf ik over café De Landbouw, tegenover het station. Daar voel ik mij op het ogenblik thuis als in een stamcafé. Marjan en Peter zijn goudeerlijk en Bep werkt er ook alweer een hele tijd. Die ken ik nog dat ze bij café Spoorzicht werkte. Overigens van Spoorzicht ook niets geen kwaad. Maar ja, Bep is er vandaan, Jim zit weer voor tijden op de bus als reisleader en Betty moet nu de zaak alleen runnen met alle onrust van dien. Het zijn ook allemaal goudeerlijke mensen, maar toch mis ik mijn 'rustpunt'.

De Landbouw vind ik eigenlijk een wonderlijk café. Je kijkt 's morgens toch vreemd op als je daar een groep mensen ziet binnenkomen in pyama. Zo'n 25 stuks, dames en heren in pyama's van 25 jaar terug en nog een slaapmuts op ook. Ze bestelden koffie met gebak en slagroom. Het bleek een groep mensen uit Heerhugowaard te zijn, die de 'pot' van een voetbalclub aan het verteren waren. Nog steeds in pyama vertrokken zij naar Den Helder, waar het feest werd voortgezet. Dat alles was natuurlijk met Peter en Marjan afgesproken, maar toch ge-

Twee zusters Kuitboer. Ze werkten waar Bep ook gewerkt heeft. Prima krachten en goudeerlijk.

beurt zoiets alleen maar in De Landbouw. Maar nu over Bep. Op 24 juli is ze jarig. Voordien werkte ze zoals gezegd in Spoorzicht jarenlang tot twee uur 's nachts en in De Landbouw tot acht uur 's avonds. Ik ken haar al jaren. Nog van de tijd dat ze in de Zak van Hauwert woonde en haar feest vierde in Oosterblokker in De Jonge Prins, een zaak die nu is afgebrand. Ze vertelt graag dat ze gewerkt heeft bij Heck op het Rembrandtplein in Amsterdam. Ze werkte daar als serveerster met een provisie op het salaris. Zelf ben ik daar ook meerdere malen geweest. Er traden toendertijd allerlei beroemde artiesten op zoals Boyd Bachmann, De Edelweisskapel, De Hoomers, Eddy Roos en nog vele anderen. In de glorie tijd hadden de serveersters soms drie of vier bladen in hun handen. Keurig in uni-

form en dat voor een paar gulden handel, die 12% boven hun loon. Ik schrijf nog wel eens over die tijd.

Maar goed, Bep werkt nu op drukke dagen in De Landbouw en ik voel me er thuis.

Vorige week was ik daar ook, net op tijd dat De Uienhoop een kop koffie dronk voor het begin van de Westfrieze Markt-optocht. Die mensen van De Uienhoop doen daar al jarenlang

aan mee, of anders zetten hun zoons het wel voort. Ze hebben een verleden voort te zetten van dansmuziek zoals vroeger De Cabbalero's. Jaap Manneveld is de nestor ervan.

Het praatje van Schouten vond ik goed aangepast. Dat is ook de bedoeling van zo'n dag. Ook sprak ik Van Ketel nog. Hij blijft nog aan als bestuurslid. Ik waardeer de zinspeling op mijn nieuwe boek. Toen ben ik de hoek omgegaan

Chris van Lint. Hoef- en Kachelsmid.

naar de Markt toe. De hele stoet heb ik voorbij zien gaan. Wat een pracht geheel, een unicum. Een vreemdeling zei tegen mij: Ze kennen u allemaal zeker, want iedereen in de optocht groet u.' Ja, de optocht is zeker een behoud voor de markten. Dit dankzij de liefhebberij van de mensen die in hun vrije tijd paarden en wagens beschikbaar stellen. Zo zag ik Sam Kroone met zijn 'pronkstuk' voorbij gaan. De Miss van dit jaar is

Gerrit Schilder geboren op 't Noord en Joop z'n zoon ook een echte Schagenaar.

Sam Kroone met de Miss. Westfrieze markt.

ook niet mis. Maar voor alle anderen ook niets dan lof. Het is 't hart van de markten, maar ik kom er nog wel eens op terug.

Trouwens ik weet nauwelijks hoe ik het nieuws moet verwerken. Paul Benkum kwam laatst met twee foto's uit 1923 bij me aan. Het zijn schoolfoto's van reisjes naar Schoorl en Bergen. Ik moet er ook nog ergens op staan. Hij vertelde dat hij ze had gekocht op het Waterloopplein. Maar volgens het stempel achterop zijn ze afkomstig uit de collectie van J. de Vet, Sportlaan 1 te Sint Maarten. Hoe die nu op het Waterloopplein terecht zijn gekomen!

Ik moest ook nog naar 't Noord, of liever gezegd naar 't Hoog, naar Repro 2000. Die is gevestigd waar vroeger Piet Slotemaker woonde en Honing, De Ruiter en Joop Hoebe had er ook nog zijn garage. Ik kwam op Noord 69 of Repro 2000 en te gelijkertijd arriveerde een man die de eigenaar aanraade om een groot bord te plaatsen om de mensen vanaf de snelweg attent te maken op Repro 2000. Geduldig hoorde de baas het aan. Zelf luisterde ik maar half. Ik zou bij Noord 69 een bord plaatsen met 't Hoog. Als men dan vraagt wat dat betekent, dan kun je zeggen: 'Nu op 't Noord, je weet wel waar de straat oploopt en waar vroeger de Aldi was. Dat is 't Hoog en de kopieerwinkel, die ligt op 't Hoog.

Die Piet Slotemaker had koeien die een naam hadden. Ze liepen op het Nespada. Ik noemde ze tien voor half drie, omdat de hoorns die tijd aanwezen. Het waren geen eerste klas beesten. Maar Piet was een wonderlijk mens, een wijsgeer en een dichter. Die Repro 2000, waar ze

keurig werk afleveren en voor een billijke prijs, zit dus nu in de oude stal van Piet Slotemaker. Daarvan hier een gedicht als slot van dit artikel.

De Knol

Ze zeggen m'n jongen je bent maar een knol. Een paard waar geen mens naar komt kijken. Je bouw is verkeerd en je buik lijkt te vol, jij kunt met je afkomst niet prijken.

Je hebt geen idee van concours of hippique. Dat wist ik al toen we je kochten.

Voor jouw klapt nooit nog het grote publiek met een lint door je manen gevlochten.

Maar als des zondags daar staat bij het hek. Zo stil in de verte te staren.

Dan klopt ik zo graag op je rustige nek en ik strijk langs je warrige haren.

Want jij doet je werk, als geen ander het doet. Straks trek je bij het ploegen de voren.

Je hebt elke dag weer vertrouwen en moed. O, vriend, tot de arbeid geboren.

En diep in mijn hart is 'n plaatsje voor jou. Al noemt men je 'knol' in het leven zoveel goed en trouw.

In weer en wind of bij warmte en kou.

Zo sterk en waarachtig gegeven.

En tot slot een spreekwoord van deze Piet Slotemaker: 'Alle wereldse dingen redden d'r eigen, maar een pannekoek moet je keren.'

Schagen, één van Noordhollandse grootste plagen?

Een paar weken terug werd ik opgebeld vanuit het gemeentehuis met de vraag of er een lied had bestaan met de volgende tekst:

"Beverwijk, De Rijk en Schagen
Zijn Noordhollandse grootste plagen."

Nergens kon men zo'n lied vinden en men dacht, laten we het maar eens aan Jan Buisman vragen. Nu, de mensen uit Beverwijk stonden vroeger bekend als 'messenvechters', die uit De Rijk als 'brandstichters' en nu in Schagen. We spreken over de tijd van de grote veemarkten. Het 'euvel' van Schagen was dat de bezoekers en handelaren nog weleens wilden blijven 'plak-

ken', zeker op hoogtijdagen als kermis, harddraverij en paasveetentoonstelling. De kasteleins om de Markt een namen voor die dagen extra personeel aan en vele bezoekers bleven in het café hangen. Uiteraard was dit in het voordeel van de kasteleins, die de losse hulpen gebruikten ter verhoging van de omzet. Overal vond je in die tijd losse hulpen, die graag wat wilden bijverdienen om de klanten, zoals een koopman, een handelaar of een doorgezakte boer, wat langer vast te houden en na afloop de boel aan kant te helpen. Kortom, het liep nog wel eens wat te lang uit naar de smaak van diverse vrou-

Klaas Swiers. Lompen en Metalen en 'lombok'.

Het oude Rapenpad van Noord naar de Nieuwstraat.

wen van de bezoekers. Vandaar de benaming van Schagen als één van de Noordhollandse plagen. Er zijn wel meer van die uitdrukkingen die alleen ouderen zich nog zullen herinneren. Zoals 'Het is ienmaal wel', zei Harmen Kramer. Er moeten nog mensen zijn die deze uitdrukking begrijpen. Harmen Kramer was een groot koopman en als hij op handel uit was gebruikte hij de uitdrukking 'Het is ienmaal wel'. Daarmee bedoelde hij dat hij aan het eind van zijn bod of vraagprijs was. Je kon dan hoog of laag springen, maar hier bleef het bij. Ik hoop dat sommigen zich deze uitdrukking nog weten te herinneren.

De echte Schager evenementen waren vroeger toch wel de Paasveetentoonstelling en de Harddraverij met het vuurwerk. De sfeer op deze twee dagen is toch weer anders dan op andere feesten. Je komt meer oude bekenden tegen en er is minder lawaai. Ze zijn meer uitgaansdagen voor de wijde omgeving.

De Harddraverij werd voor weinige jaren terug altijd gehouden op de Gedempte Gracht vanaf Kroone en de Molenstraat met als uitloop de Herenstraat. Ook was er jarenlang een ochtend-

en middagdraverij. Het was vroeger net als nu; met het 'paardencircus' kwam een bepaald soort mensen mee. De mannen in 't leer en de dames behangen met artikelen uit de winkel van Sam Kroone. De mannen fors van stuk, de dames kreulend opgemaakt en rondingen die er niet om logen. Ik heb eens een gesprek gehoord van twee overjarige boertjes op de draverij, die met grote ogen de dames bewonderden. De één z'n buurman aanstotend zei: 'Ja, ja Gert, die heb heel wat in d'r bloessie zitten.' Waarop Gert antwoordde: 'Ik denk dat ze die vanmorgen vergete hebbe te melken.'

De harddraverij op de Gracht had een zekere bekoring. Bij Schmalz voor blies de Harmonie zijn vrolijke klanken. Er klonk het geroep van de jongens: 'Lijsten heren!' langs de baan. En na de draverij waren daar de stalletjes met gerookte poon of paling. De verlichting van de kraam bestond nog uit petroleumlampen, de zogenaamde stallantaarns. Het vuurwerk op de Markt was altijd het grote 'klapstuk'.

De Gedempte Gracht is gerenoveerd en de draverij is verhuisd naar de Nieuwstraat. Gezien de omstandigheden de beste oplossing. De tegenwoordige Schagenaar kan zich de Nieuwstraat in z'n oude vorm moeilijk voorstellen. Volgens sommigen was het een achterbuurt. Ik heb me altijd tegen deze benaming verzet. Het was een volksbuurt en hoe! Een bekende oud-Schagenaar, M.F. Roep schreef eens: ...en dan de typen in de Nieuwstraat. De straat met onze vijfde colonne gaf Schagen een cachet van centrumplaats; een marktstadje, een dorp heeft zoiets niet; dat was dus een extra verdienste.

Ik weet dat er heden ten dage nog mensen zijn die zeggen: 'Toen ik jong was, mocht ik van m'n ouders niet door de Nieuwstraat lopen.' Ja, het was daar anders dan anders, maar niets minder dan in een andere straat. Ruw, maar eerlijk. Een bonte mengeling van vaak arme mensen, maar in hun beperkte mogelijkheden 'levenskunstenaars'. Er is nooit iemand aangerand, bestolen of vermoord. Het was één saamhorigheid. De Nieuwstraat hing aan elkander.

Het beste bewijs was wel het oproer in 1888, toen protestanten en katholieken slaags raakten om 'Guurtje Borst'. In de Nieuwstraat woonde de grootvader van de Plukkers van nu. Hij had daar een winkeltje naast het logement. Een horde niet-katholieken trok de straat binnen met duidelijke doeleinden. Maar bakker Rus, die IJzeren Varken werd genoemd, kwam ze als protestant tegemoet en wees ze de Nieuwstraat uit. 'Handen af van Plukker!, met wie wij in vrede leven.' Zo was de Nieuwstraat. De achterliggende oorzaak van deze ruzie tussen katholieken en niet-katholieken was het verbod van de geestelijkheid om bij 'andersdenkenden' te kopen. De schooljongens hadden het over Papen of de Misvormden (hervormden). Overdag maakte je ruzie met de jongens van de 'andere' school en na schooltijd speelde je weer met elkaar op de buurt. Uiteindelijk schreef Jaap Tromp, de oude loodgieter, een stukje in de krant dat het een onhoudbare toestand werd en bij mij is het zo geëindigd dat mijn eigen zoon katholiek is geworden. En geen enkel probleem daarmee, hoor! Maar om op de Nieuwstraat terug te komen. Er huisde daar een bonte mengeling van meestal

Bij het einde van de straat. De kinderen Overtoom.

hele kleine zelfstandigen; een orgeldraaier, voderboeren, schapenscheerders, huidenstropers, potte- en panneverkopers, kwakzalver, een paar kleine winkeltjes, het café van Dikke Marie, veestallen van Boontjes en dan de twee grote logementen 'De Goede Verwachting' van Brantenaar en 'Het Zwaantje' van Boon. Met een telkens wisselende bezetting van marskramers, die men vroeger 'kassiekerels' noemde. Venters,

die de boer opgingen met 'piettekammen' (goed boven het bordje blijven als moeder je behandelde), haken en ogen, zilver- en goudbrons voor de olielamp, pleisters, garen en band, karnemelkzeep van het 'Melkmeisje', jichtwater en ander klein grut. Die tijdelijke bewoners van de

logementen waren waarschijnlijk de reden waarom de 'gegoeden' wat afkeer van de Nieuwstraat hadden. Vaste bewoners waren er ook zoals 'Blikkie' de ketellapper en 'Kees Pruijm'. Een bont en levendig geheel was het dus in die straat. De bewoners moesten eens weten dat

Logement 'Het Zwaantje' en 'De Goede Verwachting'.

hun Nieuwstraat nu een Goudkust geworden is. Niets maar dan ook totaal niets herinnert meer aan dat oude straatje. Nu staan daar diverse banken, Albert Heyn, de Hema enz.. De meeste panden in de Nieuwstraat waren in handen van de familie Boontjes en Deutekom. Achteraf zijn die oude pandjes een gouden belegging geweest. Voor mij en nog wat mensen resten alleen de herinneringen aan het straatje, waar de

Klaas Brantenaar van 'De Goede Verwachting'.

Aan de leden mijner gemeente!

Ik heb een kort maar ernstig woord tot u te richten. Ik doe 't langs dezen weg, omdat de tijd dringt en ik op dit oogenblik geen andere gelegenheid heb. De gemoederen zijn zoo opgewonden, dat ik vrees voor verschrikkelijke dingen. **Denkt er aan, wat men in een oogenblik van opgewondenheid doet, drukt 't geweten jaren-, dikwerf levenslang.** Laat men dus kalm zijn. **Ik zal medewerken met hen, die trachten te voorkomen, dat Guurtje Borst de woning harer pleegouders verlaat, zonder rechterlijke lastgeving.** Maar mocht 't gerecht straks beslissen in dien zin, dat zij haar vader moet volgen, onderwerpt u dan aan datgene wat onvermijdelijk is. Gelukkig dat wij in Nederland roem mogen dragen op een rechterlijke macht, wier onpartijdigheid boven elke verdenking verheven is.

Uw predikant,

A. W. van Kluijve.

Oproep van Predikant A. W. van Kluijve tot bezinnen.

bewoners bijna allemaal een bijnaam hadden. Zo had je 'Hokkebil', 'Kees Pruijm', 'De Bunzing', 'Klaas Tiet', 'Bolle Kees', 'De Koningin', 'De Zwalm' en nog vele anderen. Als groenteboer ben ik daar nog nooit een cent tekort gekomen. De logementen waren mijn beste klanten. Veel grote piepers was het toen en een heel klein stukkie vlees. Maar in al die betrekkelijke armoede kon men daar een feest vieren als nergens anders. De erepoort bij 'Het Vosje' kon wedijveren met die uit de hoofdstraat. Lampions boven de straat en dan dansen bij het draaiorgel van Arie Grootes. Vooral bij Oranjefeesten was het daar

De kermis in vroeger dagen

Willem Kiezeling. De 'Clochard' van de Nieuwstraat.

groot feest en zoals de heer Roep schreef, dan die types. Zelfs was de Nieuwstraat een clochard rijk. Dat was Willem Kiezeling, die leefde in en om de stallen van Boontjes. Als kinderen waren wij wel wat bang voor hem, maar hij deed niemand kwaad. Het was de manier waarop hij leefde. Hij had geen huis en 's winters alleen de warmte van de koestal. Een baal stro was zijn tafel en stoel, de pomp zijn vaste wastafel met aan een spijker een bak groene zeep en een lap. Zijn toilet was hetzelfde als dat van de koeien. Zo ruw als hij op de mensen overkwam zo menselijk was hij voor de koeien in de stallen. Hij praatte met ze en zijn stem klonk heel anders. En geloof me, de koeien gaven hem antwoord. 's Zomers als er weinig koeien waren, marktdagen dan uitgezonderd, sliep hij buiten achter de mestvaalt; 's winters in het hooi boven de koeien. Op hoge leeftijd is hij naar 'de zusters' gebracht. Ze hebben hem daar in de week gezet en een schoon oud mannetje van hem gemaakt. Kort daarna is hij overleden. Hij zal wel in de koeiehemel zijn, dat is 't beste voor Willem en de koeien. Ja, humor en zelfspot waren daar schering en inslag. Ik heb daar kinderen zien opgroeien in arme omstandigheden, die later toch bonken van kerels werden. Nu is er alle zorg, bijvoorbeeld thermometers voor het badwater. Vroeger deed men de kleine in een teiltje en als het kind rood werd dan was het water te warm, werd het blauw dan was het te koud.

De oude Nieuwstraat is totaal verdwenen. Men moet daar niet te rouwig om zijn, verre van dat. Maar de herinnering blijft aan dat oud stukje Schagen, waarvan alleen de naam is overgebleven.

Tot de van oudsher wijd en zijd bekende Schager Hoogtijdagen behoort ook de kermis in juni. Afgelopen jaar ben ik er weer eens langs gelopen. Mijn indruk was dat de tijdelijke en rondomwonende ondernemers wel tevreden waren. Vóór mij liepen toen een vader en moeder met een paar kinderen en ik hoorde vader zeggen: "Verdorie, je bent met die kinderen anders een zoot geld kwijt". In gedachten gaf ik hem groot gelijk. Mijn kleinzoon had gevraagd: "Opa, neem je voor mij een 'lang vissie' mee?". Hiermee bedoelde hij gerookte paling. Dus wat doe je dan, je neemt een pondje paling mee. ..."Dat is dan eenentwintig gulden en vijftig cent", zei die mevrouw. Het was of ik Kniertje (Esther de Boer van Rijk) achter mij hoorde zeggen: "De vis wordt duur betaald". Maar ja, tegenwoordig verschiet je nergens meer van en de enige manier is dat ik de "afrikaantjes" maar een dubbeltje duurder maak. Je moet ze dan wel hebben.

Nu ik het toch over afrikaantjes heb; het is alweer meer dan twintig jaar geleden dat de kroonprins geboren werd. Ik had een mooie partij perkgoed en langs het pad zette ik eerst een partij oranje afrikanen, daarnaast blauwe, rode en witte petunia's, vlijtig liesjes en lobelia's en dan weer van diezelfde afrikanen aan de andere kant. Bij de eerste vooraan zette ik een bord "Prins Alexander-Afrikanen 20 cent" (hij was nog maar nauwelijks van de streng af) en bij de andere (dezelfde soort) een bord "15 cent". U kan mij geloven of niet maar iedereen moest Alexander-Afrikanen hebben! Dit heb ik een middag volgehouden. Daarna kostte ze allemaal weer 15 cent.

Maar ik had het over de kermis. Het zit 'm natuurlijk in mijn leeftijd, maar de sfeer vroeger was toch wel heel, heel anders. De jeugd mag dat oudemannenpraat noemen. Toch, nu is het bijna alle dagen kermis en vroeger was het een evenement waar je naartoe leefde; nu wordt je geleefd. Ik hoor ook wel eens jonge mensen zeggen: "De week vliegt om", maar ze duren net zolang als vroeger. Alleen nu worden we

Jode Jozef. Achtergebleven van de stoomcarrousel. Is door de Duitsers afgevoerd en niet teruggekomen. Een keurig mannetje.

dagelijks met de neur op het wereldgebeuren gedrukt. Als bijvoorbeeld vroeger Jacoba van Beieren een keer "in de fout" gegaan zou zijn, hoorde niemand daar iets van, maar als nu de buurman uit de straat wat te dicht bij een buurvrouw staat, fluistert men al over een verhouding, terwijl er verhoudingsgewijs niets aan de hand is.

Nu terug naar de kermis van vroeger; wie het wil lezen graag, en wie geen tijd heeft, even goede vrienden. De kermis-attracties arriveerden toen per trein of per schip. Op de oude veelading aan de Hoep loste een speciale kermistrein de stoomcarroussel van "Jan Vier". De sleperspaarden van Tijssen uit Den Helder moesten de wagens naar de Markt brengen. Om de locomobiel op de plaats van bestemming te brengen waren wel acht paarden nodig. De zware wagens met ijzeren banden om de wielen hebben vaak de bestrating van de Gracht ernstig beschadigd. De opbouw van de kermis was voor ons een feest apart. Vooral als je blokken hout aan mocht sjouwen voor de opbouw. Je vergaapte je aan de luxe salonwagens met spiegels en geslepen glas. Het front met de steigerende paarden, de beschildering met romeinse wagenrennen, de mevrouw in de gebeeldhouwde kassa, het orgel en niet te vergeten de man met het wandelstokje, hoge hoed, pandjesjas, streepjesbroek en slobkousen vaak met een prachtige Keizer Wilhelm-snor, die de mensen de carroussel in moest praten. In die tijd waren er nog geen microfoons. Maar dat gaf sfeer, want even verder trachtte een ander de voorgaande te overtreffen.

Achter "Peetoom" bouwde Han Benema zijn danspaleis. Wanneer Benema in de kermisstemming kwam, dan klonk de aanmoedigingsroep "Hup Benema".

Zo groot als Schagen nu is geworden, zo klein is de kermis vergeleken bij vroeger. Op de Gracht stonden vele, vele kramen met speelgoed, kaneelstokken, noga, en koekhakken bij Piet Mul. Voor het afval van de koek kon je voor één cent een draai geven en als dan de pijl voor jou stil stond was je winnaar.

Er stonden palingskramen en vele eenvoudige attracties als ballen gooien, touwtje trekken, schieten enz. Dit alles afgewisseld door straatartiesten als boeienkoningen, liedjeszangers met boekjes, helderziende, de man met z'n blikken neusfluitje en koffergrammofoon. Tot voorbij de bioscoop was het een bonte rij van spullen.

Bij Piet Bontes stond het "Hupfield" orgel, afgewisseld met muziek van "De Drie Musketers" of de "Heesbeentjes". Aan het begin van de Molenstraat stond de bioscoop van Schinkel uit Purmerend, die bracht de eerste sprekende film met Al Jonson, die het liedje "Sonny Boy" zong, een belevenis! Voordien, bij de stomme film was er een explicateur, die tussen de rijen doorlopend het verhaal vertelde. Eerst was dit Smulders en later Albert Boelens uit Den Helder. Wist u dat de eerste Schager Bioscoop in de Landbouwstraat stond? Nu is 't het kerkgebouw "Bethel".

Ook op de Laan stonden de kermis-spullen zoals de houten cabarettent van "Rosellie", naast de sigarenwinkel van meindert Suurbal. Nu is daar

de winkel van Beers. Meindert heette eigenlijk Roggeveen, maar de volksmond sprak vaak onbewust van meindert Suurbal.

Zo is er het waar gebeurde verhaal van een reiziger in "De Gouden Engel", die vroeg naar de beste sigarenwinkel in Schagen. Hierop antwoordde de kastelein: "Meindert Suurbal is de beste". Met de hoed in de hand stapte de man daar naar binnen en zei: "Mijnheer Suurbal, ik kom van...", Verder kwam hij niet en moest de deur uit.

Op de Laan stond ook de Turkse Schop. Deze deed eens een meisje de uitroep slaken: "Nou maid, 't is net of zo'n rups over je buik kruipt as ie naar beneden gaat".

Op de Markt stond jarenlang de parade-tent van de familie Serierse, een familie van acrobaten, goochelaars en slangenmensen.

Vóór Pannekeet stond het piepkleine circus "Bosko", keurig onderhouden en met goede nummers. Daarnaast waren de schommelschuitjes van Valentgoed en bij "Het Vosje" de zweef- of draaimolen van Koek. Ook waren er "Het hoofd van Jut" en voor "de stoom", een mannetje met een kegelspel. Met een balletje aan

een touwte moest je de kegels omgooien. Het mannetje was mank en leunde zogenaamd op de kast en dan miste je precies de kegels. "De steile wand" stond op de hoek van 't Noord en een gruweltent "Van mens tot geraamte" en nog vele dingen meer.

De orgels en de "oempa"-muzikanten gaven het geheel een aparte charme. In de wat stillere straten liepen kinderen van de woonwagenbewoners met een marmotje onder hun arm en zongen het liedje: "Juffrouw, moet je m'n marmotje zien, het is zo'n aardig beesje".

De oudere dochters trachtten op de kermis de jongens een papieren roos op te spelden als teken dat je naar de kermis was geweest. Overal was bedrijvigheid.

Alle avonden waren er voorstellingen in het Noordhollands Koffiehuis, Variété van Faveur en toneel met Jan Musch, Ko van Dijk en vele anderen.

Als ik zo alles bekijk, dan had de vroegere kermis voor mij meer bekooring. In dat Vliegende Tapijt, mij niet gezien, zelfs niet in de Turkse Schop, want ik heb hoogtevrees. Ik zou vroeger nooit met een dik meisje op stap zijn gegaan.

Een Noordhollandsche danste . . .

Ans Neeftkes' fraaie debut.

Het was gisterenavond in hotel Igesz te Schagen werkelijk een, vooral voor Noord-Holland, merkwaardige gebeurtenis. Want daar danste voor het eerst in het publiek een oudig Schagensch meisje, dat talent bleek te bezitten en, wanneer de voorteeke- nen niet te zeer bedriegen, een goede toekomst tegemoet gaat.

Na het eerste nummer „Danse Slave" werd al duidelijk, dat men hier niet met een dilettante in den gewonen zin van het woord te doen had. De beweging was weliswaar nog wat stroef, het geheel zat nog wat vast aan den grond, maar er was beweging en ont- wapenende ernst en een streven naar uitdrukking. Doch met „Suite Ori- entale" won de jeugdige danseres het pleit; hier was stemming en een breed, sierlijk gebaar. In het matte licht werd iets gesuggereerd van de mystiek van het Oosten. Ook de „Zigeunerdans" stond rijk en vol flonkering op het tooneel. In het traditioneele „Pizzicati" getuigde Ans Neeftkes van haar gedegen en volhardende studie: in de zil- veren muilen stond zij vast en fraai op de teenen. In „Ondergang" de ste zij in een somber getint bruin gewaad de gemoedsbewegingen uit van een door het noodlot vervolgd en vernietigde vrouw, en zij deed het beklemmend, met sidderende expressies van wan- hoop, afschuw en overgave. Naar mijn gevoelens had echter het costume, dat aan een middeleeuwsche page deed denken, anders en passender kunnen zijn.

Er waren nog meer dansen. Een paar walsen en de Caprisco Catalan. Deze waren wat minder, niet zoo gescha- keerd en niet zoo fel en glashelder van gebaar. Maar ja, Ans Neeftkes be- gint ook nog slechts. De groote ontlui- king moet nu pas komen. In elk geval: het lot heeft het met deze jongedame uit den kop van Noord-Holland goed voor. Wanneer zij verstandig blijft en zich niet door het eerste succes laat bedwelmen, doch voortgaat met hard en getrouw te werken, zal stellig de tijd aanbreken, waarin de Muze der danskunst haar zoo licht als een veer zal maken; misschien wel zoo licht en gracieus als de Muze zelve.

H. P. VAN DEN AARDWEG.

Mist de Noordhollandse boer zin voor humor?

HOOFDSTUK 20

Stedeling kwam met een sprookje aan, maar Jan Buisman en Kees Stet vertellen het anders

Onlangs heeft een stedeling, die ik ontmoette, mij een sprookje verteld. Hij beweerde n.l. niet meer of minder dan dat de Noordhollandse boer in het algemeen en die uit West-Friesland in het bijzonder van ieder gevoel van humor zou zijn gespeend. Dat hij stug van aard en weinig ontvankelijk voor de dingen, die niet rechtstreeks verband houden met zijn bedrijf. En zo nog een paar punten meer. Mijn zegsman zei dit niet maar zo, want hij had veel omgang met boeren gehad en uit die ervaring had hij zijn stelling opgebouwd. Hij zei dit allemaal heel serieus, waarbij het voor mij echter een sprookje bleef. De boer zou geen gevoel voor humor hebben. Och, vertel dit van mijn part maar in De Rijk, doch kom er hier niet mee aandragen. Toegegeven: de Westfriese boer - en voornamelijk het oudere type - is wat stug aan de buitenkant en wanneer het over zaken gaat, trekt hij zich wat terug in zijn schulp en is er voor humor geen plaats. Maar zo geheel en al 'onder ons' weet hij vaak aardig los te komen. Dan borrelt de onvervalste boerenhumor in hem op en hij spuit die op uitbundige wijze of meer fijntjes tussen neus en lippen door, al naar het geval.

Geen gevoel voor humor! Hebt ge wel eens een ouderwetse boerenavondsavond bezocht - liefst nog van het 'klompennut' - of hebt ge de rederij- kers van Aartswoud of daaromtrent wel eens op de planken gezien? Mocht dit niet het geval

Jan Buisman, de Schrijver.

wezen, dan zijt ge mogelijk wel eens getuige geweest van zo'n ouderwets kolffestijn, waar men het op z'n akkertje af kan, waar alle tijd is voor een rokertje en een neutje. Bij zo'n gelegenheid - de insiders zullen het mede kunnen getuigen - zijn de kwinklagen niet van de lucht. Hier vindt men nog iets van de oud-Hollandse gemoedelijkheid en van de boertigheid tevens en de humor wordt er kwistig gestrooid. En daarmee

heeft onze vriend uit de stad dus ongelijk, voor eens en voor al. Eerder zou men kunnen zeggen, dat wie de humor wil proeve, naar de boeren moet gaan.

Onsterfelijk 'turfschip'

Vaak draagt deze humor het element van het onopzettelijke in zich. Vaak ook vloeit hij uit het typische van de spreektaal voort, die maakt dat men de dingen zo veel aardiger en vooral ook pittiger kan zeggen dan in het beschaafd Nederlands.

Zo spreekt men in het Nederlands en in het Westfries wel eens heerlijk langs elkaar heen. Een inderdaad 'sprekend' voorbeeld beleefde ik nu reeds weer flink aantal jaren geleden voor het Hoornse kantongerecht. Hier moest een oude boer terecht staan wegens een buitengewoon ernstige overtreding (althans volgens de ambtenaar van het OM), waarmede eigener leven en dat van anderen in de waagschaal was gesteld. De goeie man - de boer wel te verstaan - had namelijk bij avond gefietst zonder licht. In de ambtelijke taal gebruikt men daar een hele omhaal van woorden voor.

Nu was de kantonrechter destijds jhr. mr. dr. Van den Brandeler, aristocraat van den bloede en ook naar de geest en in een overmaat van humanisme zocht hij naar verzachtende omstandigheden voor zijn patiënt.

Hij had toch een lantaarn op zijn fiets, niet waar? - Ja.

En die was toch met carbid en water gevuld? - Ja.

En hij had toch lucifers op zak?

- Ook dat.

Waarom dan toch het licht niet brandde - had hij het mogelijk vergeten?

- Nee.

Toen werd zelfs jhr Van den Brandeler enigszins ongeduldig. Hij wilde nu toch wel de ware reden weten.

- 'Nou', zei het boertje uit Zwaag heel laconiek, 'k had 'r niet an docht.'

Hier gluurde de humor maar even om de hoek, maar hoe talloze malen zijn, vooral ook in de raadsvergaderingen, de poorten hiervoor niet wijd opengezet. Nog hoor ik een boerenburgemeester, die reeds lang ter ziele is, in een openbare raadsvergadering het raadslid Leeuw - een ongemakkelijk kereltje - toevoegen: 'Leeuw, je moete niet zo brulle!' En toen diezelfde burgvader, ere zij zijn nagedachtenis, iemand ontmoette, die hij tijdens een toneelvoorstelling op de planken had gezien, constateerde hij met een blik van herkenning: 'O, jai benne zeker die kirrel van dat rederaikersgeweld!'

Inderdaad met talloze voorbeelden valt aan te tonen, dat de streektaal op zichzelf reeds een onuitputtelijke bron van humor vormt. Niet te verwonderen daarom, dat reeds door de jaren heen de humoristen zich hier op hebben geworpen als zijnde een prachtig object. Reeds in het begin van deze eeuw werden ze vanuit de hoofdstad op ons losgelaten, de derderangs-artisten, die op hun kracht moesten zoeken in het belachelijk maken van de boer. Die een boerenechtpaar op reis lieten gaan en eten in een of ander chique restaurant, waar het domme stel

tot vermaak van den volke niet met het bestek wist om te gaan en waarbij - met permissie gesproken - de boerin steevast overhoop lag met de waterspoeling van het closet.

Voor zo ver deze lieden zich in de provincie waagden - naderhand verschenen ze ook voor de radio - zijn ze reeds lang met de kous op de kop teruggekeerd, zulks mede als gevolg van het feit, dat het platteland zijn achterstand op de stad terzake van het algemene ontwikkelingspeil met reuze schreden heeft ingehaald. Zonder overdrijving mag zeker worden vastgesteld, dat dit de laatste jaren gelijk is gekomen met dat van de gemiddelde stedeling.

Deze lieden gingen dus en anderen namen hun plaatsen in en zij brachten een monter geluid. Kent u nog het onnavolgbaar schone verhaal van 'de brand in Ierswoud', waaraan Kees Stet tint en verve gaf? Herinnert u zich zijn beroemde 'turfskip', dat nog zal leven als dat van Breda reeds lang en breed in het vergeetboek zal zijn geraakt? Deze beide verhalen werden voor Kees Stet tot een onovertroffen succes, zonder dat de boereneer ook maar in het minst werd geraakt. En waarom was dit het geval? Vanwege het enkele feit, dat deze simpele verhalen sfeer hadden, een bepaalde achtergrond, geheel eigen aan het leven op een dorp. Men beleefde ze mee, omdat men met een tikje fantasie kon aannemen, dat het werkelijk zo was gebeurd. Zodra men echter een goeie mop, die wat mij betreft uit de mond van een Lou Bandy komt of van een Kees Pruis, gaat omzetten in het dialect, dan mist men onmiddellijk de sfeer, dan worden om zo te zeggen de aardappelen zonder zout

opgediend. Als hij 'trammelant' met Afie heeft, spat de humor naar alle kant.

En poets dan om de drommel Maartje en Jan Buisman ook niet uit. Het moge zijn, dat Jan Buisman enkele jaren wat op de achtergrond heeft vertoefd, thans staat hij onmiskenbaar in de voorste rij. Hij is evenals Kees Stet geboren en getogen op het boerenland en er is geen greintje import bij.

Hij kent de boeren niet slechts in hun spraak, doch mede - wat even belangrijk is - in hun gehele manier van doen. Hij tovert u het fanfarecorps voor ogen van zo'n dertig jaar terug, dat onder het motto 'bleize of berste' een maximum aan geluid produceert, hij bespreekt met kennis van zaken en intimiteiten 'de môdesjouw' op het platteland, hij is er bij als 't durp op de film gaat, maar ook als er met de zeug iets aan de hand is en dit alles weet hij zo smeugig op te dissen, dat alleen hiermede het bestaan van de echte, onvervalste boerenhumor reeds grondig is aangetoond.

En hoe merkwaardig is het te constateren, hoe die alom in den lande weerklank vindt, in Bergen op Zoom, op Noord- en Zuid-Beveland en in

allerlei andere plaatsen, waar men dit niet verwachten zou.

De boer heeft in zijn humor een rijk bezit en hij moge deze bewaren als een kostbaar kleinood. Want het is toch zo, dat het platteland op vrij revolutionaire wijze is verheven uit zijn isolement, ongetwijfeld met de vele voordelen van dien, maar toch ook met een tikje verlies. Dit betreft dan het 'eigene', dat zich niet in een paar woorden omschrijven laat, maar dat nauw verwant is met zeden en gewoonten en met de taal, waaruit de humor zo rijkelijk is opgebloeid. Een onvermijdelijk gevolg zal zijn, dat hier iets gaat vervlakken, omdat de boer meer bij de massa wordt ingeschakeld en daarom mogen wij de mensen in ere houden die ons bij tijd en wijle confronteren met het hoe het was en hoe het ging.

Jan Buisman heeft mijn diepe bewondering. En de stedeling, die het hier boven aangehaalde sprookje vertelde, heb ik uitgenodigd eens een avondje mee te gaan als een van hen voor het voetlicht treedt. En daarbij zet ik tien tegen één, dat je hem op zo'n avond achter in de keel kunt kijken!

Volgend jaar 100 jaar paasveetentoonstelling

De paasveetentoonstelling is volgend jaar honderd jaren oud. Honderd lange jaren van een traditie die zijn weerga niet kent. De dag, die vele bezoekers zagen als een gastdag, een dag voor hernieuwde kennismakingen en verhalen over vroeger. Het was een gebeurtenis als een glanspunt voor grote aantallen agrariërs uit Noord-Holland.

De dag en de hele nacht ervoor waren 'duivelskünstenaars' Ben v.d. Hoven en zijn vele medewerkers bezig met de opbouw van de tentoonstelling op deze Schager Gloriedag. Alles moest van het begin tot het eind in de puntjes zijn geregeld. Ik heb die opbouw vaak zelf meegemaakt en je moest de opbouwers maar liever niet voor de voeten lopen. In de nacht voor de opening werden op de markt nog de losse tentoonstellingstenten gebouwd, die het beeld van de paasveetentoonstelling compleet maakten. Een ieder gaf belangeloos zijn medewerking aan deze topdag van Schagen.

Elke zaak zette zijn beste beentje voor, de slaggers, de middenstand, alles werkte op topsnelheid om 's morgens vroeg de aanvoer van het vee zijn plaats te geven. Op de Markt werd het op z'n paasbest verzorgd. Keurmeesters gestoken in witte jassen inspecteerden het vee. Vroeger had je nog alleen Fries-Hollands vee, Groninger blaarkoppen en het roodbonte Maas-, Rijn- en IJsselvee. De boeren hier uit de omgeving met hun Noordhollandse vee maakten toen nog een goede kans op een prijs. Nu is het anders. De ingezonden beesten zijn het resultaat van de inspanning van gespecialiseerde mesters.

Café 'De Beurs' op de Markt met zijn fraaie gevel in die tijd.

Onlangs sprak ik nog met Jan Slagter, die 35 jaar keurmeester is geweest op diverse veetentoonstellingen o.a. in Amsterdam, Leiden, Alkmaar enz., maar Schagen had de meeste sfeer. Slagter werd indertijd benoemd tot keurmeester door Jacob de Veer, maar hij is ook vol lof over Jacob de Rooter, de huidige voorzitter van de Paasveetentoonstelling. Hij beschouwt het als een erebaan om 35 jaar lang als keurmeester naar eer en geweten te hebben gehandeld en dit alles

Een kijkje op de Paasveetentoonstelling.

strikt belangeloos. Jan Slagter is een boerenzoon uit Twisk en heeft 20 jaar lang als zelfstandig slager een zaak gehad op de Gedempte Gracht. De naam zegt het al, ook zijn vader is slager geweest in IJmuiden. Deze stuurde hem naar Noord-Holland om het vak te leren. Zo is hij in Schagen beland, waar hij eerst 12½ jaar gewerkt heeft bij de gebroeders Kweldam, vroeger bekende slagers. Nu las ik in het Schager Weekblad dat de 'Muggeburger Ukketukkers' dit jaar de 'Bonte Bul' hebben uitgereikt aan de verbaasde voorzitter van de samenwerkende horeca-ondernemers. Uit die samenwerking is

Keurmeesters en links Bram Borst.

Etalage van Fam. Slagter tijdens hoogtijdagen.

veel goeds voortgekomen. Doch in de samenwerking met het Gemeentebestuur gaf het nog wel eens aanleiding tot moeilijkheden. Jammer, want ik geloof dat de burgemeester ook niets tegen het bestuur van de Paasveetentoonstelling heeft, integendeel. Spijtig dat het zo is gelopen. Deze aanbieder van de 'Bonte Bul' was niet hatelijk bedoeld en als er een fout is gemaakt, laat men dit openlijk met elkaar bespreken. Dat is de beste manier.

Er was wel eens meer ruzie op dergelijke dagen. Maar toen waren er kasteleins, die stoere kelners hadden. Deze keken tijdens het bedienen

Beste beesten van Kant op de paasvee.

goed uit naar uitwassen. Een lichtend voorbeeld was Nic. Raven. Als er bij hem iets niet in orde was, dan was het 'eruit of rustig blijven'. Daar zorgde een stevige ploeg kelners voor als Gerard Anker, Joop Blokdijk en vele anderen zoals Hannes Zijlstra, Kees Strooper, oude Jan v. Straten. Voorkomen is beter dan genezen. Ik hoop erg dat de horeca en de burgemeester elkaar alsnog zullen vinden en dat meen ik oprecht!
De mensen veranderen en ook hun belangstelling. Men heeft nu meer vrije tijd en het boeren-

werk is minder in trek, toch mag de Paasveeten- toonstelling niet verdwijnen. Op de Gracht staan nu auto's en tractoren. Ergens dode dingen. Maar de Markt moet blijven in zijn oude opzet met z'n kramen en tenten en stands van de middenstand. Zo had van Geelen een uitstalling. Peereboom stond met opgezette paarden en tuigen, Dirk Kruit had een fraai aangelegde tuin op de hoek van de Laan. Daar tussendoor stal- letjes met allerlei spullen en standwerkers. Dat leefde meer als die dode dingen zoals trek- kers enz.. De tentoonstelling veranderde: men

Op de Gracht vol bedrijvigheid.

Het was wel eens slecht weer.

wil geen vet vlees meer. Toch blijft het een dag voor de boeren, de handel en vooral voor de slagers. Dit moet blijven bestaan. En de markt moet met z'n artikelen volk naar Schagen zien te trekken. Immers een trekkerverkoper komt ook graag bij de boer aan huis. Het is altijd al wel van vooral de horeca de opzet geweest om volk naar Schagen te trekken. Zo organiseerde men de autopedrace, waterspelen in De Haale, kelnerrace, de wielerronde en niet te vergeten de Westfriese Markten. Maar houd de Markt vrij voor het vee, de boeren en de slagers, die zijn van groot belang voor Schagen!
Vroeger bestelde 'De Gouden Engel' 's morgens

voor acht uur wel 120 haasbiefstukken en was het de gehele dag druk in de winkels. Alles verandert. Als je vroeger een prijs had gewonnen dan liep je met het beest door heel Schagen en werd het aantal rollades en biefstukken erop geschreven. Men wilde het beest zien. Op het Makadoplein is nu een kleinveetentoonstelling. Dat is leuk voor de bezoekers; er is wat te zien en het trekt mensen aan. Dit is ook de grondslag van het streven van de horeca. Laat ondanks alles de Paasveetentoonstelling nooit lopen. Hij hoort op de Markt en toont wat Schagen te bieden heeft.
Jaren terug schreef ik ook al een artikel over de

Paasveetentoonstelling. Hier volgt een stukje daaruit:

Ziezo, de Paasveetentoonstelling zit er ook weer op. Wat waren er weer schoftig veel mensen in de stad. Je kon over de hoofden lopen. Dat doen je natuurlijk niet, want over een kaal hoofd ken je nag lillik uitglaaie en bij een langheerige zou je kunnen stroffelen. Ik wil maar zeggen: de topdag van Schagen is weer uitstekend geslaagd. Wij zitten wat an de buitenkant, maar als uitwijkmogelijkheid ook nog wat drukte had. Temeer daar het weer bar teugen zeten had. Eerst nou gaat men denken aan zaaien en planten. Om een uur of half elf kwam een vrouwtje op de tuin. Ze zag er nogal 'ontboeft' uit en 't eerste wat ze zei: 'Buisman, ik denk dat er niemand meer werkt in Nederland. Er is geen doorkomme an in Schagen. Vader had vroegen of ik wat tuinzaad meeneme wou. Zelf kon je niet komme, want hij lait met een krom bien plat op bed.' Ik maakte de bestelling klaar en zei wat het kostte. De mantel ging los en ook ene klein eindje van d'r bloessie en aan een koordje kwam daar een knippie tevoorschijn, van de plaats waar moderne vrouwen een 'knikkerbuultje' dragen ook wel b.h. genoemd. Ze zei: 'Je kijke wel raar, maar met al die drukte vertrouwd ik niemand. Ik heb wel wat kleingeld in m'n mantel zitten, maar de knijp hou ik hier!' Misschien niet eens zo'n slecht idee.

Zo tegen de middag werd het bij ons veel drukker. Er waren veel mensen die je soms ook wel zien van camping of zomerhuisje en die van deze dag eens een uitstapje maken en misschien gelijk hun zomerhuisje bekijken voor het

aanstaande seizoen. Je ziet het direct aan de loop van de mensen, van: zo, laten we daar ook maar eens gaan kijken. Pa is bang dat een boom langs het pad aan droogte lijdt en probeert zijn 'Heerlijk Helder Heineken' kwijt te raken. Hij kijkt daarbij hoog in de lucht, alsof hij bang is dat de engeltjes naar hem kijken en voor de gelijkheid hetzelfde willen doen op zijn tong. Ma loopt met een zakje patat en plent de rest met kwak mayonaise tussen een paar plantenbakken. Daarvoor moet je eigenlijk de gele kaart trekken. En dan die kinderen, die overal met hun tengels aanzitten en alle kabouters wakker schudden. Als je er iets van zegt, dan voelt ma zich geroepen om duidelijk verstaanbaar tegen Pa te zeggen: 'Bij ons is alles veel goedkoper'. Pa doet net of hij niets hoort en gaat over in z'n tweede versnelling. Als je dan probeert een praatje te beginnen dan vertelt hij dat ze in Sint Maartenszee naar een huisje zijn wezen kijken voor de zomer, maar dat daar niets te beleven is. En als ik dan zeg: 'Je kan toch van de zomer volop naar het strand', schudt hij zijn hoofd en antwoordt: 'Nee, m'n vrouw is zoutloos...' De laatste weken begint alles weer z'n oude ritme te krijgen. Mensen die op wintervakantie waren, vroege vogels die uit Spanje terugkomen. Vooral de eersten die terug van vakantie komen en even een plantje voor buurvrouw halen, die zo goed op de planten heeft gepast. Op het kaartje moet dan staan: 'Bedankt voor de goede zorgen' en gelijk neemt ze een doos vol met nieuwe planten mee voor zichzelf.

De laatste foto's uit mijn 'prentenboek' van Schagen

Bij mijn afsluitende artikel in mijn 'prentenboek' van Schagen heb ik een paar zeldzame foto's opgenomen. Ondanks de drukke bezigheden die dit boek met zich meebrengt, wil ik doorgaan met mijn veertiendaagse rubriek in het Schager Weekblad en wel met het schrijven over de dingen, die nog dagelijks in onze plaats gebeuren. In dit artikel begin ik met de Hoep. Het is een zeldzame foto, want het 'latere' café Dignum is nog niet gebouwd. We beginnen waar nu de ingang van ons 'Bloemencentrum' is en natuurlijk staat Abma er weer bij. Het werkgereedschap was nog halsjuk en emmers.

Nog zeldzamer is de foto van Jan Koop uit de Molenstraat, naast de 'barrebier' Willemse; later van de radiodistributie in Schagen. Maar dat doet er niet toe alles is toch verdwenen. De foto is genomen van de oude veelading of op het tegenwoordige centrum. Mijn grootvader Dirk Brugman staat er op met koolplanten in zijn hand en ikzelf sta in korte broek bij hem. Als je de foto goed bekijkt zie je een houten schuurtje, helemaal achteraan. Nu in dat schuurtje daar heb ik het vrijen geleerd. We hadden alletwee toch niets anders te doen. Geen luxe, maar gewoon tussen de stapel éénruiters (broeiramen) in. En een paar maanden terug was ik alweer 55 jaar getrouwd.

U zult wel denken dat dat een feest geworden is. Dat zou het ook wel zijn geworden, maar één van de drie kinderen zei: 'als die ook komt, dan kom ik niet'. Nou, wat doe je dan, dan gaat het feest ook maar niet door. Wij weten beiden dat ze niet te klagen hebben gehad. Of het nu van de vreemde kant (wat een rotwoord) of van de

Moeder Buisman is nog rap ter been.

eigen kant is, dat maakt niets uit. En och, in die 55 jaar is overal wel eens wat. Zo sprak ik laatst op de tuin een kennis van mij, een oude rot. Hij vertelde dat hij 40 jaar getrouwd was en alles was prachtig verlopen. Trots zei hij: 'Ik heb aan één vrouw genoeg'. En bijna binnensmonds zei hij: 'Het hoeft niet altijd dezelfde te zijn'. Maar ik ben zo scherp van gehoor!

Al met al dacht ik: 'weet je wat dan hou ik geen feest', want je bent ook nog een zoot geld kwijt en ik heb gewoon mijn AOW en nog wat verdiende centen over. Dan kan ik het ook nog langer volhouden. Moeder de vrouw is nog rap ter been en zelf voel ik me ook nog goed. Fietsen

doe ik nog altijd, al is het rustig aan. Maar toch komt eens de tijd dat we op moeten stappen en bij 'De Grote Baas' moeten komen. Of hij nu zwart ziet of geel of blank, maakt mij niets uit. Als je maar voor jezelf overtuigd bent dat je het ergens niet zo fout hebt gedaan en je beiden el-kander ook in tegenslagen hebt weten op te vangen en dankbaar bent dat je niet ongelukkig of gebrekkig bent. Dan is er nog de zege dat er moeders bestaan die toch van hun kinderen houden.

Met het gezegde 'Grote Baas' bedoel ik het wel of niet voortleven. Voor mijzelf vind ik dat als ik alles zou vertellen en het dan tegen twaalf uur

De reinigingsdienst van Schagen in de vorige eeuw. En wie staat er bij: Abma.

Jan Buisman in z'n korte broek met z'n grootvader op het tuincentrum, 1925.

zou wezen, hij zou zeggen: 'Nou ja, je kan vanmiddag wel mee eten'. Dit zeg ik niet om me beter voor te doen. Maar ik heb in mijn leven genoeg gezien en ben overal geweest. Wat wil ik nog meer. Mijn leven lang heb ik in onze plaats gewoond en ben er gelukkig geweest, met soms tegenspoed: die heeft een ieder wel eens. Het liefst zou ik hier vlak bij de tuin mijn rustplaats vinden en het allerliefst vlak voor de stoet zelf nog een briefje plakken op de winkel: 'Wij zijn zo terug'. Maar daar moet je Buisman voor wezen.

Ik vind onze plaats met stadsrechten een gezellige plaats. We hebben vele mensen die in hun

leven roem bereikt hebben. Hoe betrekkelijk dit ook is. Door de laatste techniek is dat beter bewaard gebleven, zodat we die van eerdere tijden wat vergeten zijn. Zo vond ik het prachtig dat tijdens de Olympische Spelen een verslaggever vertelde dat er nog altijd paarden afkomstig waren van Fokkerij Melchior. Melchior, een zoon van onze oude dokter, die in het huis woonde waar wijlen dokter Koning woonde. Het koetshuis staat er nog. Zijn broer was scheepsarts op de Willem Barentsz en heeft daar een boek over geschreven. En wie herinnert zich nog 'Daantje', 'Het zoontje van de dokter' en 'De avonturen van Bram Vingerling' van Leo

Mijn herinnering aan mijn grootouders.

Roggeveen. Nu hebben we sterren die internationaal en nationaal roem oogsten zoals Gerard Joling en niet te vergeten Saskia en Serge en dan nog Joop Schilder als 'Dorus', Karin Bloemen en al dat jonge talent dat nog in de knop staat, zoals Joke Bos en straks in volle bloei. Wie weet nog wie Tom Denijs was en wie was Jan Buisman. Maar ik hoop van harte dat m'n zoon Jan de naam Buisman hoog zal houden, want kwaliteit wint altijd het vertrouwen van de klanten. Als hij dan maar geen hulpen aanneemt, die zelf tussentijds eigen baas spelen en zogenaamd twee of meer dagen niet op komen dagen en dan bestellingen ophalen in Jan z'n auto uit bedrijven waar hij niets over heeft te vertellen. Jan en z'n vrouw moeten de zaak verder runnen en in de toekomst hun kinderen. Hij moet alleen hulp aannemen, die er verstand van hebben. Dan hebben Jan en zijn gezin ook een deel van leven. Dat doen mijn andere kinderen ook.

Hier eindig ik mijn 'prentenboek' en hoop in de toekomst nog mijn mening in de weekbladen te mogen schrijven. Alle drie van mijn kinderen hebben een eigen zaak en ze zijn verantwoordelijk voor hun zelf. Voor Jan hoop ik dat dit bedrijf mag blijven bestaan. Jan alleen moet de zaak voortzetten met vooral controle over de artikelen en inkoop van bloemen en planten. Alleen zijn betrouwbaarheid en verstand van de te verkopen artikelen moeten voorkomen dat een hulp zegt, ik weet niet wat "pronkbonen" zijn. Jan en z'n vrouw moeten beslissen en onder geen voorwaarde iemand, die zelf maar prijzen maakt en afreken! Dan is de naam Buisman geen vertrouwd adres meer, maar daar zal ik nog zo lang mogelijk voor waken. Trouwens de kinderen van Jan en Agie, hoe klein dan ook, hebben het nu al door. Ze zien alles al en vertellen alles aan "Opa". Ze zien, maar horen ook alles. Zie zo, hierbij eindig ik mijn vierde boek over Schagen en al zijn mensen.

John Buisman.

Mariska Buisman.

Scheiden doet lijden, afscheid doet leed

HOOFDSTUK 23

*(lang zal het duren
voor je vergeet)*

Als u dit leest, hebben wij alweer afscheid genomen van de burgemeester van Schagen. Ik ben niet op het afscheid geweest. Zijn arrogante houding heeft mij nooit aangestaan, maar dat zal wel wederzijds zijn geweest. Daar twijfel ik niet aan. Als ik dit schrijf, is het 11 september en de gemeente krijgt de gelegenheid om afscheid te nemen. Daarmee is een periode afgesloten, waar een ieder op zijn eigen manier over denkt. Voor mij is het een hels werk geweest, vooral om zo weinig mogelijk herhalingen te schrijven. Tot aan de dag van vandaag vraag je je af of je niets hebt vergeten. Zo denk je aan de Westfriese Markten van het begin en dan blijkt dat je een van de belangrijkste mensen hebt vergeten. Dat is de heer Schaap, oprichter van de dansgroep. Gelukkig is het nog niet te laat en kan het nog in mijn boek.

Deze dag bracht mij nog meer nieuws. Ik ontmoette Anton Prins. U weet misschien wel van Prins-Prins de stoffenzaak op de hoek van de Laan, waar vroeger de "oudejaarsavondstook" was. Deze bracht de omwonenden tot wanhoop want de verf van hun panden liep gevaar.

Het was nog vroeg toen ik langs Wim Stam fietste. Ik dacht eraan dat iemand eens had geschreven dat het Makadocentrum op de Gracht een blikvanger miste. Ja, daar geeft ik hem ergens gelijk in. Maar hoe dit op te lossen dat weet ik eigenlijk ook niet. Toen ik weer wegging met de fiets, zei iemand: "Ga je naar de kat-

Gerrit Krapman rond '44, knap kereltje. Nu herenkapper op het Noord al vele jaren lang. Daar vind je nog het idee van de oude scheerwinkel terug. Men kijkt daar niet op een uurtje. Vind je nergens meer terug!

ten?". Ja inderdaad, ik hou van dieren. Dat heb ik beslist van mijn moeder, helaas heb ik geen foto van haar, die "eruit springt". Die is bij fotograaf Niestadt met de brand verloren gegaan. Ze was een goed mens. Bergen werk heeft zij verricht, onnoemlijk veel. Ik was enig kind en bezeten van toneel. Moeder was geboren in de

'Spookie'. Donderdag is het haringdag en de poes wacht keurig bij zijn 'bordje'.

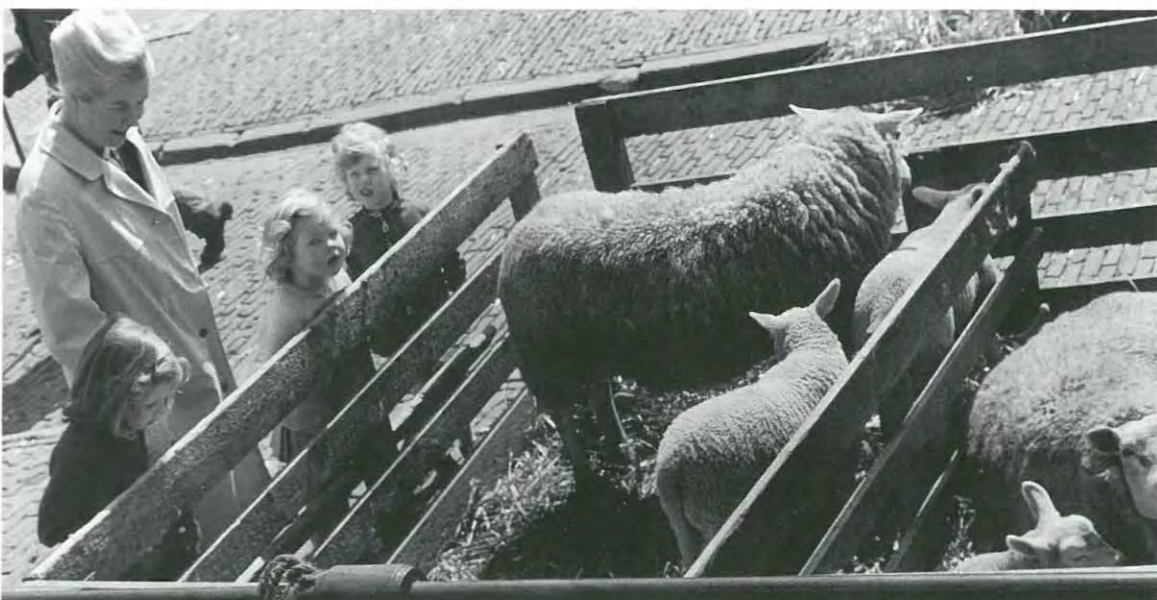
'Spookie'. Het is lekker baas.

Een van mijn ara's.

Ja je staat er goed op! Maar de jeugd heeft belangstelling voor het jonge vee!

Allemaal foto's van Jan Louwe.

Als ogen kunnen spreken.

"Ik ben benieuwd waar we belanden". "Nou ja, niet voor de gouden koets".

Ooievaarsweg in Nieuwe Niedorp en had daar ook toneel gespeeld. Als vader naar de "skeerwinkel" was en dat liep soms lang uit want daar werden veel nieuwtjes besproken, dan voerden wij hele toneelstukken op. Vader was nogal streng en hield niet van die comedie. Moeder waarschuwde altijd als vader eraan kwam. Een keer hoorde ik niet goed en liep met de plu-

meu naar de deur en riep onbewust: "Waar is ie?". Precies in vaders gezicht. Streng zei hij: "Wat betekent dat?!". Maar dat ik van dieren houd, dank ik aan mijn moeder. Want wie wat voor dieren over heeft, kan niet slecht zijn. Dat heb ik dus van haar meegekregen, of het nu katten zijn, koeien, paarden, een vogel of andere beesten, je moet er wat voor doen en dan zijn

Oudejaarsavond. Stook op de Gracht en hoek van de Laan.

ze ook vriendelijk terug. Als moeder de koeien ophaalde in de Hale, dan kwamen ze op een hol naar haar toe. Ze had altijd een klein stukje lijnkoek mee. Soms gaven ze met die grote tong een lik over haar wang uit dankbaarheid. Als vader ze zelf ophaalde om gemolken te worden, dan moest hij ze jagen. Want vader had weinig tijd om die "blauwe" koeien bij elkaar te krijgen. Hij moest zo nodig nog ander werk doen. Ik was dus enigst zoon. Moeder verwende mij wel eens, maar aanpakken heb ik van beiden geleerd. Ik heb wel eens spijt gehad dat moeder zo goed was, maar nu is dat te laat.

Dat ik van dieren houdt heb ik dus gelukkig aan haar te danken. Dagelijks staan de twee katten bij de tuin op mij te wachten, want ze krijgen ieder een plak ham van mij; de kat in mijn huis dito. Op de tuin blijven de katten de hele nacht buiten. Als ze mij aan horen komen, gaat een ieder op zijn eigen plaats zitten, al jarenlang. En ze doen iets terug. Bij de rode kat zie ik het aan z'n staart als hij nieuws heeft. Dan ligt er dikwijls voor de winkel een dooie muis of zelfs een mol. Ik bedank hem dan en de grijze mag er niet bij komen. 's Nachts zijn ze buiten en slapen ergens in een lege kast om maar op tijd wakker te zijn. Jarenlang heb ik vier ara's gehad en een kake-toe. Dat was mijn trots. Overdag zaten ze buiten of in de kas op hun stok. Alles kon ik ermee doen. Maar mijn zoon Jan was bang voor ze en ik moest ze weg doen. Hele verhalen zou ik nog kunnen vertellen over mijn ara's. Zo gingen ze zelfs bij een bruidspaar op de schouders zitten, toen het te slecht weer was om buiten te kunnen fotograferen.

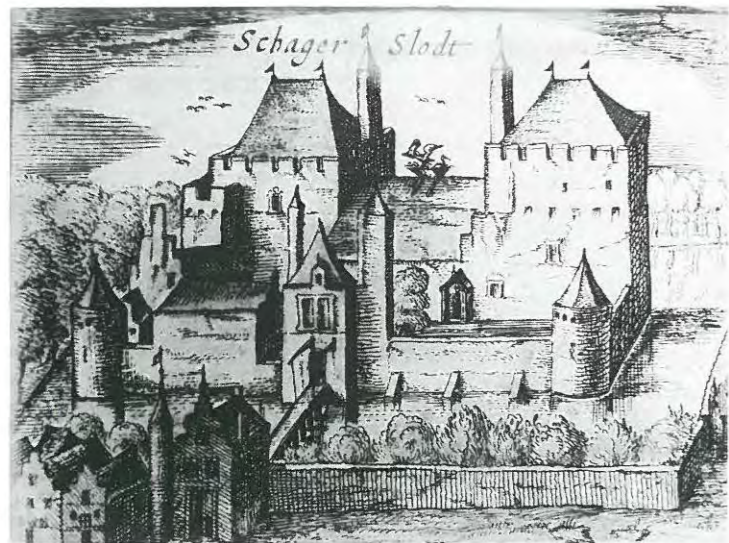

Moeder Buisman.

De mussen zijn ook mijn vrienden. Ze komen als de weg veilig is en mijn kat overdag slaapt. Ze weten dat ze dan geen gevaar lopen. Indertijd had ik dezelfde rode kat als nu en een grote witte kat. Ze waren altijd samen. Op een morgen was de witte weg. Hij hing met een touw om z'n nek dood aan de heesters voor de tuin. U mag het gerust weten, ik heb het er heel moeilijk mee gehad en liep soms te huilen. Maar nu stop ik. Vele verhalen ken ik nog, die ik om de veertien dagen in mijn "Op Klompen" hoop te mogen schrijven.

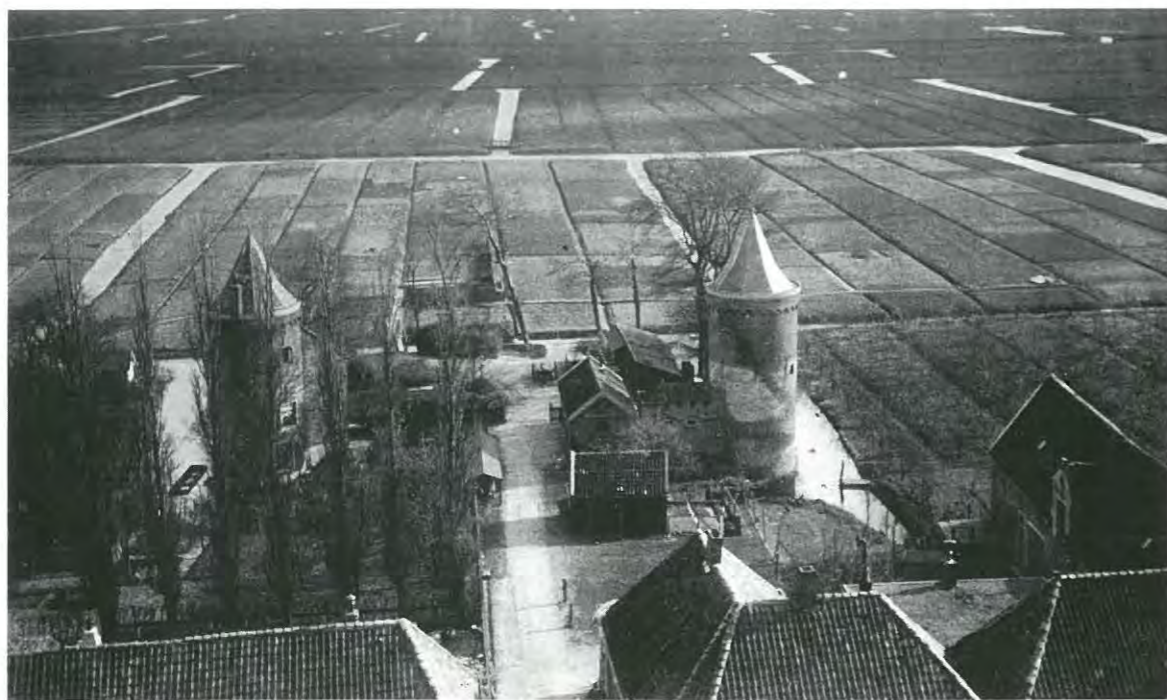

Zeldzame oude foto. De weg zou naar het oude kerkhof lopen.

*Ik heb het nooit gezien,
maar zo zag het er vroeger uit.*

*Dit kan ik mij nog herinneren.
Volkstuinen en boomgaard bij Hotel Igesz.
In de linkertoren is het museum van Le Cocq.*

*Het voormalig slot te
Schagen.
Een der overgebleven
torens.*

D'overblijfsels van het slot
Naar 't verleden wijzen.
't Muurwerk met de eeuwen spot,
Kloek de torens rijzen.

Herleeft voor verbeelding uit 't grijze verleên,
Gij, Heeren en Vrouwen van Schagen!
Gij, Magnus, wiens beeltnis — geharnaste held —
Reeds eeuwen ons wapen mocht dragen.

Gij, Willem, de stichter van 't adellijk slot,
En Albert, berucht om Uw brassen;
En Jan, Heer van Schagen, wiens prachtig gesteent
Verging in de vlammen tot assche.

Gij, George van Cats en Justin' van Nassau,
Die Prinsen ontvingt in Uw zalen;
Gij, strijdhafte Dirk, die — zoo jong nog helaas! —
Zoo roemvol ten graye mocht dalen.

„Nooit kom ik terug!“ klonk des d'Oultremonts woord
Op 's stamslots verwaarloosde wallen.
Hij ging — was de laatste — nooit kwam er een weer,
En 't adellijk slot is vervallen.

Wat spreken die torens van bloei en verval,
Een beeld van het menschelijk streven:
Der jeugd eens gelijk was het heerlijk begin,
Een grafplaats het einde van 't leven.

Lente in West-Friesland

Bloeiende bongerds met duizenden bloesems
't Pril jonge groen, dat reeds weder ontspruit,
Heel teere bloemen, het wit overheerschend,
Smet'loos en rein als het kleed van een bruid.
Zoo is West-Friesland in voorjaarsche dagen,
Zoo is de Bangert, een sprookje gelijk,
Daarbij vergeet je de rest van de wereld
En voel je je werk'lijk de Koning te rijk!

Kleurige velden met fleurige bloemen,
Een leeuw'rik, die hoog in de lucht zingt z'n lied,
De groenende akkers reeds vol van jong leven,
Een kerkje of molen in 't verre verschiet.
Zoo is West-Friesland in voorjaarsche dagen,
Prijkend en pralend in jeugdigen tooi.
Zoo is 't een lust langs zijn wegen te dwalen,
West-Friesland, wat is er je lentekleed mooi!

Lamm'ren die hupp'len met guitige sprongen,
Rennend en dart'lend op zonnige wei,
Koeien die pas zijn ontvlucht aan de stallen,
't Stemt alles weer vroolijk, 't stemt alles weer blij.
Zoo is West-Friesland in voorjaarsche dagen,
Een lusthof, een gaarde, een tuin, wonderschoon,
'k Hou van West-Friesland, in lachende lente,
Een glanzende parel in Nederlands kroon.

Tekst- en muziekrechten: JAN BUISMAN Jr.

Ik zeg het moment dat Corrie uit de Kanaalstraat mijn vrouw aanraadde toen ze al tegen de tachtig liep om Janny eens te vragen of ze haar wilde helpen in het huishouden.

Janny had al een paar tegenslagen in het leven gehad en ze zag er eigenlijk tegen op. Maar het klikte met m'n vrouw en mij (dat raad je de koekeek, ik zou haar nooit bij het grof vuil willen zetten).

En dan was er zomaar Sam, z'n achternaam wist ik nog niet, maar laten we hem maar "De Kromme" noemen. Hij is trouwens recht van lijf en leden. We zijn de beste vrienden geworden en proberen zoveel mogelijk de buul dicht te hou-

den. Janny lijkt wel gek; in de goede zin van het woord dan; ze komt zomaar voor even een klusje zoals gordijnen ophangen en Sam is voor mij onmisbaar met fietsbanden plakken, snoeren verlengen, lampje in het plafond enz... Want ik heb wat dat betreft nooit een trapeze gemaakt. Ik geeft hen planten voor de tuin of een bloembak. Mijn vrouw heeft "groene vingers". Twijfelplanten kweekt zij toch nog op voor Janny.

Het zijn dan ook vrienden voor het leven en ik hoop tot aan mijn laatste dag, wanneer ik op de "grote reis" ga.